poșta redacției

CAPTURAREA LUI ADOLF EICHMANN

Nicolae Mavrodin, comuna Curcani, județul Ilfov. 1) În articolul „După de Gaulle, cine?", publicat în nr. 22/1969, se vorbește pe larg despre candidații la președinția Franței. Nu s-a pus nici un moment problema înscrierii candidaturii lui Georges Bidault. 2) Capturarea lui Adolf Eichmann a fost anunțată în parlamentul israelian la 23 mai 1960. La 1 iunie, guvernul argentinian a cerut relații Israelului în legătură cu informațiile potrivit cărora Eichmann ar fi fost răpit din Argentina. Într-o notă datată 6 iunie 1960, guvernul israelian arăta că Eichmann s-a predat de bunăvoie celor care l-au prins și a acceptat să plece din Argentina pentru a fi judecat în Israel. „Serviciile de siguranță din Israel — adăuga nota — au comunicat guvernului la 23 mai 1960 că Eichmann se află în mîinile lor. Abia ulterior s-a comunicat guvernului că Eichmann a fost găsit în Argentina". În notă se exprima regretul în legătură cu faptul că „voluntarii" au încălcat legile argentiniene, dar se cerea „să se ia în considerare extraordinara semnificație a faptului că a fost adus în fața justiției un om responsabil de asasinarea cîtorva milioane de persoane". Într-o notă de răspuns, Argentina a cerut ca Eichmann să-i fie restituit, iar agenții care l-au capturat să fie pedepsiți pentru violarea suveranității de stat argentiniene. În fața refuzului Israelului, Argentina a cerut convocarea urgentă a Consiliului de Securitate. Întrunit la 23 iunie 1960, Consiliul de Securitate a adoptat cu 8 voturi pentru și două abțineri (Uniunea Sovietică și Polonia) o rezoluție propusă de Argentina prin care se arăta că răpirea lui Adolf Eichmann de către agenți israelieni a reprezentat o violare a suveranității naționale a Argentinei și se cerea Israelului să acorde Argentinei „reparațiile cuvenite", fără a preciza însă conținutul acestor reparații. După declararea ambasadorului israelian la Buenos Aires „persona non grata", la 3 august 1960, cele două țări au anunțat printr-o declarație comună, publicată simultan la Buenos Aires și Ierusalim, că incidentul este considerat închis. Procesul lui Eichmann a început la Ierusalim la 11 aprilie 1961 și s-a încheiat la 15 decembrie prin condamnarea lui la moarte prin spînzurătoare. Sentința a fost executată la 31 mai 1962.

COPIII KENNEDY

Florentina Vlaicu, elevă, Caracal. Ethel Kennedy și opt dintre cei unsprezece copii ai ei locuiesc în permanență la reședința familiei lor, de la Hickory Hill, din statul Virginia. Numai cei trei copii mai mari învață la școli aflate departe de casă. Școlile frecventate de cei mai mici sînt suficient de aproape pentru ca ei să se înapoieze zilnic acasă. Poșta aduce zilnic la Hickory Hill circa o sută de scrisori. Ele sînt citite de cele trei secretare anume angajate și de trei ajutoare voluntare, care redactează și răspunsurile atît în numele lui Ethel Kennedy cît și în numele copiilor.

GENERALUL LUDENDORFF

Dumitru I. Popa, comuna Tătaru, județul Prahova. Generalul Erich Ludendorff (1865—1937) a fost principalul autor al strategiei germane în partea finală a primului război mondial. În august 1916, șeful statului major german, Erich von Falkenhayn, complet discreditat ca urmare a insuccesele militare pe diversele fronturi, a fost înlocuit, din ordinul împăratului Wilhelm al II-lea, prin vîrstnicul general Paul von Hindenburg, iar Ludendorff a fost numit locțiitorul acestuia. Prima misiune a lui Ludendorff în noua sa calitate a fost aceea de a ameliora situația pe frontul de vest, unde înfrîngerile de la Verdun și de pe Somme provocaseră pierderi grele armatei germane. El a organizat, în martie 1917, retragerea pe așa-numita „linie Hindenburg". În această perioadă, generalul Ludendorff a început să se intereseze tot mai mult de politică, manifestîndu-se ca un promotor al extremei drepte. Devenea, totodată, evident că, deși bun strateg atunci cînd trebuia să conducă o acțiune limitată, era depășit de problemele strategice care se ridicau în fața comandamentului suprem. În primăvara și vara anului 1918, a inițiat cîteva ofensive pe frontul francez, dar, în ciuda unor mici succese inițiale, rezultatul lor final a fost dezastruos. Intrînd în panică în urma victoriilor aliate pe aproape toate fronturile, la 29 septembrie 1918 a cerut guvernului să solicite un armistițiu. Și-a revenit, însă, în suficientă măsură pentru a se opune noului guvern condus de prințul Max von Baden, care l-a demis la 26 octombrie 1918. În noiembrie, cînd s-a încheiat armistițiul, Ludendorff a fugit în Suedia, unde și-a scris memoriile de război. În primăvara anului 1919, s-a înapoiat în Germania și a devenit liderul unei mișcări politice reacționare și propovăduitorul unei religii „nordice". L-a sprijinit de Hitler în încercarea de lovitură de stat eșuată de la 8 noiembrie 1923. În mai 1924, a devenit membru al Reichstagului din partea partidului național-socialist, iar în 1925 a candidat, fără succes, la funcția de președinte al republicii. Mai tîrziu a intrat în divergență deschisă cu Hitler. A încetat din viață la 20 decembrie 1937.

Costel Ciupercă, Giurgiu. Ziarul „Românul american" nu și-a mai reluat apariția.

REZERVELE MONDIALE DE PETROL

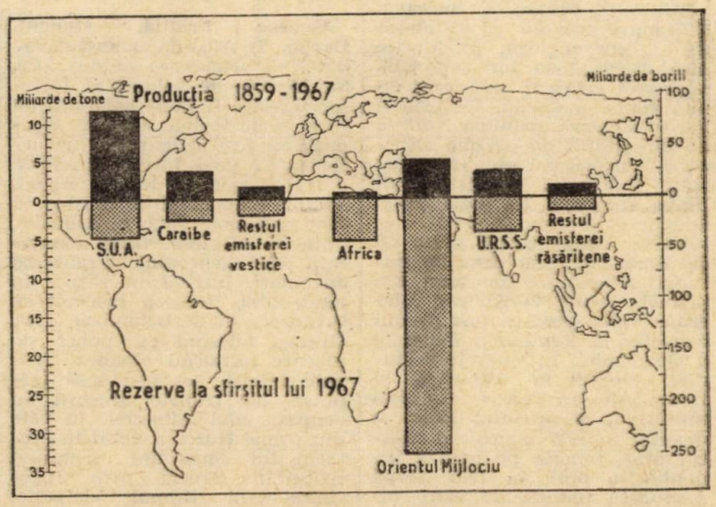

Eugen Socolescu, elev, Ploiești. Ca răspuns la întrebarea dv. privind rezervele de petrol din lume, publicăm acest grafic, întocmit pe baza rezervelor prospectate pînă la sfîrșitul anului 1967. Dar, după cum desigur știți, fiecare an aduce descoperirea unor noi bogății în subsolul globului. 1968 a fost din acest punct de vedere anul petrolului din Alaska. Fără îndoială că viitorul rezervă surprize și în alte puncte ale globului.

SECESIUNEA BIAFREZĂ

Călin Cantacuzino, București. 1) Nu există nici un fel de coordonare internațională a pozițiilor față de secesiunea biafreză. În timp ce Marea Britanie vinde armament Nigeriei, Franța vinde armament Biafrei. Fiecare dintre cele două părți își are susținătorii ei. 2) Problema refugiaților palestinieni a fost tratată pe larg la „Poșta redacției" în nr. 15/1968. 3) Ca regulă generală, venitul pe cap de locuitor se calculează împărțind suma globală a venitului național la numărul locuitorilor țării. Deosebirile se referă la modul de calcul al venitului național. Între țările capitaliste pe primul loc în ceea ce privește venitul pe cap de locuitor se situează Statele Unite, urmate de Noua Zeelandă și Suedia. 4) Convențiile privind extrădarea fie a criminalilor de drept comun, fie a criminalilor politici, se încheie, pe bază bilaterală.

SEDIUL O.N.U.

Ioan Blăgăilă, Arad. 1) S-au formulat, la un moment dat, unele sugestii privind o eventuală transformare a sediului O.N.U., de la New York în Europa. Problema nu este însă de actualitate și nu a mai fost ridicată în ultima vreme. 2) Întrucît evenimentele din Nigeria au un caracter intern, O.N.U. nu are calitatea de a interveni. 3) Sistemul de traducere simultană folosit la O.N.U. este atît de perfecționat, încît nimeni nu întîmpină dificultăți în ceea ce privește înțelegerea cuvîntărilor rostite.

Ioan Bontău, elev, comuna Socodor, județul Arad. 1) Citiți articolul „Agonia ultimului imperiu colonial" din nr. 19/1969, în care se vorbește despre coloniile portugheze. 2) Despre Ku, Klux Klan s-a relatat în articolul „Ku Klux Klanul la el acasă" publicat în nr. 21/1969.

Mircea Stan, Sînnicolaul Mare. 1) Statele Unite continuă să dețină, pe teritoriul Republicii Cuba, baza militară de la Guantanamo. 2) Cea mai înaltă clădire de locuințe este Empire State Building din New York, cu 102 etaje. 3) În legătură cu cea de-a treia întrebare, vă recomandăm să consultați un manual de geografie fizică.

Mihai Galon, Deva. 1) În legătură cu așa-numitul „principiu al reciprocității" invocat de Statele Unite în tratativele de la Paris, citiți explicațiile cuprinse în articolul „Vietnam — problemele de fond", publicat în nr. 22/1969. 2) Am mai avut prilejul să explicăm că numărătoarea inversă (countdown) înainte de lansarea navelor cosmice, are rostul de a determina punctul zero, din care urmează să curgă timpul experienței propriu-zise.

Iacob Ghiuță, Fălticeni. Limba internațională cea mai răspîndită în țări asiatice ca Japonia, India etc. este engleza. Tratativele cu delegațiile străine se duc, de obicei, în țările respective, fie în această limbă fie în limba națională proprie, prin interpreți.

poșta redacției

KONRAD ADENAUER

Mihai Chițac, Suceava. 1) Limba oficială a Statelor Unite este engleza. În funcție însă de originea lor națională, numeroși cetățeni americani au altă limbă maternă. Pe primul loc se situează spaniola, vorbită de americanii de origine mexicană, portoricană etc. În cîteva state sudice se vorbește mult limba franceză. La New York, adevărat Babilon modern, statisticile înregistrează peste 30 de limbi materne diferite, italiana, situîndu-se pe unul din primele locuri. 2) Konrad Adenauer (1876—1967) a fost primul cancelar al Republicii Federale a Germaniei. În tinerețe a studiat dreptul la München și Bonn. Ales în 1906 în consiliul municipal al orașului Köln a devenit în 1917 primar al acestui oraș, funcție pe care a îndeplinit-o pînă în 1933. După preluarea puterii de către hitleriști, a fost înlăturat din orice funcție publică. A fost arestat de două ori, în 1934 și în 1944. În 1945, a fost reinstalat primar al Kölnului de către autoritățile de ocupație britanice, dar, scurt timp după aceea, a intrat în conflict cu ele și a fost destituit. Adevărata lui carieră politică a început abia în 1947, la vîrsta de 71 de ani, cînd a devenit liderul partidului nou format — Uniunea creștin-democrată. În alegerile din 1949 pentru crearea primului parlament vest-german, partidul lui Adenauer a obținut 139 de mandate din 402, numai cu puțin mai multe decît cele 131 de mandate ale partidului social-democrat. Adenauer a reușit, totuși, să realizeze o coaliție cu liber-democrații și să fie ales cancelar cu o majoritate de unu în Bundestag. El a acceptat statutul de ocupație, care restrîngea considerabil autoritatea administrației federale. Prima declarație politică a noului guvern afirma hotărîrea lui Adenauer de a pune accentul pe relațiile cele mai strînse cu Statele Unite și de a încerca să redobîndească în Europa prietenia Franței. În 1950, Adenauer s-a pronunțat în favoarea planurilor occidentale de reînarmare a R.F.G., care nu s-au putut înfăptui imediat din cauza opoziției franceze. Ele s-au realizat însă în 1954, în cadrul N.A.T.O. Între timp, în 1953, în alegerile pentru cel de-al doilea Bundestag, U.C.D. a obținut 243 de locuri din 487. În 1957, alegerile au avut ca rezultat o majoritate absolută pentru partidul lui Adenauer (270 de locuri din 497). În alegerile din 1961, Uniunea creștin-democrată a pierdut majoritatea, obținînd 242 de mandate din 499, dar Adenauer, cu sprijinul liber-democraților, a fost reales cancelar cu 258 de voturi contra 206. La 11 octombrie 1963, Konrad Adenauer a demisionat din funcția de cancelar, fiind succedat de Ludwig Erhard. A încetat din viață la 10 aprilie 1967, la vîrsta de 91 de ani.

ÎN ANII CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

George Frățilă, student, Bacău. 1) Albania a fost invadată, în primăvara anului 1939, de 100 000 de soldați ai forțelor terestre italiene sprijiniți de flotă și de forțele aeriene. Ocupația a fost urmată de transformarea țării într-o provincie a Italiei fasciste. Regele Italiei, Victor Emmanuel al III-lea, a fost proclamat rege al Albaniei, puterea efectivă fiind exercitată de generalul Francesco Jacomori. Intrînd în război în iunie 1940, Italia a încercat să invadeze, la 28 octombrie 1940, Grecia, folosind ca punct de plecare teritoriul albanez. Trupele fasciste au fost însă respinse, iar trupele grecești au ocupat sudul Albaniei. În cele din urmă, Hitler a venit în ajutorul lui Mussolini, trimițînd trupe în Grecia prin Iugoslavia. În timpul ocupației străine, poporul albanez, sub conducerea partidului său comunist, a desfășurat o eroică luptă de rezistență, dînd lovituri zdrobitoare ocupanților. Albania s-a eliberat în noiembrie 1944. 2) Bangkok, capitala Tailandei, este format din orașul propriu-zis — care se numește Krungthep și este situat pe malul răsăritean al fluviului Maenam Chao Praya — și orașul Thonburi, de pe malul stîng. Nu știm în măsură să vă spunem dacă aceste denumiri semnifică ceva în limba siameză și ce anume. 3) Legenda orașului Pnom-Penh spune că, în secolul al XIV-lea, o femeie numită Penh s-a stabilit pe dealul (Pnom în limba cambodgiană) de lîngă orașul de astăzi. O statuie de bronz a lui Buddha, pe care o găsise în scorbura unui arbore, s-a prăvălit în vale în timpul unei inundații și a atras o mulțime de pelerini, dintre care mulți au rămas să trăiască acolo. În anul 1434, regele Ponhéa Yat și-a construit acolo capitala. Urmașii săi au preferat drept capitală orașul Oudong, dar, în 1865, regele Norodom I a restabilit capitala la Pnom-Penh. 4) Întreg teritoriul peninsulei Sinai se află sub ocupație israeliană. 5) Lesotho a devenit regat în momentul proclamării independenței, șeful Mosheshoe al II-lea încoronîndu-se ca rege, iar funcția de prim-ministru fiind deținută de Lebua Jonathan.

REGIMUL JURIDIC AL ARCTICII

Răspunsul dat de redacție cititorului C. Cristea în nr. 18 al revistei, referitor la istoricul descoperirii Polului Nord, mi-a sugerat ideea de a prezenta pe scurt regimul juridic al Arcticii. Din punct de vedere geografic, Arctica este teritoriul cuprins între Polul Nord și izoterma de +10°C în luna iulie, cea mai caldă lună a anului. Prin urmare, limitele sale sudice nu corespund întotdeauna cu Cercul polar de nord, ele fiind, în funcție de temperatura menționată (+10°C), uneori la nord, alteori la sud de acesta. Cît privește regimul său juridic, din motive de ordin economic, politic și strategic, țările învecinate au convenit, la propunerea U.R.S.S., să împartă teritoriul Arcticii în „sectoare polare". Un „sector polar" are forma unui triunghi cu baza pe litoralul statului în prelungirea căruia se găsește „sectorul", vîrful la Polul Nord, iar ca limite laterale — meridianele de la Polul Nord pînă la frontierele de răsărit și de apus ale statului respectiv. Astfel delimitat, „sectorul polar" intră în componența teritoriului de stat al țării în prelungirea căreia se află. El cuprinde toate terenurile și insulele descoperite, precum și cele încă nedescoperite. Prin urmare, terenurile și insulele descoperite ulterior nu intră în posesia statului care le-a descoperit, ci revin statului în al cărui „sector" se găsesc. Parțial, acolo unde a fost posibil, aceste „sectoare" au fost populate. În prezent, există cinci „sectoare polare". Datorită vecinătății lor directe cu Arctica, cinci țări posedă sectoare polare: U.R.S.S., S.U.A., Canada, Norvegia și Danemarca (căreia îi aparține și Groenlanda). Islanda, deși aflată și ea în imediata apropiere a teritoriului arctic, nu posedă, deci, sector polar. Prima țară care și-a delimitat sectorul polar, pornind de la criteriul enunțat mai sus, a fost U.R.S.S. Într-o Hotărîre a Comitetului Executiv Central și a Consiliului Comisarilor Poporului al U.R.S.S., din 15 aprilie 1926, se precizează că sectorul polar sovietic se întinde între țărmurile U.R.S.S. la Oceanul Înghețat de Nord și Polul Nord, avînd ca limite laterale meridianele de 32°4'35" longitudine estică și 168°49'30" longitudine vestică. Prin această hotărîre s-a stabilit însă o excepție pentru insulele situate în estul arhipelagului Spitzbergen (Swalbard); aceste insule rămîn în continuare în stăpînirea Norvegiei, (insulele Spitzbergen, insula Urșilor, precum și insulele dependente de acestea au fost acordate Norvegiei printr-un tratat multilateral semnat la Paris în 1920. U.R.S.S. a recunoscut acest tratat și a aderat la el în 1935).

D. G. IONAȘIU
student, București

ANDREAS PAPANDREU

Gavrilă Bîrluțiu, comuna Mogoș, județul Alba. 1) Andreas Papandreu continuă să se afle în Europa occidentală, unde desfășoară o intensă activitate propagandistică în favoarea restabilirii regimului parlamentar în Grecia. 2) Biografia arhiepiscopului Makarios a apărut la rubrica „Profil" în nr. 3/1964. 3) Nu a existat niciodată un asemenea asasinat politic.

SUPRAFEȚE

Nae Georgescu, București. 1) Suprafața Libanului este de 9400 km², a Iordaniei — 95 000 km², a Israelului — 21 000 km², a Siriei — 184 500 km², iar a R.A.U. — 907 000 km². 2) Harta solicitată de dv. a fost publicată la „Poșta redacției" în nr. 1/1968.

RETOROMANA

Neculai Gheorghe, Constanța. Cea de-a patra limbă vorbită în Elveția — pe lîngă franceză, germană și italiană — este dialectul retoroman. Amănunte — în „Poșta redacției" din nr. 16/1968.

Mircea Bundoiu, comuna Valea Mare, Muscel, județul Argeș. Toate amănuntele solicitate de dv. privind scufundarea vasului „Lusitania" au fost publicate la „Poșta redacției".

Jean Precup, Brad; Eugen Brădeanu, Brad. Nu dispunem de adresele solicitate de dv.

Anton Iancu, elev, Breaza. Datele solicitate de dv. în legătură cu frontiera Oder—Neisse au apărut la „Poșta redacției" în nr. 48/1967.

Grigore Cercasov, comuna Frumușica, județul Botoșani. 1) Domiciliul permanent al familiei Onasis este la New York. Cei doi copii ai lui John Kennedy locuiesc acolo, împreună cu mama lor. 2) Fotografiile mormintelor lui John și Robert Kennedy au fost reproduse în revista noastră.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Ion Cârje

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.05. și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

ÎNTREPRINDERILE MINISTERULUI ECONOMIEI FORESTIERE
realizează pentru dumneavoastră garnitura de sufragerie „ASTOR" din materiale de cea mai bună calitate. Furniruită cu mahon şi avînd un fileu decorativ din lamelin,

SUFRAGERIA „ASTOR"

conferă apartamentului dumneavoastră o notă de bun gust şi confort.
Preţ de vînzare :
VITRINA : 1 649 lei
BUFETUL : 1 214 lei
MASĂ CU PLACĂ EXTENSIBILĂ : 680 lei
MĂSUŢĂ JOASĂ : 153 lei
SCAUN TAPIŢAT : 184 lei (cu stofe de categoria C)
195 lei (cu stofe de categoria D)
206 lei (cu stofe de categoria E)

Lei 2

*500 de modele 500 de linii elegante

Confecțiile de vară pentru femei și adolescente sînt prezentate într-un bogat sortiment de țesături fantezi, uni și imprimeuri ; materialele confecțiilor sînt indigene și din import.
Vă recomandăm, de asemenea, și sandalele care prin colorit și modele satisfac cele mai diverse gusturi.

Spre orientare, cîteva prețuri :
Rochii din bumbac : 80—200 lei
Rochii de stofă : 300—400 lei
Bluze : 40—80 lei
Pantaloni : 100—120 lei
Fuste din bumbac : 80—100 lei
Sandale : 39—90 lei
Sandale din piele : 91—189 lei.

Nr. 25 12 iunie 1969

LUMEA

CONSFĂTUIREA INTERNAŢIONALĂ A PARTIDELOR COMUNISTE ŞI MUNCITOREŞTI

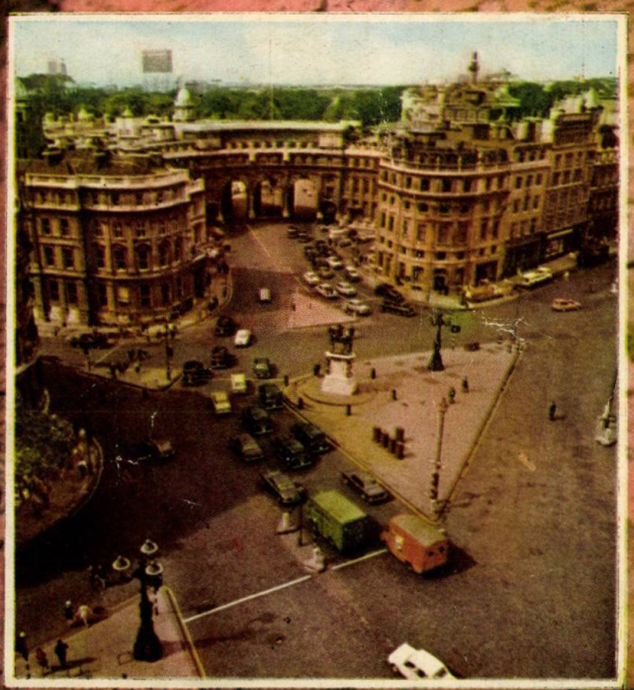

Reportaj pe glob
LONDRA

Tineretul şi problemele Europei

◆

Întîlnirea din Midway

◆

Pagini inedite din istoria negrilor americani

CONSFĂTUIREA INTERNAŢIONALĂ A PARTIDELOR COMUNISTE ŞI MUNCITOREŞTI

Delegaţia Partidului Comunist Român, condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în timpul lucrărilor Consfătuirii

În sala Consfătuirii de la Moscova

LUMEA

Nr. 25 (294) — 12 IUNIE 1969

sumar

2 CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, *secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, la Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești*

11 Lucrările Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești.

14 Deplină adeziune față de conținutul cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu

17 SĂPTĂMÎNA în telegrame. *Rodica Dumitrescu*

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

18 Tineretul și problemele Europei. *Eugeniu Obrea*
22 Franța. Scrutinul hotărîtor. *Liana Enescu*
23 GENEVA. Programul mondial al utilizării resurselor. *Ioan Maxim*
24 Dosarul Midway. *Sergiu Verona*
26 Haiti. Scenă politică în schimbare? *Anca Voican*
29 Dezbateri consacrate dezvoltării Senegalului. *Justin Mendy*
32 Negrii din America — ieri și azi (2). *Edgar Toppin*

REPORTAJ PE GLOB

20 Londra. *Mihai Matei*

PE URMELE ISTORIEI

28 Pagină memorabilă în cronica relațiilor româno-sovietice. *Dr. Gheorghe Colț*

30 Fața nevăzută a Lunii... *Radu Cosașu*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

35—38 Le Monde, International Herald Tribune, El Tiempo, Le Monde Diplomatique, Jeune Afrique

PROFIL

38 ABU BAKR AWADALLAH, primul ministru al Sudanului

POȘTA REDACȚIEI (39—40)

CABINETUL DE PARTID BIBLIOTECA SIBIU

În acest număr:

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești

pag. 2

TINERETUL ȘI PROBLEMELE EUROPEI

pag. 18

DOSARUL MIDWAY

pag. 24

Franța: SCRUTINUL HOTĂRÎTOR

pag. 22

Corespondență din Geneva

PROGRAMUL MONDIAL AL UTILIZĂRII RESURSELOR UMANE

pag. 23

Corespondență din Dakar

DEZBATERI ASUPRA DEZVOLTĂRII

pag. 29

Număr de 40 de pagini

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,

SECRETAR GENERAL AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, LA CONSFĂTUIREA INTERNAȚIONALĂ A PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

Stimați tovarăși,

Consfătuirea partidelor comuniste a fost convocată în scopul unui larg schimb de păreri asupra problemelor actuale ale luptei împotriva imperialismului, asupra sarcinilor ce revin partidelor noastre în realizarea unității de acțiune a mișcării comuniste și muncitorești, a întregului front antiimperialist pentru înfăptuirea idealurilor de progres social ale tuturor popoarelor, pentru preîntîmpinarea unui nou război mondial. Acestea sînt probleme de însemnătate fundamentală pentru viața internațională contemporană, pentru destinul omenirii, pentru dezvoltarea revoluționară a societății.

Condițiile în care se ține consfătuirea au — atît în ceea ce privește viața internațională, cît și relațiile dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste — un caracter deosebit. Avem în vedere complexitatea evenimentelor care au loc pe arena mondială, rolul ce revine partidelor comuniste în viața actuală a lumii. Ne referim totodată la faptul că la această întîlnire nu participă reprezentanții partidelor din 5 țări socialiste, precum și dintr-o serie de state capitaliste, că în mișcarea noastră există deosebiri de păreri, divergențe, elemente de încordare care afectează relațiile de colaborare dintre țări socialiste, dintre partide comuniste.

După cum se știe, încă la lansarea ideii organizării consfătuirii, Partidul Comunist Român a arătat că nu sînt întrunite condițiile cele mai favorabile pentru ținerea ei. Astăzi putem spune că, din păcate, viața a confirmat justețea celor arătate de partidul nostru.

Partidul Comunist Român a hotărît să participe la consfătuire animat de dorința de a-și aduce contribuția activă la buna desfășurare a lucrărilor, astfel încît aceasta să creeze premise pentru depășirea dificultăților existente în mișcarea comunistă și muncitorească, pentru normalizarea relațiilor dintre toate partidele frățești pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, pentru întărirea coeziunii forțelor antiimperialiste. Noi am pornit de la dorința ca, în ciuda divergențelor existente, bazîndu-ne pe ceea ce ne unește, pe ceea ce este comun și fundamental în lupta noastră, să acționăm astfel încît consfătuirea să slujească unității zecilor de milioane de comuniști din întreaga lume, a gigantelor forțe sociale care se ridică împotriva imperialismului, pentru victoria idealurilor revoluționare, de pace și prosperitate ale popoarelor.

Desfășurarea lucrărilor pregătitoare a dus la învingerea unei serii de greutăți, ceea ce a creat condiții pentru participarea unui mare număr de partide la această consfătuire. Am apreciat începutul bun al desfășurării consfătuirii. Dar, așa cum am subliniat în intervenția cu privire la mersul lucrărilor, începînd din ziua a doua, prin atacurile împotriva unui partid care nu participă la consfătuire s-a imprimat un curs ce afectează desfășurarea normală a lucrărilor, pune în primejdie realizarea obiectivelor consfătuirii — de întărire a unității partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste în lupta împotriva imperialismului, pentru apărarea păcii.

Delegația Partidului Comunist Român a analizat cu toată seriozitatea situația creată în urma atacurilor împotriva Partidului Comunist Chinez și a informat Comitetul Central despre aceasta. Manifestîndu-și îngrijorarea față de evoluția lucrărilor consfătuirii și față de pericolul agravării încordării relațiilor între partidele comuniste și muncitorești, conducerea partidului nostru a hotărît să luăm parte în continuare la consfătuire, pentru a ne expune poziția în problemele abordate, pentru a face tot ceea ce este posibil ca această consfătuire, documentele ce se vor adopta, să corespundă obiectivului stabilit — sarcinile luptei împotriva imperialismului și unitatea de acțiune a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste — și în același timp să nu ducă la agravarea divergențelor, ci, dimpotrivă, să contribuie la găsirea căilor spre unitatea întregii noastre mișcări, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar.

Stimați tovarăși,

Partidul nostru consideră că pentru înțelegerea justă a situației internaționale este necesar să se facă o analiză temeinică, realistă, multilaterală a acesteia, în lumina concepției noastre marxist-leniniste. Numai astfel se poate ajunge la concluzii politice științific

fundamentate, care să ajute forţele antiimperialiste în lupta lor.

Caracteristica fundamentală a lumii contemporane este aceea că forţele revoluţionare, progresiste se află în ascensiune, că influenţa lor în viaţa politică mondială sporeşte continuu, că acestea — şi nu imperialismul — determină într-o măsură tot mai mare cursul evenimentelor.

Viaţa internaţională arată că cercurile imperialiste, şi în primul rînd imperialismul american, continuă să se opună cu înverşunare dezvoltării progresiste a omenirii ; în eforturile lor de a-şi menţine şi consolida poziţiile de dominaţie, ele nu se dau în lături de la încălcarea suveranităţii şi independenţei altor popoare, a normelor dreptului internaţional, de la atacuri de orice fel împotriva mişcărilor revoluţionare, democratice şi de eliberare naţională. Imperialismul organizează agresiuni armate, cum este cea din Vietnam, întreţine blocuri militare agresive, se străduieşte să învenineze relaţiile internaţionale, provocînd conflicte şi încordare în diferite zone ale lumii. Una din metodele folosite frecvent de cercurile imperialiste pentru extinderea dominaţiei lor este promovarea neocolonialismului, în vederea subordonării economice a noilor state, exploatarea resurselor şi bogăţiilor lor naţionale.

Într-un şir de ţări capitaliste, cercurile cele mai reacţionare dezlănţuie ofensiva împotriva libertăţilor şi drepturilor democratice ale maselor, supun unui regim de teroare şi prigoană partidele comuniste şi alte organizaţii democratice, arestează şi persecută elementele progresiste ale naţiunii, o serie de militanţi pe tărîm social ; cu sprijinul marilor puteri imperialiste sînt instaurate în unele ţări regimuri ultrareacţionare, sînt promovate în viaţa socială forţele cele mai retrograde dispuse să trădeze interesele naţionale ale popoarelor, să deschidă drum dominaţiei imperialiste.

Nu putem trece, de asemenea, cu vederea activitatea reacţiunii din unele ţări europene occidentale, în special a cercurilor militariste revanşarde din Republica Federală a Germaniei care, nesocotind învăţămintele istoriei, vor să continue vechea politică militaristă a imperialismului german ce a adus atîtea prejudicii poporului german şi întregii lumi.

Împotriva politicii promovate de cercurile reacţionare se ridică însă, cu hotărîre, uriaşe forţe revoluţionare, progresiste care provoacă imperialismului lovituri puternice şi eşecuri usturătoare.

Este grăitoare, în această privinţă, înfrîngerea suferită de Statele Unite ale Americii în războiul din Vietnam, în ciuda uriaşei concentrări de forţe armate şi de tehnică militară aruncate în luptă.

Aceasta demonstrează încă o dată că în zilele noastre politica forţei este sortită eşecului, că nici o forţă din lume nu poate înfrînge un popor hotărît să-şi apere cu abnegaţie şi curaj libertatea şi independenţa naţională, dreptul sacru de a-şi decide singur propria soartă. Viaţa arată că un asemenea popor se bucură de cea mai largă solidaritate internaţională, de sprijinul activ al forţelor revoluţionare progresiste, al opiniei publice înaintate de pretutindeni, ceea ce contribuie la obţinerea victoriei în lupta sa dreaptă, îl face de neînfrînt.

Politica de dominaţie şi dictat a imperialismului întîmpină o energică ripostă din partea tuturor naţiunilor ameninţate. Popoarele din Asia, Africa, America Latină se ridică cu vigoare şi combativitate împotriva dominaţiei imperialiste, demonstrîndu-şi voinţa impetioasă de a trăi în libertate, de a-şi hotărî singure soarta. Tendinţei marilor puteri imperialiste de a-şi extinde dominaţia, de a împărţi din nou lumea în zone de influenţă, popoarele îi opun hotărîrea fermă de a-şi apăra independenţa, de a folosi în mod suveran, după propria lor voinţă, avuţiile materiale, întregul potenţial naţional, de a dezvolta relaţii economice şi politice între toate statele, pe baza deplinei egalităţi în drepturi şi a avantajului reciproc.

Este demn de remarcat că în întreaga lume capitalistă se conturează un larg şi puternic curent împotriva tendinţelor hegemoniste ale imperialismului american ; aceasta îşi găseşte expresie în marile mişcări ale maselor populare, avînd în frunte clasa muncitoare, se reflectă şi în resentimentele apărute chiar în unele cercuri guvernamentale din ţările aliate ale Statelor Unite faţă de politica acestora, în distanţarea unor state capitaliste de o serie de aspecte ale politicii de forţă, de mare putere a Statelor Unite. Sînt concludente în acest sens tendinţele unor ţări de a ieşi din organismele militare ale N.A.T.O., intensificarea curentului de opinie împotriva menţinerii alianţei agresive nord-atlantice. Ca urmare a politicii S.U.A. de dominaţie, se adîncesc contradicţiile între Statele Unite şi celelalte mari state capitaliste, se intensifică lupta interimperialistă pentru instaurarea dominaţiei neocolonialiste, pentru acapararea de pieţe de desfacere şi surse de materii prime, pentru cucerirea de poziţii dominante în viaţa economică internaţională. Se adîncesc contradicţiile dintre ţările capitaliste, îndeosebi între ţările din Piaţa comună şi din alte organisme.

Politica de forţă şi dictat promovată de S.U.A., de amestec în treburile altor popoare, a dus în ultimii ani la o anumită slăbire a poziţiilor politice ale Statelor Unite pe plan mondial, la izolarea şi scăderea prestigiului lor în opinia publică internaţională, fapt recunoscut şi în Statele Unite. O expresie vie a dificultăţilor cărora trebuie să le facă faţă cercurile guvernante din S.U.A. o constituie însăşi amploarea mişcărilor sociale ale forţelor democratice americane, valul acţiunilor de masă desfăşurate în Statele Unite, care cuprinde pături şi categorii sociale, cercuri politice din cele mai diverse, împotriva continuării războiului în Vietnam, pentru o politică de pace, intensificarea luptei oamenilor de culoare şi a cercurilor progresiste împotriva regimului segregaţionist, a discriminărilor rasiale.

Atrage în mod deosebit atenţia creşterea influenţei cercurilor militare în conducerea unor state capitaliste şi împletirea tot mai strînsă a intereselor acestor cercuri cu cele ale marilor monopoluri. Se poate aprecia că, în aceste state, ca rezultat al politicii excesive de înarmare şi de dezvoltare a forţelor armate, are loc o militarizare a vieţii e-

economice, sociale și politice. Așa cum a dovedit nu o dată experiența istorică, ocuparea unor poziții precumpănitoare în viața politică și socială de către cercurile militare devine un pericol pentru progresul general al societății.

Din examinarea amplului tablou al tendințelor din lumea capitalistă, rezultă că are loc un proces de continuă îngustare a cîmpului de acțiune și dominație a imperialismului, de accentuare a fenomenelor de descompunere a acestuia, ceea ce creează noi posibilități desfășurării cu succes a luptei pentru lichidarea sistemului mondial imperialist. În același timp, apare evident că imperialismul nu și-a schimbat caracterul agresiv, că existența sa menține în continuare primejdia unui nou război mondial. De aceea, nu trebuie subapreciat pericolul pe care îl reprezintă încă imperialismul, trebuie sporită permanent vigilența popoarelor față de acțiunile sale, trebuie asigurată unirea largă a tuturor forțelor revoluționare și progresiste pentru zădărnicirea planurilor lui agresive, pentru asigurarea păcii.

Realitatea demonstrează că imperialismul nu mai este astăzi atotputernic, că el nu-și mai poate impune voința și dominația după bunul său plac, nici chiar recurgînd la forță, acțiunile agresive ale imperialismului dovedesc nu tăria, ci slăbiciunea sa, sînt expresia încercărilor sale de a stăvili șuvoiul impetuos al mișcării antiimperialiste mondiale, lupta popoarelor pentru libertate și independență națională, de a frîna procesul dezvoltării progresiste a lumii contemporane, realizarea aspirațiilor popoarelor spre o viață mai bună, spre dezvoltare de sine stătătoare.

Analiza marxist-leninistă a ansamblului luptei dintre frontul antiimperialist și forțele reacțiunii relevă pregnant faptul că superioritatea se află de partea forțelor progresului și păcii. Aceasta duce la convingerea că războiul nu este iminent, că există posibilitatea certă de a împiedica imperialismul să arunce omenirea într-o nouă conflagrație mondială.

Partidul nostru consideră că spre a răspunde mai bine cerințelor sînt necesare unele îmbunătățiri ale primului capitol al proiectului de document prezentat consfătuirii, pentru a se asigura o redare cît mai obiectivă a tabloului proceselor mondiale, a nu se crea nici impresia de subapreciere, dar nici de supraestimare a pericolului pe care-l reprezintă încă imperialismul.

Tovarăși,

Analiza configurației social-politice a lumii de azi evidențiază profundele schimbări intervenite pe plan internațional.

După cum se știe, victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a inaugurat o eră nouă în istoria omenirii, a deschis calea revoluțiilor proletare, a eliberării popoarelor de dominația imperialistă, a construirii societății fără clase — societatea comunistă. Învingînd dificultăți extrem de mari, poporul sovietic, sub conducerea partidului comuniștilor făurit de Lenin, a reușit să rezolve sarcinile construcției economice și sociale ale noii orînduiri socialiste. În anii celui de-al doilea război mondial, U.R.S.S., ducînd pe umerii săi greul luptei împotriva Germaniei hitleriste, a adus contribuția hotărîtoare la înfrîngerea fascismului, la salvarea omenirii de pericolul robiei naziste. Realizînd succese de seamă în dezvoltarea rapidă a forțelor de producție și a bazei tehnico-materiale a socialismului, în domeniul științei, tehnicii și culturii, Uniunea Sovietică a devenit astăzi o mare putere socialistă.

În primii ani ai perioadei postbelice, într-un număr de țări din Europa, precum și de pe continentul asiatic, a triumfat lupta revoluționară dusă de clasa muncitoare, de masele largi ale oamenilor muncii, sub conducerea partidelor comuniste, pentru răsturnarea exploatatorilor și construirea societății socialiste. O mare însemnătate în viața internațională a avut victoria revoluției populare chineze, crearea marelui stat socialist chinez. De asemenea, o semnificație deosebită a avut făurirea primului stat socialist de pe continentul american — Republica Cuba. Victoria revoluțiilor socialiste în aceste țări și făurirea sistemului mondial socialist, care cuprinde 14 state, a determinat adîncirea crizei generale a capitalismului, exercitînd o influență tot mai mare asupra dezvoltării progresiste a societății umane.

Biruind nenumărate greutăți, popoarele din țările socialiste au obținut succese remarcabile în dezvoltarea forțelor de producție, a economiei naționale, în înflorirea științei și culturii, a vieții materiale și spirituale a maselor, în consolidarea noii orînduiri.

În această ordine de idei, dați-mi voie să mă refer, pe scurt, la cîteva aspecte ale drumului parcurs de poporul român pe calea construcției socialiste în cei 25 de ani de la eliberarea României de sub jugul fascist. Pentru a înțelege mai bine ce a adus poporului român noua orînduire, trebuie avut în vedere că înaintea celui de-al doilea război mondial România era una dintre țările cele mai înapoiate, economic și social, ale Europei. În anii socialismului, România s-a transformat dintr-o țară cu o industrie slab dezvoltată și o economie predominant agrară, în care mai persistau rămășițe feudale, într-o țară cu o economie dinamică, cu o industrie puternică și în plină dezvoltare pe baza tehnicii moderne, cu o agricultură socialistă. Producția industrială a fost în 1968 de peste 14 ori mai mare decît în 1938. Agricultura a cunoscut, de asemenea, o dezvoltare continuă și asigură din plin satisfacerea cerințelor de aprovizionare a populației.

Ca urmare a generalizării relațiilor de producție socialiste în industrie, ca și în agricultură, în toate ramurile economiei, au fost lichidate pentru totdeauna clasele exploatatoare, s-a realizat victoria deplină a socialismului.

Dezvoltarea bazei materiale a noii societăți, creșterea venitului național au asigurat sporirea continuă a nivelului de trai al clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, al tuturor celor ce muncesc din țara noastră.

Un succes de seamă îl constituie înlăturarea vechii moșteniri din domeniul învățămîntului, lichidarea definitivă a analfabetismului, ridicarea gradului de instrucțiune a întregului popor, care-și găsește expresie în dezvoltarea puternică a învățămîntului gratuit, obligatoriu, cu o durată de 10 ani. Puternica dezvoltare pe care o cunosc știința și cultura, înflorirea artei joacă un rol din ce în ce mai important în dezvoltarea orînduirii socialiste, în educarea poporului și afirmarea ideologiei marxist-leniniste, în ridicarea nivelului de conștiință socialistă al membrilor societății noastre.

Programul elaborat de Congresul al IX-lea privind dezvoltarea economică-socială a României pînă în 1970 se realizează cu succes, avînd perspective certe de depășire a obiectivelor stabilite. În momentul de față, întregul partid și popor dezbat Directivele pentru planul de dezvoltare a țării în perioada 1971—1975, a cărui realizare va asigura ridicarea României la un nivel apropiat de al țărilor avansate din punct de vedere economic și cultural. După dezbaterea publică, aceste documente vor fi supuse aprobării Congresului al X-lea al partidului, care va avea loc la începutul lunii august.

Toate rezultatele obținute de România pe drumul făuririi noii orînduiri sociale se datoresc muncii entuziaste a clasei muncitoare, care își îndeplinește în cele mai bune condiții rolul de clasă conducătoare a societății, activității țărănimii, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Aceste rezultate demonstrează că partidul nostru aplică în mod creator adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete din țara noastră.

În același timp, trebuie să subliniez rolul important pe care îl au în obținerea acestor succese relațiile de colaborare și cooperare economică cu țările membre ale C.A.E.R. și cu toate țările socialiste — relații pentru a căror adîncire, extindere și perfecționare ne pronunțăm în mod consecvent.

Desigur, tovarăși, în munca noastră am întîmpinat multe greutăți, au fost comise și greșeli, dar partidul nostru a știut să acționeze cu hotărîre pentru învingerea și depășirea lor. Este de la sine înțeles că dacă nu ar fi fost săvîrșite asemenea erori, dacă nu s-ar fi nesocotit uneori legile obiective ale dezvoltării sociale, rezultatele obținute pe calea făuririi socialismului ar fi fost cu mult mai mari.

Partidul nostru a desfășurat în ultimii ani o muncă temeinică pentru analizarea drumului parcurs pînă acum, a dezvăluit cu curaj neajunsurile, a criticat o serie de abuzuri și ilegalități comise în decursul anilor și a luat măsuri hotărîte nu numai pentru lichidarea lor, ci și pentru a asigura condițiile ca asemenea fenomene negative să nu se mai poată repeta vreodată în societatea noastră. În aceasta vedem o datorie față de propriul popor și, totodată, o obligație cu caracter internaționalist, întrucît este bine cunoscut că propaganda dușmană caută să speculeze orice manifestări negative din țările socialiste pentru a provoca greutăți partidelor comuniste, a prejudicia activitatea forțelor revoluționare.

Partidul se preocupă de îmbunătățirea continuă a conducerii și planificării economiei naționale, de perfecționarea formelor și metodelor de conducere a întregii vieți sociale. Acordăm o mare atenție dezvoltării democrației socialiste, pornind de la faptul că orînduirea nouă, lichidînd orice oprimare, inegalitate economico-socială dintre oameni, creează condiții pentru o puternică înflorire a libertăților democratice, pentru o organizare superioară a relațiilor dintre toți membrii societății, pentru manifestarea plenară a personalității fiecăruia și afirmarea umanismului socialist.

Dacă orînduirea capitalistă a marcat, incontestabil, un progres față de orînduirea veche, feudală, și în domeniul libertăților democratice și al drepturilor cetățenești este cu atît mai evident că orînduirea socialistă este che-

mată să făurească o societate în care libertăţile democratice să fie incomparabil superioare orînduirii capitaliste. Aceasta presupune un proces care solicită, desigur, partidelor comuniste obligaţia de a înainta cu hotărîre pe această cale.

Esenţa democraţiei socialiste constă în aceea că poporul, devenit stăpîn pe puterea politică şi pe mijloacele de producţie, trebuie să participe nemijlocit la întreaga activitate de conducere a vieţii economico-sociale. În acest sens, urmărim asigurarea cadrului organizatoric şi crearea climatului favorabil pentru ca oamenii muncii să-şi poată spune deschis cuvîntul asupra tuturor problemelor, să poată critica, fără nici un fel de îngrădire sau reprimare, orice neajunsuri şi să-şi manifeste din plin iniţiativa, să facă propuneri privind îmbunătăţirea întregii activităţi de construcţie socialistă. Supunînd consultării şi dezbaterii publice cele mai importante probleme ale politicii sale interne şi externe, partidul nostru are garanţia că măsurile pe care le adoptă corespund întrutotul năzuinţelor vitale ale întregului popor.

Faptul că din rîndurile oamenilor muncii se ridică critici la adresa unor fenomene negative sau unor greşeli săvîrşite în diferite domenii ale societăţii nu pune sub semnul întrebării sistemul social socialist, ci constituie o expresie a dorinţei maselor muncitoare ca asemenea fenomene să fie înlăturate, ceea ce corespunde preocupărilor partidului pentru perfecţionarea formelor şi metodelor sale de conducere a societăţii.

Întreaga practică a construcţiei socialiste şi comuniste demonstrează că pîrghia hotărîtoare, condiţia principală a făuririi noii orînduiri o constituie asigurarea rolului conducător în societate al clasei muncitoare, aliată cu ţărănimea, cu intelectualitatea, cu celelalte mase muncitoare, conducerea luptei întregului popor de către partidul comunist, mobilizarea susţinută de către fiecare ţară a propriilor resurse materiale şi umane, rezolvarea în mod creator a problemelor dezvoltării bazei tehnice-materiale şi perfecţionării noilor relaţii de producţie, a democraţiei socialiste, a întregii organizări sociale. Înfăptuirea cu succes a sarcinilor fundamentale ale construcţiei socialiste reprezintă aportul esenţial al fiecărei ţări la întărirea sistemului socialist mondial, la cauza socialismului şi păcii.

Totodată, un factor important al progresului continuu al ţărilor socialiste este dezvoltarea colaborării şi cooperării lor multilaterale. Între factorii interni şi externi ai edificării noii orînduiri, între eforturile fiecărui popor pentru creşterea continuă a potenţialului economic al ţării sale şi colaborarea liberă şi suverană a ţărilor socialiste există o legătură strînsă, dialectică ; aceasta exprimă unitatea dintre interesele naţionale şi cele internaţionale ale ţărilor socialiste.

Viaţa demonstrează că socialismul a devenit, atît în fiecare ţară, cît şi pe plan mondial, o forţă invincibilă.

Desigur, nu putem uita nici un moment că în lume mai există ţări imperialiste care fac totul pentru a împiedica dezvoltarea socialismului, că ele folosesc toate mijloacele, inclusiv mijloacele de propagandă şi informare, împotriva ideilor marxism-leninismului, împotriva orînduirii socialiste ; dar între dorinţele cercurilor reacţionare imperialiste şi posibilităţile de realizare a acestor dorinţe este o distanţă ca de la cer la pămînt.

Uneori se afirmă că propaganda şi ideologia burgheză sînt în stare să exercite o asemenea influenţă asupra partidelor comuniste din ţările socialiste, asupra popoarelor acestor ţări, încît să le abată de pe drumul socialismului.

Fără îndoială că în ţările socialiste mai există rămăşiţe ale fostelor clase exploatatoare şi ale ideologiei lor, mai pătrund din afară, sub diferite forme, concepţii străine, retrograde. De aceea trebuie să ducem o luptă consecventă împotriva ideologiei burgheze, să dăm cea mai mare atenţie educării marxist-leniniste a maselor, răspîndirii concepţiei noastre despre lume şi societate — care s-a afirmat cu tărie de-a lungul deceniilor, în cele mai grele condiţii, ca teoria cea mai înaintată, în stare să călăuzească popoarele pe calea transformării din temelii a societăţii omeneşti. Dar este inacceptabilă şi de neconceput ideea că clasa muncitoare, popoarele, partidele comuniste din ţările socialiste care prin lupte îndîrjite de clasă şi prin mari sacrificii au răsturnat clasele exploatatoare şi dominaţia imperialistă străină, au cucerit puterea politică şi au construit socialismul, ar putea să renunţe — din îndemnul propagandei burgheze, oricît de rafinată ar fi ea — la cuceririle lor revoluţionare, la puterea lor populară, la socialism.

Imperialismul n-a reuşit să oprească drumul socialismului atunci cînd acesta învinsese într-o singură ţară sau în primii ani de după război, cînd puterea muncitorilor şi ţăranilor în ţările socialiste nu era consolidată, cînd existau încă clase exploatatoare care mai deţineau importante poziţii economice şi politice. Cu atît mai mult astăzi, cînd socialismul reprezintă o realitate vie în ţările noastre, cînd poporul este stăpîn pe destinele ţării şi are la îndemînă toate mijloacele de apărare, cînd există un puternic sistem mondial socialist, nu este de conceput că vreo forţă oarecare ar putea să întoarcă din drumul lor popoarele ţărilor socialiste, să oprească mersul lor victorios înainte.

Invincibilitatea orînduirii socialiste se bazează în primul rînd pe exercitarea de către clasa muncitoare a misiunii sale istorice conducătoare, pe faptul că puterea se află în mîinile celor ce muncesc, pe hotărîrea de nezdruncinat a popoarelor, în frunte cu partidele lor comuniste, de a întări şi dezvolta cuceririle lor revoluţionare, de a-şi apăra libertatea şi independenţa. În acelaşi timp, aceasta se bazează pe solidaritatea internaţionalistă a ţărilor socialiste, a mişcării comuniste şi a tuturor forţelor antiimperialiste în lupta împotriva oricărei agresiuni armate imperialiste.

După cum au arătat şi reprezentanţii altor partide, între ţările socialiste se manifestă de mai mulţi ani divergenţe serioase, au apărut elemente de încordare care afectează relaţiile lor de colaborare şi unitatea sistemului socialist mondial. Au dreptate reprezentanţii acelor partide care au ridicat aici problema unei analize temeinice a cauzelor acestor divergenţe, pentru că numai astfel se pot găsi mijloacele pentru înlăturarea lor, pentru întărirea colaborării şi unităţii dintre ţările socialiste.

După părerea noastră, trebuie să pornim de la condiţiile diferite de dezvoltare istorică în care îşi desfăşoară activitatea ţările socialiste. Acestea fac să apară deosebiri în aprecierea unor fenomene, în căile de construcţie practică a orînduirii socialiste. Faptul că aceste deosebiri de păreri şi aprecieri se transformă însă în divergenţe şi duc la încordare, afectînd relaţiile reciproce, se datoreşte îndeosebi factorilor subiectivi, neînţelegerii diversităţii de condiţii de dezvoltare, nesocotirii normelor de relaţii dintre ţările socialiste.

Desigur, trebuie avut în vedere că relaţiile dintre ţările socialiste nu au un precedent în dezvoltarea anterioară a lumii, reprezintă un fenomen cu totul nou în viaţa internaţională, o experienţă unică în istoria societăţii omeneşti. În evoluţia acestor relaţii pot apărea o serie de neajunsuri şi anomalii care, după părerea noastră, au un caracter vremelnic, remediabil. Asemenea fenomene pot şi trebuie să dispară în cursul procesului de perfecţionare continuă a colaborării internaţionaliste dintre popoarele care construiesc noua orînduire.

Partidul nostru, încă cu mulţi ani în urmă, a privit cu îngrijorare ascuţirea polemicii publice şi agravarea divergenţelor între partidele comuniste şi muncitoreşti, îndeosebi între Partidul Comunist al Uniunii Sovietice şi Partidul Comunist Chinez. Ne-am exprimat părerea că nu trebuie blamată sau condamnată politica vreunui partid comunist, nici la congresele altor partide, nici la întîlniri şi reuniuni internaţionale. În primăvara anului 1964, Partidul Comunist Român s-a adresat atît Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, cît şi Partidului Comunist Chinez, cu apelul de a nu extinde şi ascuţi polemica, de a acţiona pentru găsirea căilor de rezolvare a problemelor divergente. Din păcate, lucrurile s-au desfăşurat astfel încît s-a ajuns la stadiul pe care-l cunoaştem cu toţii.

Desigur, tovarăşi, nu este locul, momentul şi nu intră în ordinea de zi a consfătuirii noastre analiza cauzelor acestor stări de lucruri ; noi nu aveam intenţia să ne ocupăm de ele dacă nu se puneau în discuţie. Delegaţia noastră doreşte să sublinieze că Partidului Comunist Român, poporului nostru le provoacă o mare îngrijorare faptul că s-a ajuns, în relaţiile dintre cele două mari ţări socialiste, la conflicte şi ciocniri de graniţă. În acelaşi timp, noi constatăm cu satisfacţie că în declaraţia guvernului Uniunii Sovietice se propune rezolvarea acestor probleme pe calea tratativelor, precum şi faptul că, în declaraţia sa de răspuns, Republica Populară Chineză se pronunţă pentru discuţii. Noi considerăm că numai pe această cale, a discuţiilor, a tratativelor, pot şi trebuie să fie rezolvate problemele de orice fel dintre ţările socialiste ; orice altă cale nu poate decît să aducă prejudicii sistemului mondial socialist, mişcării noastre comuniste şi influenţei socialismului în lume.

În această ordine de idei, partidul nostru consideră că blamările şi condamnările exprimate la această consfătuire împotriva Partidului Comunist Chinez, ca şi în general condamnările la adresa oricărui alt partid, nu sînt de natură să creeze un climat favorabil pentru rezolvarea divergenţelor şi litigiilor.

Aşa cum am mai declarat public, şi cum am spus tovarăşilor chinezi, noi nu sîntem de acord cu acuzaţiile pe care le aduc Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, altor partide comu-

niste. În același timp, noi am arătat tovarășilor sovietici și tovarășilor din alte partide frățești că nu sîntem de acord nici cu acuzațiile pe care le aduc Partidului Comunist Chinez.

Ascultînd unele cuvîntări la această consfătuire ne-am amintit că în istoria mișcării comuniste au mai fost cazuri cînd unor partide comuniste și muncitorești, inclusiv din țările socialiste, li s-au adus acuzații grave, care s-au dovedit ulterior neîntemeiate. Cunoaștem cu toții consecințele extrem de grele pe care le-au avut aceste practici și metode pentru mișcarea muncitorească, pentru cauza socialismului. Trăgînd toate concluziile din greșelile făcute în trecut, cînd P.C.R. a luat parte la asemenea campanii, declarăm aci că sîntem ferm hotărîți să nu mai repetăm aceste greșeli, să nu mai mergem în nici un caz pe calea acuzării și condamnării altor partide comuniste și muncitorești. Acuzațiile, blamările, etichetările și invectivele — din partea oricui ar veni ele — nu pot să ducă decît la ascuțirea încordării și adîncirea neînțelegerilor, nu sînt de natură să creeze condiții pentru rezolvarea problemelor divergente, pentru dezvoltarea colaborării și unității partidelor noastre. Cu atît mai mult nu pot contribui la relații normale între partide apelurile, sub orice formă, din partea oricui din afară, la înlocuirea organelor de conducere ale vreunui partid comunist sau muncitoresc.

Sîntem profund convinși că singura cale de creare a condițiilor pentru normalizarea relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești este aceea a discuțiilor tovărășești, abordarea de pe pozițiile marxist-leniniste a deosebirilor de vederi și divergențelor, pornind de la interesele propriilor popoare, ale clasei muncitoare, ale mișcării comuniste internaționale și cauzei socialismului în lume. În acest spirit, noi considerăm că consfătuirea noastră trebuie să ducă nu la adîncirea divergențelor, ci să contribuie la netezirea căilor pentru atenuarea și lichidarea lor. Numai astfel vom răspunde năzuințelor comuniștilor din întreaga lume, ale clasei muncitoare, ale tuturor forțelor antiimperialiste.

Delegația noastră este împuternicită să se adreseze din nou tuturor partidelor comuniste și muncitorești, indiferent dacă participă sau nu la consfătuire, ca, pe deasupra disensiunilor și neînțelegerilor, să facem eforturi pentru a găsi căile de unire în lupta împotriva imperialismului, pentru cauza noastră comună, cauza socialismului și comunismului. Aceasta este o cerință vitală a luptei antiimperialiste actuale, îndatorirea internaționalistă principală a momentului de față.

Numai prin unitate, sistemul mondial socialist poate arunca în balanța luptei internaționale pentru pace și progres întreaga sa forță și superioritate materială, politică și morală. Pentru aceasta este însă necesar să se vegheze la respectarea strictă de către toate țările socialiste în relațiile reciproce a principiilor marxism-leninismului, a internaționalismului socialist, independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărășești.

Aceste principii, care formează un tot unitar, dialectic, nu pot fi considerate în mod separat și nici nu pot fi opuse unul altuia. Desigur că orice slăbire a solidarității internaționale aduce daune cauzei fiecărei țări și cauzei noastre comune, dar în același timp, sub nici o formă, principiul internaționalismului nu poate fi invocat pentru nerespectarea celorlalte principii, pentru amestecuri de orice fel în treburile interne ale unei țări socialiste sau ale unui partid frățesc.

Suveranitatea țărilor socialiste nu se opune în nici un fel internaționalismului socialist, ci, dimpotrivă, este o condiție esențială a întăririi solidarității lor, a colaborării lor libere și conștiente în lupta împotriva imperialismului, pentru victoria țelurilor noastre comune.

Dezvoltînd relațiile de colaborare în toate domeniile, pe baza principiilor de mai sus, țările socialiste vor oferi lumii un model de conlucrare rodnică între popoare, între state libere și suverane. Identitatea orînduirii sociale și de stat, comunitatea intereselor și țelurilor fundamentale, ideologia comună marxist-leninistă, reprezintă premisele obiective pentru refacerea și întărirea unității țărilor socialiste, pentru dezvoltarea legăturilor de prietenie și colaborare frățească între ele.

Deosebit de ilustrative sînt în acest sens rezultatele pozitive ale Consfătuirii de la Budapesta a statelor participante la Tratatul de la Varșovia și ale recentei sesiuni de la Moscova a C.A.E.R. Ele au demonstrat că atunci cînd se pornește de la dorința găsirii unor soluții reciproc acceptabile, cînd problemele sînt abordate într-un spirit tovărășesc, de stimă reciprocă și receptivitate față de opiniile și interesele celorlalți, este posibil să se stabilească hotărîri comune, să se întărească solidaritatea dintre țările socialiste.

Tovarăși,

O puternică forță a contemporaneității angajată în lupta revoluționară împotriva imperialismului este clasa muncitoare din țările capitaliste, în frunte cu partidele comuniste. În ciuda unor greutăți neînchipuit de mari, partidele comuniste din aceste țări își intensifică lupta pentru drepturi economice și politice ale clasei muncitoare, ale tuturor oamenilor muncii, pentru libertate și democrație, pentru transformări progresiste în societate, pentru independența națională a popoarelor.

Sînt cunoscute amplele mișcări sociale desfășurate în ultimii ani de proletariat, de masele de milioane de oameni ai muncii în țările capitaliste.

În multe țări capitaliste, datorită conștiinței și combativității sale revoluționare, proletariatul joacă un rol politic tot mai important, de voința și glasul său trebuind să țină seama înseși forurile conducătoare. În lupta antiimperialistă, proletariatul acționează tot mai unit, muncitorii, indiferent de concepțiile politice, filozofice și religioase, își întăresc solidaritatea. Realizarea unității clasei muncitoare este un imperativ esențial pentru înfăptuirea măreței sale misiuni revoluționare, a rolului istoric ce-i revine în societate.

În acest sens, o deosebită importanță are efortul pentru realizarea unității de acțiune cu partidele socialiste și social-democrate care, în unele țări, cuprind mase largi de oameni ai muncii. Desigur că între partidele comuniste și social-democrate există adînci deosebiri de concepție într-o serie de probleme fundamentale ale vieții social-politice, că politica unor conducători social-democrați, care refuză să colaboreze cu partidele comuniste, împiedică înfăptuirea acțiunilor comune. Cu toate acestea, după cum arată experiența unor țări, comuniștii și socialiștii pot acționa unitar, obținînd succese în satisfacerea intereselor clasei muncitoare, ale păturilor largi ale populației. De aceea este necesar să se acționeze cu perseverență pentru realizarea unei colaborări strînse între partidele comuniste și partidele socialiste și social-democrate.

O profundă schimbare în viața internațională a fost determinată de procesul destrămării sistemului colonial. Mișcarea de eliberare națională a popoarelor care mai gem sub jugul robiei coloniale dă lovituri puternice ultimelor rămășițe ale acestui odios sistem de exploatare și oprimare. Această luptă care se bucură de solidaritatea, simpatia și sprijinul activ al întregii omeniri progresiste joacă un rol important în lupta antiimperialistă. Ca urmare a prăbușirii sistemului colonial, în lume au apărut zeci și zeci de state noi, independente, în fața cărora stă sarcina istorică de a lichida înapoierea economică și socială moștenită de la imperialism, de a păși hotărît pe calea progresului și prosperității. Lupta noilor state independente din Asia și Africa, împotriva imperialismului și neocolonialismului, pentru apărarea independenței și suveranității lor naționale, pentru dreptul de a-și alege singure calea dezvoltării sociale, fără nici un amestec din afară, exercită o puternică influență asupra evoluției lumii contemporane.

Se afirmă tot mai impetuos lupta popoarelor din țările Americii Latine pentru eliberarea de sub tutela imperialismului american, pentru dezvoltare economică și socială de sine stătătoare, pentru apărarea intereselor lor naționale vitale, pentru lărgirea relațiilor cu statele socialiste. Mișcarea forțelor revoluționare din America Latină, în frunte cu puternicele detașamente ale proletariatului, reprezintă o parte componentă deosebit de importantă a luptei antiimperialiste mondiale.

După cum se știe, continuă să se adîncească decalajul economic între țările avansate și cele în curs de dezvoltare. De aceea este deosebit de important ca partidele comuniste să acționeze pentru reducerea acestui decalaj spre a se acorda acestor țări sprijinul necesar în lupta lor pentru progres economic și social.

Calea sigură pentru progresul economic și social al noilor state, pentru apărarea și întărirea independenței lor naționale este în primul rînd — așa cum arată viața — intensificarea eforturilor proprii, mobilizarea întregului lor potențial material și uman, concentrarea și unirea tuturor forțelor progresiste ale națiunii.

În multe din țările de curînd eliberate de sub jugul imperialist are loc o puternică dezvoltare a sectorului de stat și cooperatist, paralel cu sectorul par-

ticular — capitalist. Asigurarea mersului spre socialism al acestor state presupune sprijinirea multilaterală a dezvoltării sectorului de stat şi cooperatist, care trebuie să devină hotărîtor în economia statului respectiv, întărirea forţelor politice revoluţionare.

Este ştiut că într-o serie de asemenea ţări un rol important în viaţa politică îl au mişcările democratice şi progresiste. În unele din noile state independente, reacţiunea exercită o prigoană împotriva partidelor comuniste, a celorlalte forţe revoluţionare. Există ţări în care chiar şi formaţiuni democratice, patriotice, care se situează pe poziţii antiimperialiste, ignorează rolul comuniştilor sau refuză colaborarea cu aceştia — ceea ce nu poate aduce decît prejudicii intereselor popoarelor respective. Experienţa istorică arată însă că asigurarea progresului acestor ţări depinde în mare măsură de existenţa unor partide revoluţionare avînd la bază concepţia materialismului dialectic şi istoric, hotărîte să unească cele mai largi forţe sociale în lupta pentru dezvoltarea democratică şi independentă a societăţii. Numai realizarea unei strînse colaborări a comuniştilor cu celelalte forţe naţionale patriotice, progresiste, numai lupta lor comună sub egida unor idei înaintate, revoluţionare, constituie factorul hotărîtor pentru transformarea progresistă a societăţii, pentru dezvoltarea economică şi politică de sine stătătoare a acestor ţări.

În eforturile lor pentru progres, împotriva dominaţiei imperialiste, a politicii neocolonialiste, în dezvoltarea lor economico-socială, aceste ţări găsesc un important sprijin în colaborarea multilaterală cu statele socialiste.

Una din forţele sociale importante ale lumii contemporane, cu un mare potenţial revoluţionar în lupta împotriva imperialismului, pentru cauza progresului, este ţărănimea — aliat firesc şi apropiat al clasei muncitoare. În numeroase ţări, îndeosebi în state cu o economie mai puţin dezvoltată, ţărănimea reprezintă o mare parte a populaţiei, avînd un însemnat rol în viaţa social-politică. Este o realitate incontestabilă că în perioada actuală se intensifică participarea maselor ţărăneşti la viaţa politică, în lupta împotriva imperialismului. Tocmai de aceea este deosebit de importantă întărirea alianţei dintre clasa muncitoare şi ţărănime, situarea partidelor comuniste în fruntea luptei maselor ţărăneşti pentru drepturi economice şi sociale, împotriva exploatării monopoliste, pentru o viaţă mai bună, atragerea ţărănimii din toate ţările la marea mişcare antiimperialistă.

În condiţiile profundei revoluţii tehnico-ştiinţifice contemporane, o pondere crescîndă în societate, un rol tot mai important în creaţia materială şi spirituală, în făurirea progresului social are intelectualitatea. În lupta revoluţionară este o necesitate obiectivă să se ţină seama de noile schimbări care au loc în structura societăţii moderne, precum şi de tendinţele tot mai evidente de angajare directă a intelectualităţii alături de clasa muncitoare, de masele largi de oameni ai muncii, în lupta antimonopolistă, pentru transformarea progresistă a societăţii, pentru soluţionarea unor probleme stringente ale vieţii popoarelor. În acest fel, intelectualitatea poate fi tot mai puternic antrenată în marile bătălii sociale şi politice conduse de partidele comuniste, în activitatea generală cu caracter antiimperialist.

Tot mai viguros se afirmă în perioada actuală tineretul, care prin elanul şi combativitatea sa, prin idealurile sale generoase, reprezintă un imens potenţial în transformarea progresistă a lumii. Tînăra generaţie este vital interesată în eliminarea primejdiei unei conflagraţii mondiale, în asigurarea unor condiţii propice pentru manifestarea şi fructificarea energiei şi entuziasmului său creator. În lumea capitalistă au loc adînci frămîntări ale tineretului în legătură cu problema crucială a existenţei sale : cum îşi va organiza viitorul, cum va arăta viaţa sa de mîine. În aceste mişcări se afirmă puternic masele tineretului muncitoresc, se impun atenţiei energicele acţiuni ale tineretului studios. Apare tot mai evidentă dorinţa expresă a tineretului de a participa activ la lupta politică pentru asigurarea unui viitor mai bun — luptă care, chiar dacă cuprinde curente variate, concepţii şi orientări diferite, are un important rol pozitiv.

Răspunsuri corespunzătoare la preocupările ce-i frămîntă, tinerii trebuie să găsească la partidele comuniste şi muncitoreşti, care pot să le deschidă o perspectivă clară asupra căilor dezvoltării revoluţionare a societăţii. Milioane şi milioane de tineri din lumea capitalistă pot reprezenta, dacă sînt just călăuziţi în năzuinţa lor spre progres, o uriaşă forţă socială în lupta împotriva reacţiunii, pentru democraţie şi pace.

Un rol important în lupta antiimperialistă, pentru progres şi pace au şi alte forţe sociale : organizaţiile de femei, păturile mijlocii, cercuri sociale de cele mai diferite convingeri şi orientări politice, filozofice şi religioase, personalităţi culturale şi ştiinţifice, reprezentanţi ai unor partide politice burgheze care se pronunţă pentru o politică realistă faţă de cauza păcii şi civilizaţiei omenirii.

O trăsătură esenţială a vieţii politice contemporane este creşterea aportului tuturor statelor la soluţionarea problemelor care frămîntă omenirea ; se poate spune că, în epoca actuală, fiecare stat, fiecare naţiune — mare sau mică — poartă răspunderi pentru soarta păcii şi civilizaţiei umane, are îndatorirea de a-şi aduce contribuţia activă la preîntîmpinarea unui nou război, la întărirea prieteniei şi cooperării între popoare. Merită a fi subliniat faptul că ţările mici şi mijlocii se afirmă tot mai ferm pe arena mondială, aducînd o contribuţie sporită la soluţionarea problemelor internaţionale, la instaurarea unor relaţii de deplină egalitate între naţiuni, de respect faţă de voinţa şi aspiraţiile fiecărui popor.

Constituie una din caracteristicile de bază ale epocii noastre faptul că problemele internaţionale, problemele păcii şi războiului au devenit o preocupare majoră a sute de milioane de oameni de pe toate meridianele, care acţionează cu hotărîre pentru a împiedica imperialismul să dezlănţuie un nou război, pentru a asigura pacea.

Stimaţi tovarăşi,

Obiectivul central al luptei unite a tuturor forţelor antiimperialiste este apărarea păcii şi securităţii internaţionale, zădărnicirea politicii agresive a imperialismului, apărarea independenţei şi suveranităţii popoarelor, asigurarea dezvoltării progresiste a societăţii omeneşti.

O importanţă crucială pentru înfăptuirea acestor ţeluri are în lumea de azi aşezarea relaţiilor între state, indiferent de orînduirea lor socială, pe baza principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-şi hotărî singur, fără nici un amestec din afară, calea dezvoltării sale social-politice. De înfăptuirea consecventă a acestor principii depind însăşi cauza destinderii, soarta păcii — încălcarea lor constituind o principală sursă de pericol pentru securitatea internaţională. Tocmai de aceea ele capătă în zilele noastre o largă recunoaştere, tot mai multe state pronunţîndu-se şi acţionînd pentru promovarea şi respectarea lor deplină. Iată de ce noi considerăm necesar ca partidele comuniste şi muncitoreşti să militeze perseverent pentru generalizarea acestor principii în viaţa internaţională, făcînd din aceasta un ţel de importanţă majoră în lupta forţelor antiimperialiste.

Un obiectiv de seamă al mişcării antiimperialiste este stingerea conflictelor armate existente astăzi în lume. Sîntem întrutotul de acord cu acele pasaje ale documentului prezentat consfătuirii care cheamă pe toţi cei cărora le este scumpă cauza păcii şi destinderii să intensifice lupta pentru încetarea definitivă a agresiunii Statelor Unite ale Americii în Vietnam, pentru crearea condiţiilor ca poporul vietnamez să poată decide singur asupra destinelor sale, fără nici un amestec din afară.

Considerăm că este una din îndatoririle esenţiale ale ţărilor socialiste, ale mişcării comuniste, ale întregului front antiimperialist de a-şi intensifica eforturile, pe toate planurile, pentru a se pune capăt, cît mai grabnic, agresiunii imperialiste în Vietnam, pentru a determina retragerea din această ţară a trupelor americane şi ale aliaţilor lor şi încetarea războiului impus acestui popor eroic. Recentele propuneri făcute de Frontul Naţional de Eliberare din Vietnamul de sud reprezintă o bază realistă, constructivă, pentru desfăşurarea pozitivă a tratativelor de la Paris, care să ducă la soluţionarea politică a acestui conflict, la asigurarea dreptului poporului vietnamez de a-şi rezolva de sine stătător problemele dezvoltării sale. Partidul, guvernul şi poporul român au acordat şi vor acorda şi în viitor întregul lor sprijin — material, politic, moral şi diplomatic — poporului vietnamez în lupta sa dreaptă

pentru apărarea independenței și libertății patriei.

O tot mai mare îngrijorare trezește în opinia publică mondială menținerea încordării din Orientul Apropiat; este, de aceea, necesar, ca eforturile tuturor forțelor iubitoare de pace să fie îndreptate spre diminuarea încordării din această parte a lumii, spre soluționarea conflictului pe baza rezoluției Consiliului de Securitate al O.N.U. În acest sens, o condiție esențială o constituie retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate, asigurarea suveranității, integrității teritoriale și independenței tuturor statelor din această regiune, precum și reglementarea problemei refugiaților palestinieni, ținîndu-se seama de interesele lor naționale.

Noi înțelegem și sprijinim hotărît aspirațiile popoarelor arabe spre deplină eliberare națională, emancipare socială, spre dezvoltare democratică, progresistă. În exprimarea punctului nostru de vedere pornim de la teza că nu poate fi liber un popor care nu recunoaște altor popoare dreptul la independență, la existență de sine stătătoare. Este limpede că de pe urma menținerii încordării și a conflictelor, a perpetuării stării de beligeranță în Orientul Apropiat nu au de cîștigat decît cercurile imperialiste care urmăresc să dezbine popoarele, să cultive disensiunile și încordarea, pentru a-și menține și consolida dominația, nu au de cîștigat decît cercurile reacționare din țările acestei zone.

O cauză vitală a întregii omeniri contemporane este înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare. Este știut că singura cale radicală pentru evitarea pericolului unui război termonuclear o constituie dezarmarea atomică. Firește, Tratatul de neproliferare a armelor nucleare reprezintă un pas înainte în această direcție; el trebuie însă urmat de măsuri concrete care să ducă la micșorarea și lichidarea pericolului nuclear, la interzicerea și distrugerea armei atomice, să asigure ca forța atomului — această mare cucerire a geniului uman — să fie folosită exclusiv în scopuri pașnice, în slujba progresului societății.

Una din problemele importante de care depinde asigurarea păcii este înfăptuirea securității europene. Analizînd procesele ce se desfășoară în Europa, examinînd tendințele noi care se afirmă pe arena politică a acestui continent, țările socialiste, membre ale Tratatului de la Varșovia, au înfățișat în Declarația de la București din 1966, ca și în recentul Apel de la Budapesta, o perspectivă amplă și mobilizatoare privind posibilitățile și căile de înfăptuire a securității europene. Puternica rezonanță pe care aceste documente au avut-o pe plan internațional confirmă interesul viu al popoarelor, al opiniei publice pentru realizarea unui climat de colaborare activă, de destindere, securitate și pace pe continentul european. Trebuie menționat faptul că aceste documente au fost considerate de către unele state și cercuri guvernamentale din Occident drept o bază eficientă de discuție în vederea realizării unui progres real, concret, pe calea destinderii și securității în Europa.

În realizarea securității europene o mare importanță au recunoașterea realităților istorice postbelice — inclusiv existența celor două state germane — asigurarea inviolabilității frontierelor, lichidarea concomitentă a N.A.T.O. și a Tratatului de la Varșovia, desființarea bazelor militare și retragerea trupelor străine în granițele lor naționale, renunțarea la orice manifestări și demonstrații de forță. Aceasta este alternativa pe care trebuie s-o opunem politicii cercurilor imperialiste agresive, militariste și revanșarde, de încordare în relațiile internaționale de pe continentul european.

Crearea unui sistem de securitate colectivă în Europa nu este numai un deziderat vital al popoarelor de pe acest continent; aceasta ar contribui în mare măsură la îmbunătățirea generală a climatului politic internațional, la soluționarea unor probleme în suspensie de pe alte continente.

O însemnătate deosebită pentru asigurarea stabilității și întărirea păcii ar avea realizarea unor înțelegeri regionale, instaurarea unei atmosfere de încredere și bună vecinătate în diferite părți ale globului, inclusiv crearea unor zone denuclearizate.

Atingerea țelurilor securității cere forțelor revoluționare și progresiste să militeze activ pentru respectarea strictă a normelor dreptului internațional de către toate statele, pentru recunoașterea internațională a unor țări ca Republica Populară Chineză — unicul reprezentant legitim al poporului chinez — Republica Democrată Germană, Republica Democrată Vietnam, Republica Populară Democrată Coreeană, pentru înfăptuirea universalității O.N.U., pentru asigurarea condițiilor necesare participării tuturor statelor la rezolvarea marilor probleme ale lumii contemporane.

Pentru înfăptuirea obiectivelor de pace și securitate sînt necesare continuarea și adîncirea procesului de destindere, dezvoltarea largă a relațiilor economice, politice, diplomatice, tehnico-științifice, culturale între toate statele, indiferent de orînduirea socială, reglementarea pe cale pașnică, prin discuții și tratative, a problemelor internaționale litigioase.

Pătrunse de sentimentul responsabilității față de destinele omenirii, față de cauza socialismului și a păcii, Partidul Comunist Român, guvernul României socialiste vor acționa și în viitor cu energie și perseverență pentru triumful cauzei păcii, a securității și progresului.

Stimați tovarăși,

Pe drept cuvînt în documentul prezentat consfătuirii se vorbește despre necesitatea luptei împotriva oricăror manifestări, atît ale naționalismului, rasismului, cît și a tendințelor de hegemonism.

După cum se știe, naționalismul se manifestă prin nerecunoașterea drepturilor altor națiuni sau naționalități, printr-un regim de inegalitate și încălcarea intereselor lor legitime, prin persecutarea și asuprirea altor popoare.

Este știut că cercurile reacționare imperialiste au recurs întotdeauna la arma naționalismului și șovinismului pentru a dezbina popoarele și a le putea exploata și asupri în mod barbar. De aceea, pentru comuniști este o datorie să lupte cu cea mai mare hotărîre împotriva oricăror manifestări de naționalism sau rasism, de șovinism și hegemonism, concepții proprii ideologiei burgheze, aflate într-o opoziție ireductibilă cu marxism-leninismul.

Tocmai pentru a putea duce cu succes această luptă este necesar, așa cum sublinia Lenin, de combătut în primul rînd orice formă a naționalismului și tendințelor de hegemonie din rîndurile propriei națiuni. Naționalismul națiunilor mici sau naționalităților este determinat și permanent alimentat, în primul rînd, de politica de dominație și asuprire națională. De aceea, lupta pentru eliberare națională, pentru cucerirea sau apărarea independenței constituie o parte integrantă a luptei împotriva naționalismului, pentru prietenie între popoare.

Desigur că abordarea marxist-leninistă a acestei probleme presupune o demarcație clară între naționalism și lupta pentru apărarea intereselor naționale ale fiecărui popor. Ar fi cu totul nejust de a considera afirmarea principiilor egalității în drepturi, suveranității naționale de stat și independenței partidelor drept manifestări naționaliste sau încălcări ale internaționalismului proletar.

Internaționalismul presupune, în mod necondiționat, existența liberă și egală în drepturi a națiunilor, dezvoltarea partidelor comuniste independente — ca premisă fundamentală și hotărîtoare a legăturilor lor de solidaritate frățească. Îndatorirea comuniștilor constă, înainte de toate, în a se preocupa de organizarea luptei revoluționare din propria țară, iar acolo unde sînt partide de guvernămînt, de a asigura făurirea societății socialiste. În nici un caz, grija pentru progresul și prosperitatea țării lor, pentru dezvoltarea ei economică și culturală, care nu se realizează pe seama altor popoare, în detrimentul sau prin negarea intereselor altora, nu poate fi prezentată ca expresie a naționalismului. Dimpotrivă, numai în acest fel comuniștii își îndeplinesc rolul de avangardă și forță conducătoare a propriului popor, contribuie la statornicirea unor relații de respect și încredere între toate popoarele — temelia unei reale solidarități cu mișcările revoluționare din toate țările.

Între lupta pentru apărarea intereselor naționale, pentru deplină egalitate în drepturi a țărilor, ca și a partidelor, și între manifestarea solidarității internaționale nu este nici o contradicție ci, dimpotrivă, există o strînsă unitate dialectică. Nu poți lupta cu succes pentru apărarea intereselor clasei muncitoare din propria țară dacă nu dezvolți colaborarea strînsă cu clasa muncitoare din alte țări; de asemenea, nu poți fi internaționalist dacă nu te îngrijești de apărarea intereselor clasei

muncitoare și ale propriului popor. Numai o îmbinare justă a intereselor naționale cu cele ale luptei internaționale poate asigura adevărata înfăptuire a principiilor marxist-leniniste.

Partidul Comunist Român s-a preocupat întotdeauna, în trecut ca și în prezent, de îmbinarea armonioasă a luptei revoluționare și a eforturilor pentru construirea socialismului în România cu dezvoltarea solidarității internaționale. Internaționalismul comuniștilor români are tradiții îndelungate, de nezdruncinat, el s-a manifestat prin participarea la lupta cu arma în mînă pentru victoria și apărarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, prin nenumăratele manifestări de solidaritate cu mișcările revoluționare din diferitele țări ale lumii, prin participarea la brigăzile internaționale în lupta contra fascismului în Spania, la mișcarea de partizani din Franța și din alte țări în timpul celui de-al doilea război mondial.

Partidul Comunist Român a acordat un ajutor activ poporului coreean în lupta sa contra agresiunii Statelor Unite ale Americii, acordă întregul său sprijin luptei eroice a poporului vietnamez, își manifestă solidaritatea cu lupta pentru apărarea libertății și independenței Cubei revoluționare. El dă un sprijin multilateral, material, politic și moral, mișcărilor de eliberare națională, luptei popoarelor din colonii.

În ce privește legăturile internaționale, partidul nostru, pornind tocmai de la principiile internaționalismului proletar, și-a dezvoltat relațiile cu partidele comuniste și muncitorești din toate țările sistemului mondial socialist, întreține relații strînse și intensifică contactele cu un mare număr de partide comuniste și muncitorești din celelalte țări ale lumii, cît și cu mișcări de eliberare națională de pe toate continentele.

M-am referit la toate acestea avînd în vedere că uneori s-a spus ori s-a sugerat despre comuniștii români că ar duce o politică naționalistă, că și-ar neglija îndatoririle internaționaliste. Nu, tovarăși, Partidului Comunist Român și poporului român le sînt străine manifestările naționalismului și îngustimea națională ; lor le sînt scumpe ideile solidarității internaționale, ale internaționalismului proletar — just înțeles, just conceput — așa cum l-au gîndit Marx, Engels, Lenin.

Fiind comuniști români, noi sîntem apărători hotărîți ai intereselor naționale ale poporului nostru, nu precupețim nimic pentru a asigura edificarea socialismului în România — și, în același timp, ne aducem întreaga contribuție la întărirea forțelor mondiale ale socialismului, la întărirea pozițiilor comunismului în lume. Tocmai ca internaționaliști, noi sîntem pentru înfăptuirea deplină și în fapt a egalității între națiuni, între partide. Și în viitor Partidul Comunist Român va milita neobosit pentru dezvoltarea legăturilor de solidaritate internaționalistă cu toate partidele comuniste și muncitorești, își va îndeplini întotdeauna îndatoririle ce-i revin ca detașament al marelui front internațional al comuniștilor.

Stimați tovarăși.

Proiectul documentului prezentat consfătuirii se ocupă în capitolul său final de unele probleme ale dezvoltării mișcării comuniste și muncitorești, ale relațiilor dintre partidele frățești.

Partidul Comunist Român pornește de la realitatea că, prin vigoarea și combativitatea sa revoluționară, prin puterea de atracție a ideologiei sale, mișcarea comunistă și muncitorească constituie principala forță politică a contemporaneității. Partidele comuniste din numeroase țări au acumulat o bogată experiență revoluționară, și-au sporit forța politică și ideologică, capacitatea organizatorică și influența în rîndul maselor muncitoare, în viața politică și socială.

Una din caracteristicile luptei revoluționare este accentuarea diversității de condiții și împrejurări în care partidele comuniste și muncitorești își desfășoară activitatea. Aceasta determină sarcini și preocupări diferite de la partid la partid, deosebiri privind atît linia tactică și strategică, obiectivele concrete ale luptei revoluționare și ale construcției socialiste, modul de a acționa într-o împrejurare sau alta, cît și abordarea unor probleme teoretice, ideologice privind evoluția societății contemporane. Iată de ce e bine să reamintim ceea ce spunea Karl Marx cu mai bine de o sută de ani în urmă : „Întrucît diferitele detașamente ale clasei muncitoare din fiecare țară și clasa muncitoare din diferite țări se dezvoltă în condiții extrem de diferite este inevitabil ca și concepțiile lor teoretice, care reflectă mișcarea reală, să se deosebească între ele".

Trebuie, desigur, subliniat că cunoașterea și aplicarea adevărurilor generale ale socialismului științific, a cerințelor legilor obiective ale dezvoltării societății constituie o condiție obligatorie pentru orientarea justă a partidelor comuniste și muncitorești. Experiența dovedește totodată că proletariatul, partidele comuniste pot asigura succesul luptei numai studiind condițiile și particularitățile concrete în care activează, pornind de la ele în stabilirea liniei politice, a formelor și metodelor de activitate, aplicînd în mod creator, la situația dată, principiile marxism-leninismului. În legătură cu aceasta își păstrează pe deplin actualitatea cele spuse de Lenin încă la sfîrșitul secolului trecut : „Noi credem că pentru socialiștii ruși este deosebit de necesară prelucrarea de **sine stătătoare** a teoriei lui Marx, deoarece această teorie nu dă decît principii **călăuzitoare** generale, care în **condițiile concrete** din Anglia se aplică altfel decît în cele din Franța, în Franța altfel decît în Germania, în Germania altfel decît în Rusia".

Multe din deosebirile de păreri existente în mișcarea comunistă sînt legate de schimbările care au loc în lume ca urmare a profundelor transformări sociale petrecute în diferite țări și continente, ca și a creșterii rapide a forțelor de producție, a revoluției tehnico-științifice. Toate aceste fenomene noi cer răspunsuri, care presupun o largă dezbatere științifică marxist-leninistă. Desigur că pentru aceasta sînt necesare cunoașterea aprofundată a realităților și, totodată, o gîndire creatoare și un spirit nou, fără temerea de a privi lucrurile așa cum sînt ele și nu cum am dori noi să fie.

În cadrul acestor discuții pot apărea pe lîngă idei juste și păreri greșite. Doar știți, tovarăși, că în orice domeniu al științei, și mai cu seamă în domeniul științelor sociale, nu au apărut numai idei corecte și nu se poate înainta fără o confruntare a diferitelor păreri. Esențial este ca discutarea părerilor diferite să se facă într-un spirit civilizat, științific. Nimeni nu poate pretinde că este deținătorul cheii fermecate cu care poate deschide lădița cu răspunsuri la toate problemele.

Trebuie să pornim întotdeauna de la adevărul că ceea ce a fost just ieri poate deveni astăzi învechit, perimat și să nu mai corespundă cerințelor progresului istoric. Trebuie să avem în vedere că formele luptei revoluționare, care s-au dovedit valabile în anumite împrejurări, nu pot fi aplicate mecanic în alte condiții istorice sau în alte etape de dezvoltare. Aceste adevăruri marxist-leniniste sînt confirmate de modul diferit în care s-au înfăptuit revoluția și construcția socialistă în diferite țări, de multitudinea de forme pe care o îmbracă astăzi lupta revoluționară a partidelor comuniste și muncitorești din țările capitaliste, de modul diferit în care acestea preconizează cucerirea puterii și organizarea societății socialiste. Este cunoscut, de pildă, că între nivelul dezvoltării țărilor capitaliste avansate și al multor țări din Africa și Asia se află o întreagă epocă istorică, ceea ce determină unghiuri deosebite de vedere și modalități distincte de abordare și rezolvare a problemelor actuale, practice.

Experiența demonstrează că în practica luptei revoluționare, ca de altfel și în viață, generalul se realizează prin particular ; aplicarea principiilor generale ale marxism-leninismului nu are nimic comun cu stabilirea unor forme unice și tipare imuabile de gîndire și acțiune pentru toate partidele. Absolutizarea oricăror forme și metode ale luptei revoluționare, oricăror experiențe ale construirii socialismului nu poate ajuta partidelor comuniste să rezolve problemele complexe pe care le ridică viața socială, să-și îndeplinească misiunea ce le revine în societate. Numai comuniștii din țara respectivă pot cunoaște cel mai bine realitatea vieții social-politice naționale, pot ști cum să acționeze, în spiritul marxism-leninismului, pentru soluționarea problemelor care le stau în față. Desigur, cunoașterea reciprocă a preocupărilor partidelor, schimbul de experiență dintre ele sînt deosebit de utile și necesare ; aceasta ajută la îmbogățirea tezaurului nostru comun, la întărirea unității și solidarității mișcării comuniste.

Nu spun prin acestea ceva nou, reamintesc doar unele adevăruri care cîteodată sînt uitate sau neglijate, ceea ce duce la absolutizarea unor expe-

rienţe şi considerarea lor ca general valabile şi universal obligatorii. După părerea noastră, acesta este unul din factorii care au contribuit nu puţin la divergenţele de azi.

Modul diferit de a acţiona într-o anumită situaţie sau de a aborda o anumită problemă nu trebuie să constituie obiect de dispută între partidele comuniste şi muncitoreşti. Noi apreciem faptul că proiectul de document prezentat consfătuirii, pornind de la marea diversitate în care partidele comuniste îşi desfăşoară activitatea, subliniază dreptul fiecărui partid de a-şi elabora pe deplin independent politica, conducîndu-se după principiile marxism-leninismului.

Fiecare partid poartă răspunderea în faţa clasei muncitoare, a propriului popor şi, în acelaşi timp, în faţa mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, pentru modul în care îşi duce la îndeplinire sarcinile revoluţionare în care înfăptuieşte idealurile şi aspiraţiile celor ce muncesc. Cu cît fiecare partid îşi îndeplineşte mai bine răspunderile faţă de clasa muncitoare şi poporul din care face parte, cu atît creşte încrederea maselor în politica sa, se afirmă tot mai puternic rolul său de avangardă, sporeşte prestigiul mişcării comuniste şi muncitoreşti. În aceasta constă principala contribuţie a fiecărui partid la cauza comună a socialismului şi comunismului, la întărirea forţei şi coeziunii internaţionale a mişcării comuniste şi muncitoreşti.

Experienţa istorică a arătat justeţea concluziilor la care au ajuns de mult partidele comuniste că, date fiind deosebirile adînci în nivelul şi căile istorice de dezvoltare a diferitelor ţări şi diversificarea crescîndă a procesului revoluţionar, care impune partidelor abordarea de sine stătătoare a sarcinilor concrete, nu este necesară existenţa nici unui centru conducător.

În perioada actuală, de mari prefaceri economice şi sociale, de puternică afirmare a forţelor revoluţionare, este necesar să existe contacte bilaterale şi multilaterale, legături şi discuţii între partidele frăţeşti asupra problemelor ideologice şi politice ale mişcării comuniste şi muncitoreşti, ale luptei revoluţionare împotriva imperialismului, pentru socialism, democraţie şi pace. În legătură cu aceasta, dorim să subliniem că partidul nostru concepe reuniunile internaţionale ale partidelor comuniste nu ca foruri chemate să elaboreze documente cu caracter programatic, obligatorii pentru toate partidele, să stabilească directive şi linii normative. Astfel de reuniuni au menirea să asigure un schimb liber şi principial de păreri între participanţi, pentru stabilirea unor puncte de vedere şi obiective comune în problemele fundamentale, de interes general, urmînd ca fiecare partid să hotărască de sine stătător asupra modului concret în care va acţiona.

Este pozitiv faptul că documentul prezentat consfătuirii afirmă necesitatea soluţionării problemelor divergente din mişcarea comunistă şi muncitorească pe calea discuţiilor şi conlucrării tovărăşeşti. Considerăm că este necesar ca în activitatea noastră practică să acţionăm în acest spirit şi să depunem eforturi în acest sens.

Politica partidelor comuniste este supusă verificării vieţii şi controlului opiniei publice. Oamenii ne judecă nu după declaraţii de bună intenţie — se spune doar că şi drumul spre iad este pavat cu bune intenţii —, ci după fapte, după felul cum acţionăm în înfăptuirea politicii noastre. De aceea vom acţiona pentru ca între vorbele, declaraţiile şi faptele noastre să existe o strînsă concordanţă.

Unitatea generală a mişcării depinde în mod hotărîtor de unitatea şi coeziunea fiecărui partid în parte, de forţa sa organizatorică, politică şi ideologică. Cu cît fiecare partid este mai puternic şi mai unit, cu atît mai trainică este unitatea mişcării comuniste şi muncitoreşti. De aceea, în relaţiile dintre partide nu trebuie admise sub nici un motiv acţiuni menite să ducă la slăbirea unităţii şi capacităţii de luptă a unui partid sau altuia. În legătură cu aceasta considerăm că fiecare partid are dreptul să ia măsurile corespunzătoare pentru apărarea unităţii sale.

În document se subliniază că neparticiparea unor partide la actuala consfătuire nu trebuie să împieteze asupra legăturilor frăţeşti şi a colaborării internaţionaliste cu ele. Aceasta este o problemă principială deosebit de importantă. Este într-adevăr dreptul fiecărui partid de a decide asupra participării sau neparticipării la reuniuni internaţionale ale mişcării comuniste ; de asemenea, absenţa unui partid de la aceste întîlniri nu trebuie să afecteze relaţiile tovărăşeşti între partide, dezvoltarea colaborării dintre ele, acţiunile lor comune. Ataşamentul unui partid faţă de internaţionalism nu rezidă în participarea sau neparticiparea la întîlnirile şi consfătuirile internaţionale, ci în modul în care, prin întreaga sa activitate, serveşte cauzei revoluţionare a clasei muncitoare, a poporului său, cauzei generale a socialismului în lume. De aceea considerăm că documentul pe care îl vom adopta trebuie să sublinieze cu toată claritatea necesitatea dezvoltării continue a colaborării dintre toate partidele comuniste şi muncitoreşti.

Partidul nostru va intensifica şi în viitor colaborarea cu toate partidele frăţeşti — atît cu cele prezente la această consfătuire, cît şi cu cele care nu participă la lucrările ei — cu toate forţele antiimperialiste, avînd convingerea că în acest fel îşi îndeplineşte îndatorirea de detaşament activ al luptei împotriva imperialismului, pentru socialism, pace şi progres social.

Stimaţi tovarăşi,

Examinînd proiectul de document în forma actuală, delegaţia Partidului Comunist Român consideră că el poate fi luat ca bază de lucru pentru consfătuirea noastră.

Apreciem faptul că pentru elaborarea proiectului de document supus spre dezbatere consfătuirii s-a depus o muncă intensă, că reprezentanţii partidelor — între care şi reprezentanţii partidului nostru — care au participat la lucrările comisiei pregătitoare au făcut un amplu şi rodnic schimb de păreri care a contribuit la apropierea unor puncte de vedere. Noi apreciem că proiectul de document conţine o serie de idei juste, conturează o serie de sarcini generale importante ale luptei împotriva imperialismului ; considerăm pozitiv că proiectul nu cuprinde referiri critice sau condamnări la adresa nici unui partid. Dar el conţine şi unele aprecieri care, după părerea noastră, se cer îmbunătăţite. În acest sens, delegaţia partidului nostru prezintă propuneri corespunzătoare. Este necesar ca materialele consfătuirii să reflecte poziţiile comune, dorinţa spre unitate — şi, de aceea, sînt de acord cu acei tovarăşi care au cerut aici ca în documentul principal să fie înscrise acele probleme în care s-a ajuns la concluzii comune, lăsîndu-se la o parte acelea unde persistă deosebiri de vederi.

Stimaţi tovarăşi,

Aniversarea a 100 de ani de la naşterea lui Lenin — eveniment istoric de importanţă mondială — trebuie să se desfăşoare sub semnul întăririi unităţii forţelor revoluţionare, al intensificării luptei antiimperialiste, pentru dezvoltarea şi îmbogăţirea teoriei noastre despre lume şi viaţă, pentru a duce mai departe steagul invincibil al învăţăturii marxist-leniniste, corespunzător noilor condiţii existente azi în lume. Apreciem că acesta va fi cel mai bun omagiu adus memoriei lui Lenin.

Mişcarea comunistă şi muncitorească se află astăzi în faţa unor sarcini de uriaşă responsabilitate istorică. Epoca pe care o trăim impune tuturor comuniştilor să se ridice deasupra oricăror divergenţe şi animozităţi, să pună mai presus de ceea ce îi desparte şi care este trecător şi secundar, interesele generale ale clasei muncitoare, ale popoarelor, ale luptei antiimperialiste, ale cauzei socialismului şi comunismului.

Partidul Comunist Român nu va precupeţi eforturile sale şi va acţiona cu toată energia şi fermitatea şi în viitor pentru victoria luptei antiimperialiste mondiale, pentru unitatea şi coeziunea mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, a tuturor forţelor care militează în marele front al socialismului, progresului şi păcii, pentru coexistenţă paşnică şi destindere internaţională.

În încheiere, doresc să mulţumesc Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice pentru condiţiile create în vederea bunei desfăşurări a consfătuirii, pentru ospitalitatea ce ne-a fost acordată. Adresăm, de asemenea, din partea Partidului Comunist Român şi a întregului popor român un mesaj de solidaritate internaţionalistă tuturor partidelor comuniste şi muncitoreşti, împreună cu urări de succes în lupta pentru cauza socialismului, progresului social şi păcii în lume !

Lucrările Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești

La 5 iunie a.c., în Palatul Mare al Kremlinului din Moscova s-a deschis Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești.

La Consfătuire sînt reprezentate 75 de partide comuniste și muncitorești: Partidul Comunist din Africa de Sud, Partidul Avangarda Socialistă din Algeria, Partidul Comunist din Argentina, Partidul Comunist din Australia, Partidul Comunist din Austria, Partidul Comunist din Belgia, Partidul Comunist din Bolivia, Partidul Comunist Brazilian, Partidul Comunist din Marea Britanie, Partidul Comunist Bulgar, Partidul Comunist din Canada, Partidul Comunist din Cehoslovacia, Partidul Comunist din Ceylon, Partidul Comunist din Chile, Partidul Progresist al oamenilor muncii din Cipru, Partidul Comunist din Columbia, Partidul Avangarda Populară din Costa Rica, Partidul Comunist din Cuba (în calitate de observator), Partidul Comunist din Danemarca, Partidul Comunist Dominican, Partidul Comunist din Ecuador, Partidul Muncii din Elveția, Partidul Comunist din Finlanda, Partidul Comunist Francez, Partidul Socialist Unit din Germania, Partidul Socialist Unit al Berlinului occidental, Partidul Comunist din Germania, Partidul Comunist din Grecia, Partidul Comunist din Guadelupa, Partidul Muncii din Guatemala, Partidul Progresist Popular din Guyana, Partidul Unit al Comuniștilor din Haiti, Partidul Comunist din Honduras, Partidul Comunist din India, Partidul Comunist din Iordania, Partidul Comunist din Irak, Partidul Popular din Iran, Partidul Comunist din Irlanda de Nord, Partidul Liga Muncitorească Irlandeză, Partidul Comunist din Israel, Partidul Comunist Italian, Partidul Comunist din Lesotho, Partidul Comunist Libanez, Partidul Comunist din Luxemburg, Partidul Eliberării și Socialismului din Maroc, Partidul Comunist din Martinica, Partidul Comunist Mexican, Partidul Popular Revoluționar Mongol, Partidul Socialist din Nicaragua, Partidul Marxist-leniniștilor din Nigeria, Partidul Comunist din Norvegia, Partidul Comunist din Pakistanul de est, Partidul Popular din Panama, Partidul Comunist din Paraguay, Partidul Comunist din Peru, Partidul Muncitoresc Unit Polonez, Partidul Comunist din Porto Rico, Partidul Comunist din Portugalia, Partidul Comunist din Reunion, Partidul Comunist Român, Partidul Comunist din Salvador, Partidul Comunist din San Marino, Partidul Comunist Sirian, Partidul Comunist din Spania, Partidul Comunist din Sudan, Partidul de stînga — comuniștii din Suedia (în calitate de observator), Partidul Comunist din S.U.A., Partidul Comunist din Tunisia, Partidul Comunist din Turcia, Partidul Muncitoresc Socialist Ungar, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, Partidul Comunist din Uruguay, Partidul Comunist din Venezuela și două partide care activează în ilegalitate, a căror denumire nu este menționată din considerente de securitate.

L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., a adresat participanților la Consfătuire un cuvînt de salut.

La prima ședință, care a avut loc sub președinția lui Aarons, secretarul național al P.C. din Australia, a fost aprobată în unanimitate următoarea ordine de zi a Consfătuirii:

1. Sarcinile luptei împotriva imperialismului în etapa actuală și unitatea de acțiune a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste.

2. Cu privire la documentul în legătură cu aniversarea a 100 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin.

Au luat cuvîntul la această ședință: J. Faria, secretar general al P.C. din Venezuela, A. Saarinen, președintele Partidului Comunist din Finlanda, reprezentantul Partidului Comunist Libanez, J. Dorcile, reprezentantul Partidului Unit al Comuniștilor din Haiti, F. Nassar, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Iordania, E. Gil, membru al Comitetului Executiv și al Secretariatului C.C. al Partidului Comunist din Ecuador.

La ședința din 6 iunie, care s-a desfășurat sub președinția lui J. Marx, președintele Partidului Comunist din Africa de Sud, au rostit cuvîntări C. Maciel, membru al Comisiei politice și al Secretariatului C.C. al P.C. din Paraguay, W. Gomulka, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., W. Rochet, secretar general al P.C. Francez, E. Papaioannu, secretar general al Partidului Progresist al oamenilor muncii din Cipru. După cuvîntul reprezentantului P.C. din Paraguay, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a prezentat o moțiune de ordine, al cărei text a apărut în ziarele românești din 7 iunie.

Ședința din seara aceleiași zile a fost prezidată de F. Muhri, președintele P.C. din Austria. Au rostit cuvîntări L. Aarons, secretarul național al P.C. din Australia, G. Vieira, secretar general al C.C. al P.C. din Columbia, S. Carpio, secretar general al C.C. al P.C. din Salvador.

La 7 iunie, în ședința de dimineață, care s-a desfășurat sub președinția lui E. Gil, membru al Comitetului Executiv și al Secretariatului C.C. al P.C. din Ecuador, au luat cuvîntul L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., M. Reimann, prim-secretar al C.C. al P.C. din Germania.

La propunerea delegațiilor partidelor comuniste din țările arabe și a Partidului Comunist din Israel, Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești a adoptat o declarație, care cere să se intensifice sprijinul pentru lupta justă a popoarelor arabe. În declarație se spune:

„În urmă cu doi ani, Israelul a săvîrșit o agresiune fățișă împotriva R.A.U., Iordaniei și Siriei. De atunci cercurile conducătoare din Israel, sprijinite de imperialism, și în primul rînd de imperialismul american, de reacțiunea mondială și de cercurile sioniste, continuă să ocupe teritoriile arabe acaparate în urma agresiunii și refuză să îndeplinească hotărîrile O.N.U., inclusiv ale Consiliului de Securitate, duc o politică de expansiune și anexiune, comit acțiuni represive împotriva populației arabe în regiunile ocupate și se dedau necontenit la noi provocări militare.

Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești condamnă cu hotărîre agresiunea israeliană care continuă și care este o încălcare grosolană a drepturilor naționale ale popoarelor arabe, inclusiv a drepturilor legitime ale poporului arab din Palestina, o încălcare grosolană a Cartei O.N.U. care condamnă agresiunea.

În lupta lor justă împotriva agresiunii, popoarele arabe se bucură de sprijinul eficient al țărilor socialiste, și în primul rînd al Uniunii Sovietice. În această luptă ele sînt sprijinite de mișcarea comunistă mondială, de forțele de eliberare națională și de cercuri tot mai largi ale opiniei publice din țările capitaliste.

Consfătuirea partidelor comuniste și muncitorești consideră că numai în condițiile retragerii trupelor israeliene de

pe toate teritoriile arabe ocupate, îndeplinirii complete a rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967, pot fi instaurate pacea și liniștea în această regiune.

Consfătuirea cheamă toate forțele progresiste din lumea întreagă să-și intensifice sprijinul activ pentru popoarele arabe și solidaritatea cu lupta lor justă".

În legătură cu adoptarea acestei declarații, delegația Partidului Comunist Român a subliniat că este indicat ca, în spiritul rezoluției Consiliului de Securitate al O.N.U., documentul să menționeze necesitatea de a se respecta și recunoaște suveranitatea, integritatea teritorială și independența politică a tuturor statelor din această regiune, precum și de a se realiza o reglementare justă a problemei refugiaților palestinieni.

În cadrul ședinței de seară, prezidată de L. Buhali, membru al Conducerii Centrale a Partidului Avangarda Socialistă din Algeria, au luat cuvîntul V. Guytto, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist din Martinica, M. Harmel, membru al Biroului Politic și secretar al C.C. al P.C. din Tunisia, K. Jespersen, președintele P.C. din Danemarca, R. Arismendi, prim-secretar al C.C. al P.C. din Uruguay.

La 9 iunie, în cadrul ședinței de dimineață, care a fost prezidată de J. Lechleiter, membru ai Comitetului de conducere, secretar al C.C. al Partidului Muncii din Elveția, au luat cuvîntul : G. Danelius, președintele Partidului Socialist Unit din Berlinul occidental, W. Ulbricht, prim-secretar al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania, L. Buhali, membru al Conducerii Centrale a Partidului Avangarda Socialistă din Algeria, Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

La ședința de seară, prezidată de R. Ghioldi, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C. din Argentina, au luat cuvîntul : L. Corvalan, secretar general al C.C. al P.C. din Chile, S. Wickremasinghe, președintele P.C. din Ceylon, R. Larsen, președintele P.C. din Norvegia.

La 10 iunie, în cadrul ședinței de dimineață, prezidată de L. Corvalan, secretar general al P.C. din Chile, participanții la Consfătuire au adoptat în unanimitate, cu entuziasm, apelul „Independență, libertate și pace Vietnamului !". La dezbaterea problemelor aflate pe ordinea de zi a Consfătuirii au luat cuvîntul F. Muhri, președintele P.C. din Austria, T. Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, C. Rodriguez, membru al Secretariatului C.C. al P.C. din Cuba, șeful delegației P.C. din Pakistanul de est, A. Muhammed, prim-secretar al C.C. al P.C. din Irak.

La ședința de seară, prezidată de M. Drumaux, președintele P.C. din Belgia, au luat cuvîntul J. Kádár, prim-secretar al C.C. al P.M.S.U., R. Ghioldi, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C. din Argentina, J. Lechleiter, membru al Comitetului de conducere, secretar al C.C. al Partidului Muncii din Elveția.

Lucrările Consfătuirii continuă.

INDEPENDENȚĂ, LIBERTATE ȘI PACE VIETNAMULUI!

Apelul Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești

Consfătuirea internațională a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești transmite poporului frate vietnamez un înflăcărat salut de luptă și-l felicită din toată inima pentru succesele istorice obținute în lupta împotriva agresiunii S.U.A.

Transmitem un salut deosebit avangărzii poporului vietnamez, Partidului celor ce muncesc din Vietnam și Comitetului său Central, marelui patriot și internaționalist, tovarășul Ho Și Min, eminent militant al mișcării comuniste internaționale. Partidul celor ce muncesc din Vietnam constituie forța însuflețitoare și conducătoare în lupta împotriva agresiunii imperialismului S.U.A. El apără consecvent interesele naționale ale R. D. Vietnam, avanpostul socialismului în Asia de sud-est.

Transmitem salutul nostru fierbinte Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud, reprezentantul legitim al populației Vietnamului de sud, organizatorul și conducătorul încercat al luptei eroice de rezistență împotriva agresiunii S.U.A. Programul politic al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud constituie o bază a unirii întregii populații din Vietnamul de sud în lupta sa dreaptă de eliberare.

Consfătuirea internațională sprijină fără rezerve programul în 10 puncte „principiile și conținutul principal al soluționării generale a problemei sud-vietnameze ca o contribuție la restabilirea păcii în Vietnam" — program formulat la 8 mai 1969 de Comitetul Central al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud. Acest program pornește de la principiile de bază ale acordului de la Geneva din 1954 cu privire la Vietnam și de la situația actuală din Vietnam. El se bazează pe programul politic și pe poziția, exprimată în cele 5 puncte, a Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud și corespunde cu poziția formulată în 4 puncte de guvernul Republicii Democrate Vietnam. Soluționarea propusă a problemei sud-vietnameze corespunde pe deplin drepturilor naționale ale poporului vietnamez și intereselor păcii în lumea întreagă. Ea garantează dreptul populației sud-vietnameze la autodeterminare și asigură pacea trainică în Vietnam, corespunzînd, de asemenea, intereselor celorlalte popoare din Indochina.

Dreptul poporului vietnamez de a lupta pentru salvgardarea patriei sale exprimă dreptul sfînt și inalienabil al tuturor popoarelor de a-și asigura propria apărare.

Lupta poporului vietnamez pentru libertate și independență stîrnește admirația și respectul profund al popoarelor. Dîrzenia, eroismul și încrederea poporului vietnamez în victoria sa constituie un exemplu și un stimulent în lupta împotriva imperialismului, pentru menținerea păcii, pentru eliberarea popoarelor de sub exploatare și asuprire. Apărîndu-și patria, poporul vietnamez își îndeplinește, totodată, datoria internaționalistă și slujește cauza nobilă a asigurării păcii mondiale. În această luptă, profund justă, a poporului vietnamez, noi am fost, sîntem și vom fi cu fermitate și în mod solidar de partea sa.

Lupta eroică a poporului vietnamez împotriva agresiunii S.U.A. este una din cele mai importante componente ale luptei pe plan mondial dintre socialism și imperialism, dintre forțele progresului și cele ale reacțiunii.

Prin intervenția armată în Vietnam, forțele imperialiste ale S.U.A. au încercat să distrugă unul din avanposturile socialismului în Asia, să bareze popoarelor din Indochina calea spre pace, libertate și progres, să dea o lovitură mișcării revoluționare de eliberare națională din Asia, Africa și America Latină, să pună la încercare trăinicia solidarității țărilor socialiste și a tuturor forțelor antiimperialiste. Aceste planuri ale imperialismului S.U.A. sînt condamnate la eșec.

Cu sprijinul puternic al țărilor socialiste, în primul rînd al Uniunii Sovietice, precum și al tuturor popoarelor iubitoare de pace din lume, poporul vietnamez a demonstrat S.U.A. — principala forță a imperialismului — că puterea lor nu este nelimitată.

Crimele barbare ale intervenționiștilor americani împotriva poporului vietnamez, folosirea armelor biologice, chimice și a altor mijloace de exterminare în masă, care constituie un

genocid în adevăratul înțeles al cuvîntului, revoltă conștiința omenirii. Ele au dezvăluit în fața tuturor popoarelor adevărata esență antiumană a imperialismului.

Toate acestea au dus la izolarea politică și morală crescîndă a agresorului în cercurile cele mai largi ale opiniei publice, inclusiv în cercurile guvernante din unele țări capitaliste. Pînă și în S.U.A. pături tot mai largi ale populației se pronunță împotriva războiului murdar din Vietnam, ale cărui consecințe zguduie societatea americană.

Epopeea eroică a poporului vietnamez este unul din factorii determinanți ai mișcării antiimperialiste a popoarelor, care își găsește, de asemenea, expresie în acțiunile de luptă ale tineretului și studenților.

In ciuda faptului că agresorul a pus în mișcare o gigantică mașină de război, el a fost nevoit să înceteze în mod necondiționat bombardamentele asupra teritoriului Republicii Democrate Vietnam și să accepte tratative cvadripartite cu participarea, egală în drepturi, a Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud. In Vietnamul de sud forțele armatei populare de eliberare dau fără încetare lovituri grele intervenționiștilor S.U.A. și marionetelor lor. Pe cea mai mare parte a teritoriului a fost instaurată puterea populară. Regimul-marionetă falimentar se menține numai cu ajutorul baionetelor imperialismului S.U.A.

Toate acestea constituie importante succese ale eroicului popor vietnamez, ale sistemului mondial socialist, ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale, ale tuturor forțelor iubitoare de pace și progresiste. Lupta dusă cu succes de Vietnam oglindește schimbările intervenite în raportul de forțe pe plan internațional, puterea crescîndă pe scară mondială a forțelor socialismului, democrației și eliberării naționale.

În ampla mișcare de sprijinire a Vietnamului împotriva agresiunii S.U.A. și-a găsit o expresie clară și concretă năzuința mișcării comuniste internaționale, precum și a tuturor forțelor antiimperialiste, spre coeziune și unitate de acțiune în lupta împotriva dușmanului comun al omenirii — imperialismul.

Lupta patrioților vietnamezi demonstrează că este de neînvins **un popor care luptă consecvent împotriva imperialismului, pentru libertate și independență și de partea căruia se află U.R.S.S., toate țările socialiste și forțele păcii din lumea întreagă.**

Cu cît sînt mai puternice unitatea și coeziunea mișcării comuniste internaționale și a tuturor forțelor antiimperialiste în lupta împotriva dușmanului comun, imperialismul, cu atît mai mari sînt succesele acestor forțe. Cu cît partidele comuniste și muncitorești ridică mai ferm steagul apărării libertății popoarelor lor și se situează în fruntea luptei împotriva politicii imperialiste de agresiune, cu atît mai larg și mai eficient se desfășoară mișcarea antiimperialistă a maselor populare.

Cercurile militariste din S.U.A., în ciuda înfrîngerilor grele suferite, nu au renunțat cîtuși de puțin la planurile lor neocolonialiste agresive cu privire la Vietnam și își continuă cu îndîrjire încercările de a obține rezolvarea problemei vietnameze pe cale militară. Ele persevereză pe calea periculoasă a extinderii conflictului militar, asa cum o dovedesc bombardamentele tot mai intense asupra teritoriului Laosului și provocările permanente împotriva Cambodgiei neutre.

Guvernul S.U.A. și reprezentanții săi la Paris refuză cu încăpățînare să ducă în mod practic și realist tratative cu privire la cererile juste ale guvernului Republicii Democrate Vietnam și ale Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud, în primul rînd în privința retragerii depline și necondiționate a trupelor S.U.A. și ale celorlalți participanți la agresiunea din Vietnamul de sud. In loc de aceasta, ei încearcă să dezorienteze opinia publică internațională cu ajutorul unor manevre demagogice și să obțină, prin presiuni la masa tratativelor, succesele pe care nu le-au putut dobîndi pe cîmpul de luptă. Ei se eschivează de la rezolvarea problemei fundamentale — retragerea totală și necondiționată a trupelor S.U.A. și ale sateliților lor din Vietnamul de sud — și insistă asupra așa-numitei retrageri reciproce a trupelor. În felul acesta agresorul este pus pe același plan cu victima agresiunii. Dar imperialismul S.U.A. nu va reuși niciodată să ascundă faptul că el a dezlănțuit și continuă cu încăpățînare agresiunea în Vietnam.

Intervenția americană în Vietnam constituie o amenințare permanentă pentru pacea în lumea întreagă, o provocare directă la adresa tuturor popoarelor care luptă pentru pace, independență națională, democrație și progres social. Mișcarea comunistă și muncitorească internațională, fidelă principiilor internaționalismului proletar, va acorda și în viitor poporului vietnamez, în spiritul solidarității frățești, tot ajutorul necesar pînă la victoria definitivă a cauzei sale juste. În felul acesta, partidele comuniste și muncitorești aduc o mare contribuție la cauza păcii în lumea întreagă, la cauza libertății și socialismului.

Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești declară cu toată fermitatea că rezolvarea justă a problemei vietnameze este posibilă numai pe baza asigurării drepturilor naționale fundamentale ale poporului vietnamez.

În prezent, cînd lupta poporului vietnamez a intrat într-o nouă etapă importantă, cînd datorită inițiativelor Republicii Democrate Vietnam și ale Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud s-au creat toate condițiile necesare pentru o reglementare politică justă, noi cerem:

— S.U.A. trebuie să renunțe la poziția lor obstrucționistă la conferința cvadripartită de la Paris;

— S.U.A. trebuie să înceteze fără întîrziere acțiunile sale agresive în Vietnam, să retragă în întregime și necondiționat din Vietnamul de sud trupele proprii, precum și ale sateliților lor;

— S.U.A. trebuie să recunoască dreptul populației din Vietnamul de sud de a-și rezolva în mod de sine stătător problemele interne, fără nici un amestec din afară;

— S.U.A. trebuie să renunțe la orice acțiuni îndreptate împotriva suveranității și securității Republicii Democrate Vietnam;

— S.U.A. trebuie să înceteze amestecul și agresiunea în Laos, precum și încălcarea integrității teritoriale a Cambodgiei, să recunoască frontierele acesteia, să renunțe la scopurile lor agresive față de statele Asiei de sud-est și Asiei de est, să respecte cu strictețe acordurile de la Geneva din 1954 și 1962.

Noi cerem ca Tailanda, Noua Zeelandă, Australia și regimul-marionetă sud-coreean, precum și Republica Federală a Germaniei și Japonia să pună capăt participării lor fățișe sau camuflate la agresiunea S.U.A. în Vietnam!

În numele milioanelor de comuniști adresăm un apel tuturor oamenilor cinstiți, tuturor celor cărora le sînt scumpe pacea, justiția, libertatea și independența popoarelor:

Ridicați cu și mai multă fermitate, în întreaga lume, glasul vostru de protest împotriva războiului criminal desfășurat de imperialismul american în Vietnam!

Participați și mai activ la mișcarea internațională de solidaritate cu eroicul popor vietnamez!

Cereți retragerea din Vietnam a trupelor S.U.A. și ale sateliților lor!

Cereți rezolvarea pașnică neîntîrziată a problemei vietnameze pe baza asigurării drepturilor inalienabile ale poporului vietnamez!

Sprijiniți programul în 10 puncte al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud!

Chemăm toate forțele antiimperialiste și iubitoare de pace să desfășoare neîntîrziat noi acțiuni și mai puternice, variate și coordonate, în sprijinul poporului vietnamez care luptă împotriva agresiunii S.U.A.!

Boicotați transporturile de trupe, armament și materiale pentru intervenționiști și sateliții lor!

Transformați ziua de 20 iulie, aniversarea semnării acordurilor de la Geneva, în ziua internațională de solidaritate cu Vietnamul, ziua luptei pentru încetarea agresiunii S.U.A.!

Glorie și cinste eroicului popor vietnamez care luptă cu abnegație pentru independență și libertate!

Să ridicăm tot mai sus steagul solidarității internaționale!

Independență, libertate și pace Vietnamului!

Cauza dreaptă a poporului vietnamez va învinge!

Moscova, 10 iunie 1969

DEPLINĂ ADEZIUNE FAȚĂ DE CONȚINUTUL CUVÎNTĂRII TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Cu profundă satisfacție și viu interes a primit opinia publică românească cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, rostită la Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești de la Moscova. Pe adresa Comitetului Central al P.C.R. sosesc nenumărate telegrame și scrisori, din toate colțurile țării, care exprimă impresionant unitatea și sentimentele de adeziune deplină a comuniștilor, a întregului popor față de poziția realistă, profund marxist-leninistă adoptată de delegația P.C.R. la Consfătuirea de la Moscova. Asistăm la o nouă și concludentă manifestare a atașamentului întregului nostru popor la politica plină de responsabilitate față de cauza unității țărilor socialiste și mișcării comuniste, față de destinele socialismului și păcii, pe care o promovează cu consecvență partidul și guvernul nostru.

Răspunsuri fundamentate unor probleme cardinale

Prof. univ. TRAIAN IONAȘCU

membru al Academiei Republicii Socialiste România, al Academiei internaționale de drept comparat de la Haga

Care este sensul hotărîtor al dezvoltării lumii contemporane ? Cum poate fi definit raportul real între forțele ce se exercită pe arena politică mondială ? Cum trebuie să funcționeze mecanismul vieții politico-sociale a lumii astfel încît pacea, securitatea și colaborarea fructuoasă între națiuni să se întroneze, cu drepturi depline, în viața internațională ?

Sînt, acestea, întrebări cardinale care polarizează în actualul moment al vieții politice contemporane atenția celor mai largi cercuri ale opiniei publice mondiale, care angajează, în ultimă instanță, interesele legitime ale popoarelor lumii pentru destinele păcii și progresului uman.

Cu forța evidenței se impune necesitatea unei analize cuprinzătoare, realiste și pătrunzătoare, a situației internaționale — singura care poate oferi un răspuns marilor probleme cu care este confruntată astăzi omenirea. Iată de ce am luat cunoștință cu o profundă satisfacție și, în același timp, cu o deplină mîndrie patriotică de cuvîntarea rostită de secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești, document care constituie o analiză marxistă a situației internaționale în deosebita ei complexitate, a mutațiilor petrecute în lume, a raportului de forțe pe plan mondial. În deplină concordanță cu datele realității obiective, cuvîntarea subliniază, pe drept cuvînt, că preponderente în lumea contemporană se învederează ascensiunea forțelor revoluționare progresiste, influența lor crescîndă asupra vieții politice mondiale. Afirmarea, tot mai marcată, a acestor forțe pe arena internațională, posibilitățile lor sporite de a determina evoluția evenimentelor limitează continuu cîmpul de acțiune al imperialismului, zdruncină pozițiile lui de dominație și lărgesc perspectiva obținerii unor noi succese în lupta împotriva forțelor retrograde, conservatoare. Desigur, nu trebuie ignorat că imperialismul continuă să se opună cu îndîrjire idealurilor de pace și progres în lume, că natura sa agresivă nu s-a schimbat și ea continuă să se exercite prin încălcarea suveranității și independenței altor popoare, a normelor dreptului internațional, prin atacurile împotriva forțelor revoluționare, democratice și de eliberare națională. Dar examinarea obiectivă a raportului mondial de forțe duce la concluzia că ceea ce prevalează sînt forțele care militează activ pentru pace și progres social, împotriva politicii imperialiste ; aceste forțe, strîns unite, au capacitatea reală de a asigura pacea și securitatea omenirii.

Avîntul impetuos al forțelor angajate în triumful idealurilor de pace și progres social capătă o amploare tot mai mare ; obiectivele luptei antiimperialiste pun în mișcare energii cum niciodată nu s-au întîlnit în istoria omenirii, în procesul de afirmare a unei cauze. Sistemul mondial socialist, format din 14 state, exercită o influență crescîndă asupra dezvoltării progresiste a societății umane. De pe poziții proprii, din rațiuni specifice, cu o pondere diferită în ansamblul vieții internaționale, înglobînd o largă arie de concepții politice, sociale sau filozofice, în direcția promovării aspirațiilor înaintate ale umanității de azi își concentrează, de asemenea, acțiunile clasa muncitoare din țările capitaliste, în frunte cu partidele comuniste, mișcarea de eliberare națională a popoarelor, statele independente din Asia, Africa și America Latină ; în afirmarea idealurilor de pace și progres se ridică importante forțe sociale ca țărănimea, intelectualitatea, tineretul, precum și organizații de femei, pături mijlocii, reprezentanți ai unor partide politice burgheze.

Aceasta întărește convingerea că războiul nu este iminent, că există posibilitatea certă de a împiedica imperialismul să arunce omenirea într-o nouă conflagrație mondială.

Analiză profundă și cuprinzătoare, de o mare însemnătate principială și practică, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu oferă o perspectivă amplă și profund mobilizatoare forțelor antiimperialiste în lupta lor pentru pace și progres social — idealuri generoase în al căror triumf depiin România socialistă se află angajată cu întreaga sa ființă.

Principii de bază ale relațiilor dintre statele socialiste, dintre partidele comuniste

Conf. dr. GHEORGHE MOCA

Multitudinea de idei și concluzii cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești, spiritul însuși al întregii expuneri constituie un izvor ideologic, de mare însemnătate, în care fiecare cetățean al patriei regăsește experiența bogată a partidului nostru în opera de făurire a noii societăți, atașamentul său neclintit pentru cauza solidarității internaționaliste. La adeziunea mea deplină față de poziția exprimată în cuvîntare, se adaugă interesul pe care-l manifest, ca specialist în dreptul internațional, pentru problemele politico-juridice ale relațiilor internaționale în general, ale relațiilor dintre statele socialiste și partidele comuniste, în special. În această direcție, din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu se desprind concluzii de mare însemnătate pentru interesele colaborării și unității statelor socialiste, a mișcării comuniste internaționale, pentru pacea și securitatea mondială.

Interesele fundamentale ale socialismului cer ca unitatea dintre statele socialiste, colaborarea lor internațională să se bazeze pe respectul neabătut al principiilor marxism-leninismului, al independenței, suveranității și egalității fiecărui stat socialist, al neamestecului în treburile interne și întrajutorării tovărășești. „Aceste principii care formează un tot unitar, dialectic, — se arată în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu — nu pot fi considerate în mod separat și nici nu pot fi opuse unul altuia".

Nu există și nu poate exista opoziție între suveranitatea statului socialist și principiul internaționalismului socialist, întrucît suveranitatea națională constituie, în condițiile socialismului, expresia intereselor vitale, fundamentale ale fiecărui popor care, sub conducerea partidului marxist-leninist, aplică legile generale ale dezvoltării la condițiile și particularitățile concrete ale țării sale. Forța și influența internațională a socialismului, puterea de atracție a ideilor sale sînt cu atît mai mari cu cît sînt mai importante succesele construcției socialiste ale fiecărei țări. Succesele pe care fiecare popor le dobîndește în opera de făurire a noii societăți reprezintă contribuția poporului respectiv la cauza generală a socialismului. De aceea, numai respectul suveranității fiecărui stat socialist realizează îmbinarea armonioasă a intereselor naționale și internaționale, constituind, totodată, singura temelie a unor relații între statele socialiste care să constituie un model de cooperare și de organizare a raporturilor între state libere și egale în drepturi. Aceasta corespunde pe deplin și cerinței, egală pentru toate statele, de promovare a principiilor fundamentale ale dreptului internațional contemporan, cum sînt respectul suveranității, integrității teritoriale și independenței politice, al egalității în drepturi, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc.

Experiența arată că ori de cîte ori au fost încălcate aceste principii, interesele socialismului au fost prejudiciate, iar unitatea statelor socialiste a avut de suferit. Exprimînd preocuparea partidului nostru pentru interesele unității statelor socialiste și a mișcării comuniste, secretarul general al C.C. al P.C.R. a subliniat că numai pe această bază se poate realiza solidaritatea și colaborarea liberă, conștientă a țărilor socialiste în lupta împotriva imperialismului, pentru victoria țelurilor noastre comune.

Fără îndoială, condițiile diverse și complexe de dezvoltare istorică în care își desfășoară activitatea țările socialiste duc la apariția unor deosebiri în căile de construire a noii orînduiri, în aprecierea unor fenomene. Animat de un profund spirit de răspundere pentru destinele mișcării comuniste și muncitorești mondiale, partidul nostru a arătat, în repetate rînduri, că aceste deosebiri de păreri și aprecieri nu trebuie însă să se transforme în divergențe, în polemică deschisă. În cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuire este din nou exprimată îngrijorarea partidului nostru față de situația creată prin gravele neînțelegeri dintre unele partide comuniste și țări socialiste, îndeosebi între Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și Partidul Comunist Chinez, între U.R.S.S. și Republica Populară Chineză. După cum se știe, partidul nostru s-a adresat încă din 1964 atît P.C.U.S cît și P. C. Chinez cu apelul de a nu ascuți polemica, de a acționa pentru găsirea căilor de rezolvare a problemelor divergente. Din păcate, lucrurile au luat o altă evoluție, ajungîndu-se în relațiile dintre cele două mari țări socialiste la conflicte și ciocniri de graniță. Exprimînd satisfacția partidului nostru față de faptul că în declarația guvernului Uniunii Sovietice se propune rezolvarea acestor probleme pe calea tratativelor și că în declarația sa de răspuns R.P. Chineză se pronunță pentru discuții, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu subliniază că Partidul Comunist Român consideră că numai pe această cale, a discuțiilor, a tratativelor, pot și trebuie să fie rezolvate problemele de orice fel dintre țările socialiste. Angajarea pe orice altă cale nu poate să aducă decît prejudicii sistemului mondial socialist, mișcării comuniste și muncitorești, influenței ideilor socialismului în lume.

Analiză convingătoare prin profunzimea și caracterul ei științific, prin logica argumentației și claritatea expunerii, exprimînd devotamentul nestrămutat pentru ideile marxism-leninismului și interesele vitale ale socialismului, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu reprezintă o nouă afirmare a spiritului de înaltă responsabilitate ce caracterizează întreaga activitate a partidului nostru, pusă în slujba intereselor poporului, ale unității tuturor forțelor progresiste în lupta antiimperialistă.

Forța invincibilă a socialismului

Prof. dr. docent
MIHAIL GHELMEGEANU

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu cuprinde o viguroasă și convingător argumentată demonstrare a unui adevăr fundamental al epocii în care trăim : trăinicia de neclintit a ideilor socialismului și a orînduirii socialiste în țările în care puterea politică este deținută de clasa muncitoare, condusă de partidul său de avangardă.

Tabloul lumii contemporane, istoria acestor ani postbelici au dovedit ce a însemnat victoria revoluțiilor socialiste în cele 14 țări cît numără astăzi sistemul socialist, importanța făuririi sistemului mondial socialist și influența tot mai mare asupra dezvoltării progresiste a societății umane.

In prezent, socialismul este o realitate de necontestat ; popoarele din țările socialiste au obținut importante succese în construcția economică și socială, în dezvoltarea forțelor de producție. S-au obținut importante realizări în domeniul științei, culturii și artei, în dezvoltarea vieții materiale și spirituale a maselor. A crescut și s-a consolidat în permanență rolul conducător al partidului comunist. Asistăm în toate țările socialiste frățești la consolidarea noii orînduiri.

Am reținut importanța deosebită a aprecierii formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu că socialismul a devenit, atît în fiecare țară cît și pe plan mondial, o forță invincibilă. Justețea și concluziile bogate care se desprind din această apreciere constituie un

îndreptar în înțelegerea proceselor care au loc în lumea contemporană.

Viabilitatea socialismului, a ideologiei marxist-leniniste este astăzi recunoscută și constituie un proces ireversibil. Concepția despre lume și societate cu care sîntem înarmați și-a dovedit trăinicia sa pe scara istoriei, a demonstrat în practică faptul că este în stare să fie o călăuză pe calea transformării societății. Forța ei se bazează pe adeziunea și sprijinul maselor de zeci de milioane de oameni din întreaga lume. Firește, în lume mai există cercuri imperialiste care folosesc toate mijloacele, inclusiv cele de propagandă și informare, împotriva ideologiei marxist-leniniste și a orînduirii socialiste. Acestea nu pot fi, desigur, subapreciate și împotriva lor trebuie dusă o luptă necruțătoare. Pe de altă parte, însă, este inacceptabilă și de neconceput ideea — și consider ca avînd o excepțională importanță teoretică și practică sublinierea tovarășului Nicolae Ceaușescu — că clasa muncitoare, popoarele, partidele comuniste din țările socialiste, care, prin lupte îndîrjite de clasă și prin mari sacrificii, au răsturnat clasele exploatatoare și dominația imperialistă străină, au cucerit puterea politică și au construit socialismul, ar putea să renunțe — din îndemnul propagandei burgheze, oricît de rafinată ar fi ea — la cuceririle lor revoluționare, la puterea lor populară, la socialism.

Această apreciere este susținută de litera și spiritul dezvoltării istorice, a experienței trăite de generațiile noastre. A putut oare imperialismul să învingă socialismul imediat după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie sau chiar în primii ani de după al doilea război mondial, cînd puterea politică a clasei muncitoare și a țăranilor nu era încă consolidată în țările care au pășit pe drumul socialismului, cînd clasele exploatatoare aveau încă importante poziții economice și politice ?

Cu atît mai puțin este de conceput astăzi o victorie a imperialismului cînd socialismul reprezintă o realitate vie, cînd poporul este stăpîn deplin pe destinele țării și puterea se află în mîinile sale, cînd are la îndemînă toate mijloacele de apărare și este hotărît să-și întărească și să-și apere cuceririle sale revoluționare. In același timp, socialismul este astăzi invincibil pentru că există un puternic sistem mondial socialist, o solidaritate internațională a țărilor socialiste, a mișcării comuniste și a tuturor forțelor antiimperialiste. În condițiile de astăzi este evident că nici o forță nu va putea stăvili mișcarea ascendentă a socialismului.

Iată de ce aș dori să subliniez în mod doosebit că această apreciere fundamentală a secretarului general al partidului nostru, apreciere inspirată din analiza științifică a unor realități de netăgăduit, constituie încă o sursă de îmbărbătare și certitudine în noi izbînzi ale socialismului, ale orînduirii pentru care poporul nostru și-a dăruit și-și dăruiește tot ce are mai bun, mai înaintat, mai de preț.

Unitatea dialectică dintre național și internațional

NICOLAE FOTINO

director științific al Asociației de drept internațional și relații internaționale

Luînd cunoștință cu cel mai mare interes de cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești aș dori să-mi exprim cea mai deplină adeziune față de ideile extrem de prețioase și deschizătoare de perspective cuprinse în acest important document, pătruns de clarviziune și înalt spirit de răspundere pentru cauza construirii socialismului în România, pentru cauza unității internaționaliste a celor ce muncesc. Fiecare frază a acestei cuvîntări exprimă fără echivoc spiritul internaționalist propriu partidului nostru, ilustrat de întreaga sa activitate internă și internațională.

Am reținut cu deosebită atenție din cuvîntarea la Consfătuire a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinierea justificată a necesității atașamentului partidelor comuniste la ideile internaționalismului proletar, a luptei împotriva oricăror manifestări ale naționalismului, rasismului și hegemonismului, idei străine marxism-leninismului.

Istoria țării noastre stă mărturie a consecvenței cu care și-au manifestat solidaritatea cu lupta pentru progres și libertate a popoarelor forțele cele mai înaintate ale poporului român. Cîți dintre militanții mișcării noastre socialiste, încă de la începuturile ei, nu au căzut jertfă ca urmare a dăruirii cu care au apărat ideile internaționaliste, au exprimat solidaritatea poporului român cu ideile Marii Revoluții din Octombrie, au luptat pentru apărarea Republicii Spaniole, și-au dat viața în lupta împotriva nazismului, în luptele de partizani și în rîndurile trupelor române care au contribuit la victoria împotriva Reichului hitlerist.

Tradițiile eroice, internaționaliste, ale comuniștilor români și-au găsit deplina lor înflorire și dezvoltare o dată cu preluarea puterii în țara noastră de către clasa muncitoare. Inspirînd, mobilizînd și conducînd eforturile desfășurate de poporul nostru pe largul front al construcției socialiste, Partidul Comunist Român a urmărit cu neștirbită atenție îndatoririle sale internaționaliste. Contactele strînse cu alte partide comuniste și muncitorești, colaborarea strînsă cu clasa muncitoare din alte țări, sprijinul activ acordat luptei drepte a popoarelor victime ale agresiunii imperialiste sau solidaritatea cu mișcările de eliberare națională — se află cu verificabilă constanță între preocupările sale fundamentale.

Pentru comuniștii români, internaționalismul nu este o formulă teoretică, ci o realitate vie care se exprimă în îmbinarea concretă dintre eforturile consacrate construirii socialismului în țara noastră și solidaritatea de luptă cu țările socialiste, cu partidele comuniste, cu toate forțele antiimperialiste.

Așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, între lupta pentru apărarea intereselor naționale și manifestarea solidarității internaționale nu este nici o contradicție ci, dimpotrivă, o strînsă unitate dialectică, căci nu poate fi o adevărată înfăptuire a principiilor marxist-leniniste fără o îmbinare justă a acestor două fațete ale aceluiași proces istoric.

Istoria mișcării muncitorești a cunoscut în anumite perioade deformări grave ale principiului internaționalismului proletar, manifestări ale impunerii hegemoniei unui anumit partid asupra altora, pe baza premisei false că altcineva decît comuniștii dintr-o anumită țară ar fi îndreptățit să stabilească obiectivele procesului revoluționar și căile de înfăptuire a acestuia în țara respectivă. Urmările acestei atitudini au adus în trecut prejudicii grave mișcării comuniste internaționale și este cu atît mai necesară evitarea reînvierii unor practici greșite. Înțelegerea justă și consecventă de către Partidul Comunist Român a răspunderii sale naționale ca și a îndatoririlor sale internaționaliste reprezintă pentru noi garanția înlăturării pentru totdeauna a acestor tendințe străine țelurilor comunismului. În concepția comuniștilor români, a poporului nostru, calea, istoric verificată, pe care forțele revoluționare își pot uni cu succes elanul lor este, fără îndoială, aceea a respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărășești.

În cadrul A.D.I R.I., cu ocazia multiplelor întîlniri cu oameni de știință din lumea întreagă, am putut constata cît de puternică este împotrivirea pe care politica imperialistă o trezește în rîndurile tuturor popoarelor, cît de uriaș este potențialul revoluționar de care dispune azi omenirea.

Problema care frămîntă pe cei conștienți de acest fapt este tocmai realizarea convergenței tuturor forțelor antiimperialiste. Ar fi o greșeală de neiertat să se creadă că această însumare a eforturilor ar putea fi realizată încălcîndu-se interesele naționale legitime ale oricărui popor, mare sau mic.

Numai prin organizarea luptei revoluționare în propria țară, prin grija pentru prosperitatea și progresul țării, pentru dezvoltarea ei economică și culturală, fără a prejudicia sau nega interesele altora — vor putea contribui comuniștii, partidele clasei muncitoare, la statornicirea unor relații de respect și de încredere între toate popoarele — temelia adevăratului internaționalism.

Okinawa

TERGIVERSARE

Vizita șefului diplomației nipone, Kiichi Aichi, la Washington nu va avea deocamdată nici o urmare pentru locuitorii insulei Okinawa. „In cadrul întrevederilor — sublinia McClosey, purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat — nu s-a ajuns la nici o hotărîre privitoare la viitorul statut al Okinawei sau la instalațiile militare ale S.U.A. din această insulă".

Poate lipsa de rezultate a acestor întrevederi n-ar fi suscitat prea multele speculații de presă dacă ecoul lor nu s-ar prelungi în timp, de consecințele actualei întîlniri depinzînd cele ale unor viitoare întrevederi — în noiembrie — între premierul Eisaku Sato și președintele Nixon.

Okinawa — insula militarizată a Pacificului — constituie astăzi problema cea mai delicată a guvernului de la Tokio și una din chestiunile majore ale strategiei americane în Asia. Înaintea celui de al doilea război mondial, mica insulă japoneză, pierdută în Pacific, nu interesa pe nimeni. Începuturile „americanizării" ei poartă data 1 aprilie 1945 — patru luni înaintea terminării războiului din Pacific — o dată cu sosirea în insulă a primilor „mariners".

Astăzi cheie a sistemului militar american în Pacific, cap de pod pentru escaladarea războiului din Vietnam, Okinawa nu mai acceptă existența bazelor militare străine pe teritoriul ei, ci o reîntoarcere într-un cadru japonez.

Pentru guvernul Sato soluționarea „dosarului Okinawa" are o importanță deosebită : de rezolvarea sau nerezolvarea acestei chestiuni depinde — se pare — existența însăși a partidului de guvernămînt (victoria în trecutele alegeri parlamentare a depins în mare măsură de promisiunea de obținere a retrocedării Okinawei). „Locuitorii Okinawei — comenta «Le Monde» — au impresia că problemele lor proprii nu sînt luate în considerație la Tokio, care negociază fără a ține seama de voința pe care aceștia și-au exprimat-o clar în timpul alegerilor din 1968". Este de presupus totuși că ministrul de externe japonez a explicat oficialităților de la Washington că guvernul Sato, sub presiunea maselor japoneze ce se pronunță pentru abolirea actualului statut al Okinawei, va trebui să rezolve această chestiune înainte de 1970. Guvernul Nixon nu s-a pronunțat însă clar și mulți se îndoiesc că o va face în cadrul convorbirilor din toamnă, deși 1970, anul expirării tratatului de securitate japono-american, se apropie.

Buenos Aires

SINGURA SOLUȚIE

Zvonurile privind iminența unei crize politice argentiniene, în plină escaladă după sîngeroasele evenimente din ultimele săptămîni, s-au confirmat la 4 iunie, cînd cei cinci miniștri din cabinetul de la Buenos Aires (Guillermo Borda — interne, Nicanor Costa Mendez — externe, Adalbert Krieger Vasena — economie, Conrado Bauer — prevederi sociale și Emilio Peborgh — apărare) și-au prezentat generalului Ongania demisia. Era aceasta — se afirmă — singura soluție care-i rămînea, în actuala conjunctură politică, președintelui argentinian, guvernul de la Buenos Aires fiind obiectul criticilor anumitor sectoare sindicale (inclusiv oficiale), ale studențimii universitare și ale unei părți a clerului catolic. O dată demisiile înaintate, la Buenos Aires se afirmă că miniștrii apărării, externelor și ai economiei vor fi reconfirmați în funcții, numai ministerul de interne suferind modificări. Ministrul de interne, Guillermo Borda, în funcție din ianuarie 1967, este personalitatea guvernamentală cea mai contestată după evenimentele de la Corrientes, Rosario și Córdoba cît și pentru politica sa universitară (pe lîngă interne deținea și portofoliul educației).

Adăugate acestor cinci demisii ministeriale, cele 50 de demisii ale unor înalți funcționari din aparatul de stat (printre care se numără și 23 de guvernatori ai statelor din componența Argentinei) au adus noi complicații pe scena politică argentiniană.

Deocamdată se pare că generalul Ongania „va mai aștepta cîteva zile" pentru a lua o hotărîre în ceea ce privește componența viitorului său guvern. În această nouă fază — a consultărilor —, a actualei crize politice premergătoare unei perioade mult așteptate la Buenos Aires — cea a renovărilor —, președintele Ongania s-a adresat, printr-un mesaj radiotelevizat, națiunii, expunîndu-și intenția de a dialoga cu „sectoarele cele mai reprezentative ale producției naționale", dar în perimetrul „principiului autorității". (Anunțarea acestei promisiuni de „deschidere a dialogului" pare să fi fost motivul pentru care proiectata grevă generală de la Córdoba, cu perspectiva unor serioase repercusiuni economice asupra întregii țări, a fost revocată).

Șeful statului argentinian recunoștea în fața națiunii, că tot ceea ce s-a realizat în ultimii trei ani nu a fost „bine realizat", și „guvernul o știe mai bine ca oricine". Aceeași constatare o făcea președintele Ongania într-o altă formulare, la 28 martie, cu prilejul unei întîlniri cu parlamentarii argentinieni : „Multe s-au făcut", dar „multe mai sînt de făcut".

În timp ce o atmosferă de oarecare destindere s-a instaurat în relațiile dintre sindicatele de opoziție conduse de Raimundo Ongaro (eliberat vineri din închisoare) și cele oficiale, „participaționiste", al căror șef este Angelo Vandor, șeful statului argentinian își continuă consultările în vederea formării noului guvern. În cercurile apropiate președintelui se așteptă ca noua echipă ministerială să fie mai omogenă decît precedenta și să procedeze în primul rînd la anumite concesii pe planul salarizării și al organizării mișcării sindicale.

Londra

PARTIDA CRUCIALĂ

După 17 zile de vacanță, luni, Camera Comunelor s-a reunit din nou la Westminster. Aici, între zidurile bătrînei clădiri londoneze se va juca ceea ce agenția France Presse numea „o partidă crucială" între primul ministru Harold Wilson și sindicate : legea pe care premierul britanic intenționează s-o prezinte în parlament pentru a pune capăt grevelor declanșate fără aprobarea sindicatelor. Acestea din urmă, reunite în Congres extraordinar la 5 iunie, s-au pronunțat categoric împotriva oricărei legislații represive în domeniul relațiilor industriale.

Cum ultima tentativă a lui Harold Wilson (după o prealabilă punere la punct a strategiei guvernamentale) de conciliere cu sindicatele a eșuat („Nu ne-am apropiat și nici nu ne-am îndepărtat cu nimic" — declara luni, după întîlnire, Victor Feather, secretarul general ad-interim al T.U.C. — Congresul Trade Union-urilor britanice), ultimul cuvînt va aparține de aci înainte Camerei Comunelor.

Deși circa 50 de deputați laburiști și-au și anunțat votul împotriva legii anti-grevă, premierul britanic pare a se bucura totuși de o majoritate confortabilă. Dificultatea constă însă pentru Wilson în posibilitatea survenirii unui artificiu de procedură prin care adversarii proiectului pot cere examinarea legii de către comitetul întregii Camere, caz în care legea va fi — după cum se exprima un comentator — pur și simplu „înecată" în discursuri și amendamente. De aici și eventualitatea unui „veto" conservator, adăugat aceluia al laburiștilor fideli sindicatelor. O dată cu acest „veto", premierul britanic se va vedea pus în situația de a opta între dizolvarea Camerei (cu alegeri anticipate) și abdicare.

De remarcat disensiunile din sînul guvernului însuși în ceea ce privește oportunitatea unei politici de forță față de T.U.C. În timp ce premierul Wilson poate conta pe sprijinul necondiționat al Barbarei Castle, autoarea proiectului de lege antigrevă, ca și pe cel al lui Roy Jenkins (ministrul finanțelor), printre adversarii actualei poziții a primului ministru sînt citate cel mai adesea numele ministrului de interne, James Callaghan, cel al ministrului energiei, Roy Mason, al ministrului transporturilor, Richard Marsh, și chiar al lui Richard Crossman, ministrul serviciilor sociale, care „trecea drept unul din fidelii lui Wilson" (France Presse).

Rodica DUMITRESCU

Cordoba. Pe străzile orașului, cu prilejul recentelor tulburări din Argentina

Tineretul și problemele Europei

Eugeniu Obrea

Roma. O demonstrație a tineretului împotriva N.A.T.O., pentru securitate europeană și colaborare internațională

Sub un cer plumburiu ce prevestea apropiatele rafale ale ploii, pe lespedea unei piețe din centrul Amsterdamului sute de tineri stăteau tăcuți. Studenți în grevă — mi s-a explicat. Tăcerea lor părea stranie. Băieții și fetele ce se adunaseră în Dam, lîngă un monument cu semnificații eroice, protestau fără a rosti nici un cuvînt. Privindu-i, filmul amintirilor mi s-a rulat vertiginos. M-am regăsit în sud, într-o Romă efervescentă. O piață din apropiere de Stazione Termini. Ziduri încărcate de gloria timpului, forfota orașului modern, o mulțime care inundase strada. Studenți și polițiști se înfruntau sub „privirile" aparatelor de fotografiat. Episodul l-am regăsit în ziua următoare pe prima pagină a ziarelor.

Între cei din Amsterdam și Roma există, firește, diferențe temperamentale. Dar tăcerea tinerilor din nord nu înseamnă refuzul actelor ferme. In acest mai, Universitatea din Amsterdam fusese ocupată de studenți și liniștiții protestatari din Dam ținuseră piept poliției într-o manieră care amintea sudul înflăcărat și exploziv. Distanțele nu anulează ceea ce este comun unei generații : aspirația la o existență demnă, năzuința de a obține certitudinea unui viitor de împliniri creatoare.

In această Europă confruntată cu probleme complicate, dornică să găsească drumul păcii și al securității, și în care se impune aspirația către o cooperare întemeiată pe respect mutual, generația tînără se afirmă ca o forță activă, ca o prezență viguroasă în arena politică. Preocuparea pentru ceea ce înseamnă probleme politice, atitudine combativă, angajarea tot mai pronunțată în viața socială — au devenit trăsături caracteristice ale unui tineret maturizat mai timpuriu decît generațiile precedente. „Tineretul de astăzi este tot mai interesat de problemele politice, are o atitudine mai critică față de societate, față de instituțiile pe care le socotește anacronice — îmi spunea Peter Scheider, președintele Tineretului Socialist Austriac. Sîntem fericiți că nu mai există un refugiu în apolitism". A dispărut definitiv turnul de fildeș în care se zăvorîseră destui tineri ai anilor postbelici, copleșiți de sîngeroase aduceri aminte. Generația prezentului nu caută refugii, ci investighează realitatea, încearcă să-i deslușească sensurile cele mai profunde. Încotro ? — este întrebarea care frămîntă adesea pe tineri și răspunsurile în multe cazuri nu coincid. Vîrsta tînără presupune căutări, speranțe, experiențe. Dar, fapt simptomatic, tinerii aceștia atît de diferiți sînt, totuși, asemănători prin aspirația comună la o Europă a păcii și înțelegerii. Opțiunile lor politice pot fi diferite, însă există acea trăsătură de unire pe care o reprezintă conștiința realității că numai un viitor de pace poate asigura climatul realizării năzuințelor tinerești. A fost depășită perioada „războiului rece", multe bariere au putut fi înlăturate, dar rămîn destule obstacole, există încă forțe reacționare ce se opun destinderii și păcii.

Ideea securității europene găsește multiple adeziuni în rîndul tineretului deoarece pentru generația tînără — și, firește, nu numai pentru ea — pacea continentului înseamnă altceva decît un ideal abstract ; înseamnă un imperativ al prezentului și al viitorului.

În acest context, a găsit un ecou deosebit inițiativa Uniunii Tineretului Comunist din România de a organiza o „masă rotundă" a organizațiilor de tineret pe tema : „Rolul și contribuția tineretului la asigurarea unui climat de pace și securitate în Europa". Inițiind și organizînd această reuniune, care se înscrie pe linia eforturilor consecvente pe care țara noastră le promovează pentru statornicirea unui climat de destindere și cooperare în Europa și în lume, U.T.C. a fost animată de convingerea că organizațiile de tineret pot să aducă o contribuție utilă la acțiunile întreprinse în slujba cauzei păcii și securității în Europa.

Inițiativa Uniunii Tineretului Comunist vine în întîmpinarea unui curent larg de opinie publică, exprimat pregnant pe scena europeană. Dialogul generației tinere — axat pe problemele cele mai arzătoare ale continentului — se relevă ca o cerință stringentă în condițiile în care importante forțe politice din Europa, de o diversitate fără precedent, se pronunță pentru o reglementare pașnică bazată pe realități și ținînd seama de interesele tuturor popoarelor — mari sau mici. Tînăra generație și-a afirmat potențialul său în lupta pentru o Europă a păcii și progresului, și-a vădit elanul și combativitatea sa. Tineretul, primul chemat pe cîmpurile de luptă, primul nevoit să sîngereze în războaie, este vital interesat într-un curs al evenimentelor care să conducă la destindere și bună înțelegere, care să-i asigure cele mai propice condiții pentru fructificarea energiilor sale creatoare. Nu este întîmplător că multe organizații de tineret, unele destul de depărtate de stînga, se arată preocupate de consecințele divizării Europei în blocuri militare, de urmările cursei înarmărilor, se pronunță pentru afirmarea dreptului fiecărui popor la alegerea căilor de dezvoltare și la deplină securitate în cadrul granițelor sale. Congresele multor organizații au relevat însemnate deplasări, o accentuare a tendințelor realiste, de renunțare la scheme rigide depășite de viață. Curentul spre o largă cooperare intereuropeană s-a vădit și în cadrul unor reuniuni dintre care amintesc pe cea de la Lido di Roma, organizată în vara trecută de Tineretul Socialist Italian și care a reunit la o dezbatere a problemelor continentului pe tineri reprezentanți ai mișcărilor socialiste, comuniste, liberale, catolice etc. La Lido di Roma, inițiativa U.T.C. de a extinde dialogul organizațiilor de tineret printr-o „masă rotundă" a suscitat un unanim interes și prompte adeziuni.

Am avut prilejul să cunosc opiniile conducătorilor unor organizații de tineret de diverse orientări politice. Ei au subliniat, de fiecare dată, că tineretul militează pentru o soluționare a problemelor Europei conformă cu cerințele realității, cu interesele vitale ale păcii, cu dreptul popoarelor de a-și decide căile dezvoltării proprii, de a-și hotărî destinele. „Condiția primordială pentru a se ajunge la o soluție este respectarea de către fiecare stat a independenței și suveranității celorlalte state — afirma Ossi Sjoman, președintele Ligii tineretului democrat din Finlanda. Noi considerăm că rolul tineretului trebuie să se manifeste, în primul rînd, în lupta pentru respectarea acestei condiții esențiale". Unul din conducătorii tineretului comunist francez, Daniel Antonini, răspunzînd la o anchetă internațională pe tema „Tineretul și viitorul Europei" releva că trebuie depășită situația divizării artificiale a continentului în blocuri militare. Pe un alt plan, Antonini relevа că, „în ultimii 10-15 ani, s-a dezvoltat puternic dorința tineretului de a

călători, de a cunoaște lumea, ceea ce natura și mai ales oamenii au creat în activitatea lor milenară". Este vorba, în fond, de dorința unei mai bune cunoașteri, a apropierii, a înțelegerii mutuale ce poate deriva din contactul direct. Dialogul dintre tinerii din diferite organizații și din diferite țări se impune ca o necesitate, mai ales atunci cînd tineretul dobîndește înțelegerea responsabilităților ce îi revin în efortul de a instaura o pace trainică. „Dialogul presupune o discuție liberă — îmi spunea Ioachim Senekovic, secretar federal al Tinerei Generații a Partidului Populist din Austria. Credem în eficiența unei asemenea discuții. În lumea de astăzi, contactele între diferitele opinii sînt un imperativ".

Răsunetul inițiativei provine, în primul rînd, din actualitatea temei pe care și-o propune să o dezbată. Apoi, este vorba de cadrul asigurat dezbaterii. „Masa rotundă" de la București va permite un larg schimb de păreri între cele mai diverse organizații, o afirmare sinceră, deschisă, fără îngrădiri a opiniilor. Reuniunea nu își propune să adopte hotărîri, ci doar să faciliteze o mai bună cunoaștere mutuală, deoarece drumul apropierii și al unității de acțiune nu poate fi parcurs fără o prealabilă cunoaștere reciprocă. Dialogul acesta devine cu atît mai util cu cît în jurul aceleiași mese se vor aduna exponenții unor puncte de vedere de o largă diversitate. „Masa rotundă" prin participările anunțate, va fi o manifestare reprezentativă a generației tinere, de o deosebită amploare politică. „Inițiativa prietenilor români este prețioasă, deoarece răspunde unei necesități urgente" — ne declara F. Dewit, secretarul național al Tineretului Socialist Belgian. Iar la Haga, într-un cartier invadat de verdeață și liniște, Marten Lekkerkerker, președintele Consiliului Politic al Tineretului Olandez (care grupează principalele organizații de tineret din Olanda, de la social-democrați la liberali și catolici), ne afirma : „Sîntem fericiți că putem participa la masa rotundă de la București. Această inițiativă este un stimulent pentru dezvoltarea contactelor între diferitele mișcări de tineret de pe continent". Interlocutorul olandez releva ceea ce ne-au spus și alți fruntași ai mișcărilor de tineret : stabilirea unei atmosfere de încredere mutuală este de neconceput fără contacte nemijlocite, fără dezbateri care să reliefeze mai ales punctele comune. Experiența relevă că deosebirile de păreri nu pot fi o piedică în calea unor contacte fructuoase, atunci cînd relațiile dintre organizații se întemeiază pe respectul reciproc, pe dorința de înțelegere, pe dreptul fiecărei organizații de a-și stabili autonom orientarea, formule de activitate și linia politică. Despre principiile care trebuie să guverneze relațiile dintre organizațiile de tineret, Fritz Zapf, președintele Tineretului Liber Austriac, ne spunea : „Trebuie să existe o atmosferă de încredere reciprocă, un spirit deschis, o reală egalitate în drepturi. Să avem contacte cît mai largi, nu protocolare, ci de lucru. Să ne cunoaștem și să ne respectăm..."

Interesul față de „masa rotundă" s-a exprimat concludent în acceptarea invitației de către majoritatea covîrșitoare a organizațiilor solicitate să ia parte la dezbaterea inițiată de U.T.C. Peste 70 de organizații de tineret, dintre cele mai reprezentative de pe continent, și-au anunțat participarea, salutînd inițiativa ca o interesantă explorare a posibilităților de stabilire și amplificare a contactelor între tinerii Europei, de găsire a căilor pentru acțiuni comune care să favorizeze destinderea și buna înțelegere între popoarele noastre. Aceste organizații reflectă opțiunile politice ale generației tinere, tendințele sale cele mai caracteristice. Sînt țări — ca cele scandinave, de pildă — din care nu va lipsi nici o organizație realmente importantă. La reuniunea pe care o găzduiește Bucureștiul vor fi prezente organizațiile de tineret din țările socialiste, doritoare să intensifice dialogul intereuropean. „Cred că este o inițiativă utilă care ar putea avea o influență bună în domeniul unificării eforturilor tineretului în promovarea securității europene" — releva Mincio Ciuntov, secretar al C.C. al U.T.C.D. din R.P. Bulgaria. Alături de organizațiile de tineret din țările socialiste, la „masa rotundă" se vor găsi exponenți ai mișcărilor generației tinere din celelalte state ale continentului. Vor fi prezenți comuniști, social-democrați, socialiști de stînga, liberali, radicali, conservatori, democrat-creștini etc. Simpla enumerare a curentelor politice reprezentate la București atestă varietatea forțelor ce se vor întîlni în jurul aceleiași mese, ceea ce promite un schimb de păreri amplu, un contact care să scoată în relief aspirațiile vitale ale tineretului. Perioada pregătitoare a reuniunii s-a caracterizat printr-o multitudine de contacte, numeroase organizații de tineret subliniind valoarea practică a inițiativei U.T.C. și oferind sugestii pentru o bună desfășurare. În condițiile unei participări atît de ample, este firesc să se manifeste deosebiri în ceea ce privește punctele de vedere. Aceste deosebiri există și nimeni nu nutrește iluzia că ele vor putea fi înlăturate printr-o singură dezbatere. Problema esențială este, însă, alta : aceea de a face ca în discuție să prevaleze ceea ce unește pe tineri, să se reliefeze acele năzuințe care oferă un teren de acțiune comună mișcărilor de tineret în numele unor idealuri generoase — pacea și securitatea Europei. Desfășurarea schimbului de păreri într-un climat constructiv, sub auspiciile dorinței reciproce de înțelegere, va netezi drumul cunoașterii, va avea efecte pozitive. Năzuim nu să măsurăm distanțele, ci să constatăm ceea ce ne apropie, ceea ce poate face ca generația tînără să se manifeste ca o prezență viguroasă în bătălia pentru viitorul pașnic al Europei.

Nu pot încheia aceste însemnări fără a asocia interesului față de „masa rotundă" prestigiul de care se bucură tineretul român. Este expresia simpatiei manifestată față de generația tînără a unei țări care s-a afirmat în Europa și în lume prin construcția societății noi, socialiste, prin politică realistă, constructivă pe care o promovează, prin spiritul internaționalist în care își educă tineretul, prin aspirația sa sinceră la pace și colaborare internațională. „Bucureștiul ne oferă un climat prielnic, un cadru propice pentru o dezbatere serioasă, sinceră, eficientă..." — mi s-a repetat, deseori, de către fruntași ai organizațiilor de tineret, aparținînd celor mai diferite orientări. În zilele următoare, ei se vor afla în capitala noastră și împreună vor încerca să investigheze aspirațiile comune ale generației tinere a continentului, să releve căile unificării eforturilor organizațiilor pe care le reprezintă în marea bătălie pentru viitorul pașnic al Europei și al lumii întregi.

reflector

IPOTEZE

Inaintea primului tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din Franța. Pierre Mendès-France declarase că dorește o confruntare cu Georges Pompidou. După 48 de ore, acesta făcuse cunoscut că nu acceptă discuția publică în contradictoriu decît cu un candidat la președinție. Mendès-France explicase că este vorba de probleme economice și financiare, domeniu în care este împuternicitul lui Gaston Defferre. Al doilea răspuns a lui Georges Pompidou: foarte bine, în acest caz, Pierre Mendès-France va putea dialoga cu Valéry Giscard d'Estaing.

De atunci, în cercurile politice franceze, inclusiv cele apropiate lui Georges Pompidou, cîștigă teren ipoteza că Giscard d'Estaing ar urma să fie pentru Pompidou ceea ce Mendès-France ar fi fost pentru Defferre în cazul unor alte rezultate electorale.

POSTSCRIPTUM LA ASASINATE

12 000 de dolari a primit Sirhan B. Sirhan pentru interviul pe care l-a acordat, în închisoarea districtuală din Los Angeles, rețelei de televiziune N.B.C. În schimbul acestei sume, care reprezintă mai mult decît tot ce a cîștigat el în viața lui, asasinul lui Robert Kennedy a făcut afirmații cel puțin surprinzătoare.

— În fiecare dimineață, cînd mă scol, domnule — i-a declarat el reporterului Jack Perkins — îmi spun că aș vrea ca cel ucis să fie în viață și ca eu să nu trebuiască să mă aflu aici.

— Ai vrea deci să fie în viață pentru ca dumneata să nu fii în pușcărie ? I-a întrebat reporterul.

— Nu, domnule, aș vrea să fie în viață numai pentru ca să fie președinte al Statelor Unite.

Cei trei avocați ai lui Sirhan pregătesc, în aceste zile, primul apel împotriva sentinței de condamnare la moarte. O știre recentă anunță că li se va alătura un al patrulea avocat, cu un nume cunoscut celor care au urmărit anchetele legate de asasinarea fraților Kennedy. Este vorba de Melvin Belli, fostul apărător al lui Jack Ruby, ucigașul lui Lee Harvey Oswald.

Și o consecință mai îndepărtată a asasinatului de la Dallas : procurorul districtual Jim Garrison, din New Orleans, a fost dat în judecată pentru sperjur. Procesul a fost intentat de avocatul Dean Andrews, care afirmă că Garrison a mințit sub prestare de jurămînt la procesul de sperjur împotriva lui Andrews, din august 1967. Andrews, despre care s-a dovedit atunci că mințise în legătură cu acuzațiile aduse de Garrison lui Clay Shaw, a fost condamnat la patru ani închisoare. Îi va împărtăși oare Garrison soarta ?

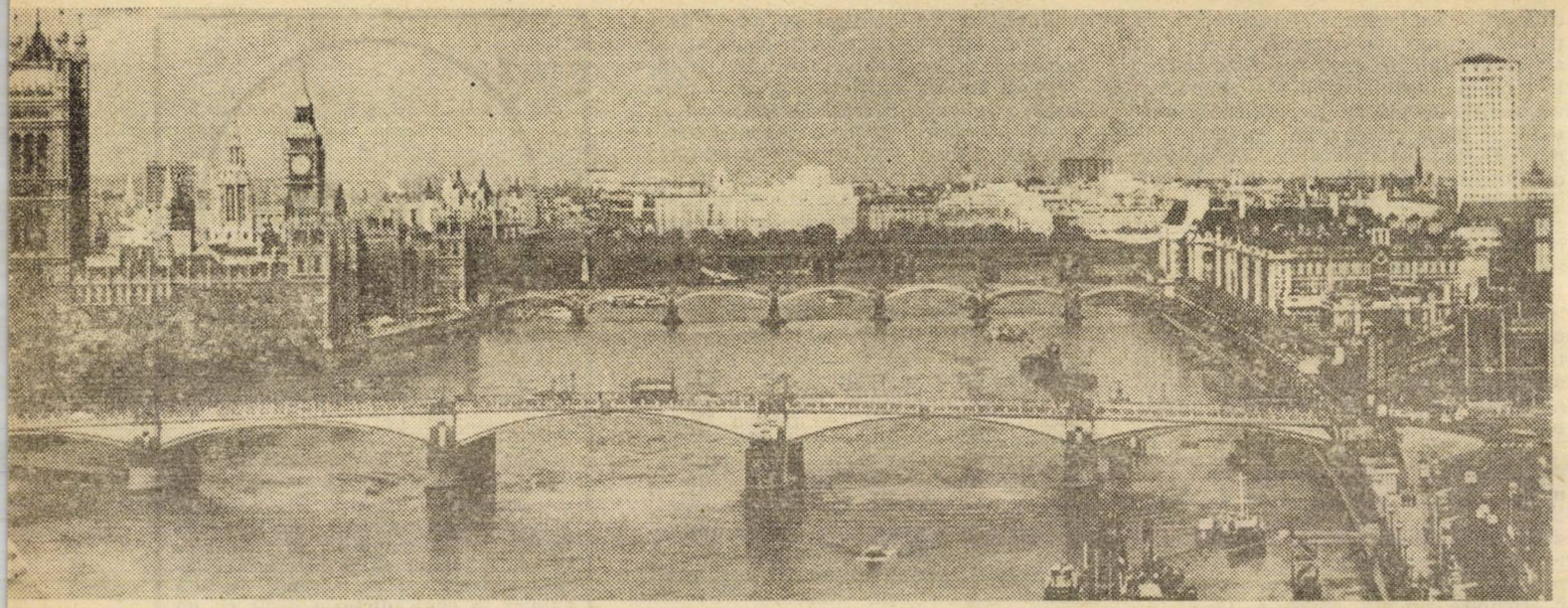

reportaj pe glob

LONDRA

Mihai Matei

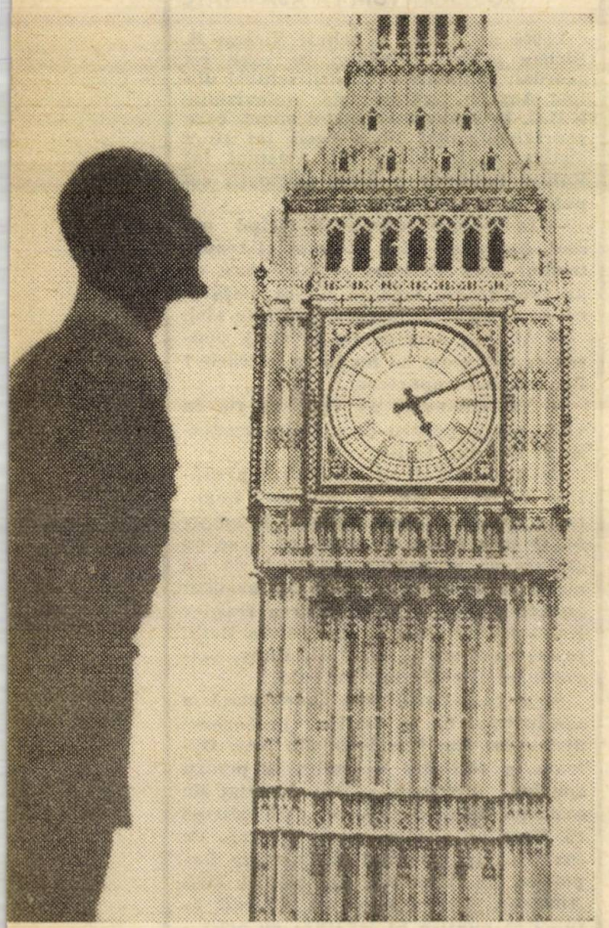

Big Ben

Cea mai înaltă siluetă londoneză : turnul poștei

Despre Londra s-ar putea scrie în fiecare săptămînă, dacă nu chiar zilnic. Sînt puține locurile care să nu aibă o individualitate neconfundabilă și mi se pare imens de greu să alegi acele cîteva străzi și acele cîteva case care — așa cum afirmă călătoritul englez Graham Greene — ajung să semnifice un întreg oraș. Itinerarul propus în rîndurile ce urmează nu are nici un criteriu unificator, dimpotrivă — intenționează să sugereze diversitatea spectacolului, sau mai degrabă, a spectacolelor pe care marele oraș le oferă cotidian.

DIMINEAȚA : CARNABY STREET

Dimineața — pentru că englezii care vin pe Carnaby Street sînt dintre aceia întotdeauna liberi în această parte a

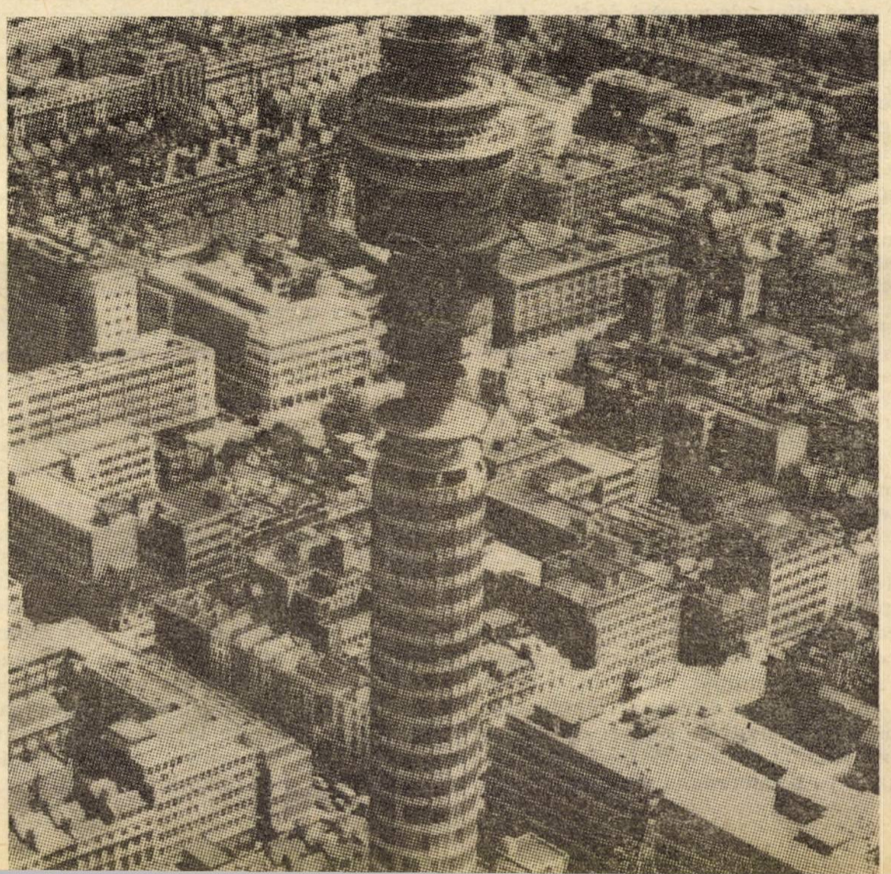

zilei. De asemenea, pentru că tot în prima jumătate a zilei preferă să vină aici și vizitatorii străini — adică majoritatea celor care frecventează în prezent strada, nu de mult mecca a modei de avangardă, acum obiectiv turistic.

Oxford Street este o arteră comercială serioasă, un fel de Lipscani mai lat, mai lung, mai înalt și cam la fel de aglomerat. La intersecția numită Oxford Circus pornești pe Regent Street și de aici, printr-o străduță fără nici o distincție specială, nimerești în Carnaby Street. În ziua cînd am efectuat această manevră m-a întîmpinat un element foarte „de atmosferă". În mijlocul străzii un tînăr în haină de piele și blue jeans cînta acompaniindu-se la chitară, obligînd asistența să-i acorde primele minute și primii penny cheltuiți pe Carnaby Street. Nu era un spectacol de o valoare artistică remarcabilă — traducînd o expresie englezească l-ai fi putut numi, cu bunăvoință, un Bob Dylan pentru săraci — dar monezile adunate pe bucata de pînză de sac întinsă alături păreau suficiente pentru a-i asigura încă o zi din existența independentă pe care și-o alesese. Depășind grupul format în jurul artistului, am putut, în sfîrșit, să văd strada care, chiar și pentru o perioadă scurtă, s-a impus atîtor eleganți de avangardă — și care a impus cîțiva întreprinzători cu rădăcini deja înfipte în industria modei : John Stephen, probabil primul din această specie, în prezent proprietar a 24 de magazine la Londra, plus o sută în Statele Unite; sau Irvine Sellars, 12 magazine în Londra dintre care patru pe Carnaby Street, care „i-a îmbrăcat" pe Tom Jones, Sammy Davis jr., Mike Jagger (șeful grupului Rolling Stones și Gilbert Bécaud. În vitrine, cămăși cu revărsări de dantele sau cu gulere imense și cravate cu nod corespunzător de mare, haine și mantale cu fireturi, lanțuri metalice, medalii în culori vii, trimițînd adesea la vestimentația ornamentală a unor epoci opuse, ca o sfidare, sau poate numai o completare, destinată funcționalității sumare a ambianței contemporane.

Pe strada minusculă, „de carton presat", cum o numea un călător, poți rămîne mai multe ore, și asta pentru că pe cei o sută de metri nu rămîne nefolosită nici o porțiune de spațiu comercial. Pe ziduri sînt expuse plăci cu podoabe artizanale, iar în ganguri, fără să se închidă trecerea, se instalează prăvălii cu suveniruri — reproduceri de plăci cu nume de străzi mai cunoscute, păpuși, afișe vechi și mai ales reproduceri de afișe vechi, și, deja mai banal, ilustrate. Și peste tot, magnetofoane care revarsă cu generozitate muzica de succes a grupurilor pe care, de la Beatles încoace, Anglia le produce fără întrerupere.

DUPĂ-AMIAZA : TATE GALLERY

După-amiaza, pentru că lumina pare mai bună și oamenii se mișcă mai calm. Calme sînt și împrejurimile : în față Tamisa, cu podul Vauxhall în stînga și podul Lambeth în dreapta. În spatele muzeului se află Academia regală de medicină militară, clădiri scunde, spațiate — propuse a fi sacrificate pentru extinderea muzeului care nu mai poate expune decît o proporție redusă a operelor de artă pe care le-a acumulat. Proiectul extinderii este, de altfel, destul de controversat, întrucît nu e vorba numai de adăugirea unor săli, ci și de refacerea parțială a clădirii existente, implicînd sacrificarea fațadei neoclasice — pe care nimeni nu o consideră desăvîrșită, dar pe care mulți ar vrea să o păstreze pentru că se află acolo de atîta vreme.

Chiar și cît reușește să expună, muzeul este prea mult pentru o singură zi. Aleg unul dintre coridoare și îl urmăresc. Pictura franceză de la sfîrșitul secolului trecut și cea europeană a secolului nostru sînt excelent reprezentate. De asemenea, sculptura contemporană; revăd, dintr-o expoziție organizată recent la București, cîteva lucrări ale lui Henry Moore — care a contribuit de curînd la agravarea crizei de spațiu a muzeului, făcîndu-i o importantă donație, cu condiția implicită ca ea să fie expusă. În dezbaterea în curs, una din soluțiile propuse pentru descongestionarea lui Tate Gallery este aceea ca el să devină un muzeu de artă modernă, ceea ce nu se încadrează în acest profil urmînd să se împrumute altor muzee.

Urmăresc și publicul, remarcînd o grupă de elevi ai unei școli de arte frumoase, veniți aici să studieze după o metodă interesantă : în fiecare sală unul dintre ei este invitat să vorbească despre unul sau mai multe din lucrurile expuse ; uneori alții îi răspund. Mergînd în urma lor, îi găsesc opriți în tăcere la intrarea unei săli. În fundul sălii se află un „mobil" al americanului Calder — construcție delicată din foi metalice, unele sudate, altele suspendate cu sîrme subțiri, vibrînd la cea mai mică mișcare a aerului. Un domn vîrstnic în sacou de tweed s-a oprit în fața lucrării și o examinează, aparent din punct de vedere mecanic, verificînd mobilitatea fiecărei piese componente. După cîteva minute, tinerii trec la sala următoare fără comentarii ; a fost și asta o lecție?

SEARA (I) : PALL MALL

104, Pall Mall este adresa clubului „Reformei", întemeiat la 5 mai 1836 de către adepții reformei electorale promovate cu cîțiva ani înainte — și care, să adăugăm, nu a dat satisfacție mișcării chartiste. A apărut ca replică la crearea, de către conservatorii cei mai înverșunați, a clubului Carlton. Din clubul „Reformei", ne asigură Jules Verne, făcea parte și Phileas Fogg, cel care, pentru un pariu, a înconjurat pămîntul în numai 80 de zile. De pe atunci, s-ar părea, interesul membrilor clubului se îndepărtase întrucîtva de politică și se pare că s-a progresat în această direcție. Astăzi clubul este renumit pentru biblioteca sa specializată în sport, este administrat de un comitet ales dintre membri și întreține, pentru membrii și invitații lor, un restaurant foarte apreciat.

Destul de asemănător, dar mai vechi — a fost întemeiat înainte de 1800 — este Travellers' Club, situat alături — 106, Pall Mall — într-o clădire aparent identică și, desigur, lipsită nu numai de firmă, dar și de numărul de casă: asta pentru că membrii știu precis unde este, iar ceilalți nu sînt interesați. Cel care m-a invitat, corespondent diplomatic al unuia dintre cele mai reputate ziare britanice, îmi prezintă instituția al cărei membru este. „Clubul călătorilor" are unica exigență ca membrii săi să fi ajuns „la 50 de mile sud de Londra". Definiție destul de aproximativă a unui voiaj pe continent, dar care a contribuit la selectarea membrilor dintre diplomații străini, funcționarii de la Foreign Office și corespondenții diplomatici.

Scara pe care urcăm are, pe lîngă obișnuita balustradă, o bară foarte comodă ; aflu că a fost adăugată pe vremea cînd Talleyrand era ambasador la Londra ; bolnav, diplomatul francez urca treptele cu dificultate. Sînt primite și femei ? Da, în urmă cu doi-trei ani s-a stabilit că doamnele invitate de membrii clubului pot fi primite în sala destinată recepțiilor pentru vizitatorii străini. Între restaurant și sala unde se beau cafele și se fumează, trecem prin bibliotecă. Aici se pare că nimeni nu a vorbit cu voce tare de la întemeierea clubului. Cîțiva domni citesc colecțiile unor reviste vechi. Tușesc numai după ieșirea din bibliotecă.

La Londra există și altfel de cluburi: numeroasele cluburi pentru tineret, sau instituții cum este Clubul Orchestrei Simfonice din Londra — care organizează pentru melomani prelegeri, întîlniri cu artiștii, excursii pentru a urmări orchestra în turneele ei. Dar este greu de crezut că vreuna dintre aceste admirabile instituții va ajunge să fie asociată cu ideea de club britanic.

SEARA (II) : WEMBLEY

A urmări un meci în nocturnă pe stadionul Wembley este probabil unul dintre visele scumpe ale amatorilor de fotbal de pretutindeni. Dar nici chiar modernele „mass media" — jurnalele cinematografice și televiziunea — nu reușesc să transmită tot ce se poate vedea, auzi și, într-un fel, simți în imensa scoică de beton din nord-vestul Londrei. Din primul moment în care intri în tribună îți dai seama că te afli pe un stadion englez și că pentru englezi spectacolul sportiv și în special fotbalul nu poate fi asociat ideii de distracție. În această construcție, finisată funcțional, după criteriile unei estetici industriale avansate, ți se pare că s-ar putea desfășura la fel de bine o importantă experiență științifică sau ritualurile unui cult. Iar desfășurarea în nocturnă, la lumina reflectoarelor, accentuează impresia de spectacol ; și, de altfel, publicul de aici aplaudă un gol ca pe o cădere de cortină la sfîrșitul unui act de tensiune, iar execuția unui dribling ca și cum ar fi vorba despre execuția unei arii.

Nu lipsește nici muzica propriu-zisă : în pauză o fanfară în uniforme roșii înaintează ritmic pînă în mijlocul terenului, se desfășoară pe diagonală, se regrupează în formație modificată, se resfiră din nou, revine la aranjamentul inițial și părăsește — tot timpul pe muzică — terenul ; totul a acoperit exact durata pauzei și a fost atît de atrăgător, încît și majoritatea publicului englez a rezistat tentației de a ieși pînă la bufetul cu ceai și alte băuturi care pot încălzi pe spectatori, în ianuarie.

Alegerea celor patru imagini este arbitrară; oricînd, memoriei i se prezintă altele, tot atît de caracteristice și de atrăgătoare : Londra parcurilor, cu ochiuri de apă primitoare pentru lebede, dar și pentru vietuitoare mai puțin decorative dar mai apropiate naturii pe care parcurile caută să o evoce ; acea Londră care se numește Soho, cîndva cadru al romanelor palpitante, cartier colorat și acum, dar a cărui reputație o dau mai ales concentrația impresionantă de teatre pe mila pătrată; sau Londra portuară, în curs de modernizare și deplasîndu-se spre est, dar aflată încă sub umbra tutelară a zveltei „Cutty Sark", poate cea mai frumoasă din corăbiile ultimului veac dominat de navigația cu pînze. Toate acestea, și încă altele, se însumează pentru a alcătui Londra cea mare, una din cele mai impunătoare creații ale poporului englez.

Franţa: SCRUTINUL HOTĂRÎTOR

Cursa spre Elysée a fost reluată. Numărul protagoniştilor s-a restrîns la primii doi clasaţi la precedentul tur de scrutin : Georges Pompidou şi Alain Poher. Tensiunea e cu atît mai mare, cifrele pronosticurilor mai viu discutate, nuanţele şi şansele analizate mai atent.

În ciuda apelului lansat de Georges Pompidou ca şi de unii lideri centrişti cu preferinţe (mărturisite sau nu) pentru fostul prim-ministru gaullist, imediat după anunţarea rezultatelor primului tur de scrutin, Alain Poher şi-a făcut cunoscută intenţia de a nu se retrage din competiţie. Interpretîndu-şi participarea la noua etapă drept o misiune pe care consideră că trebuie să o ducă pînă la capăt, Alain Poher a renunţat la ideea luptei electorale purtate aproape exclusiv în faţa camerei de televiziune şi a adoptat mijloace asemănătoare stilului dinamic al adversarului său : deplasări de-a lungul ţării, un program intens de întruniri, mitinguri, alocuţiuni radiodifuzate şi televizate. Fostul premier, dimpotrivă, a hotărît să nu se deplaseze în această perioadă decît în „două sau trei oraşe" cu un lectorat mai dificil şi să utilizeze mai ales televiziunea.

În dubla sa preocupare de a-şi păstra fidelitatea alegătorilor care în consultările anterioare referendumului au votat pentru formaţiile majorităţii şi de a cuceri simpatii cît mai largi în zonele electoratului centrist şi chiar a unei părţi din electoratul S.F.I.O. (tendinţa Defferre), Georges Pompidou a continuat să-şi axeze campania pe tema unei „continuităţi" marcată de „deschiderea" spre transformări. Exprimîndu-şi intenţia de a ţine seamă de victoria „nu"-ului la referendumul din 27 aprilie şi de sensurile acestei victorii, fostul prim-ministru al generalului de Gaulle a lăsat să se înţeleagă că în activitatea sa trecută au putut exista şi erori, dar a reproşat adversarilor săi politici „dorinţa de a renunţa la cuceririle esenţiale ale ultimilor zece ani".

Vinerea trecută, la Mulhouse, candidatul Uniunii pentru Apărarea Republicii (U.D.R.) a făcut şi unele precizări referitoare la politica externă pe care o preconizează. „Franţa — a spus el — doreşte să fie stăpînă pe raţionamentele, pe deciziile ei, pe alegerea şi îndeplinirea angajamentelor ei... Alianţele noastre, în special cu Statele Unite, trebuie menţinute într-un spirit de independenţă". În ceea ce priveşte mult disputata problemă a poziţiei Franţei faţă de candidatura britanică la Piaţa comună, el a afirmat cu acelaşi prilej că socoteşte lărgirea Pieţei comune „ca fiind de dorit, cu condiţia ca ţările candidate să fie în măsură să respecte regulile cluburilor în care vor să intre... Noi am propus şi propunem statelor candidate aranjamente comerciale care le-ar ajuta să pregătească adeziunea lor la Piaţa comună". Aceste fraze amintesc cunoscuta atitudine a generalului de Gaulle, care, totuşi, la începutul lui 1967, declara că Franţa, pentru a veni în sprijinul cererii engleze de aderare la Piaţa comună „este întru totul dispusă să participe la un oarecare aranjament... care ar favoriza de acum încolo schimburile comerciale între ţările continentale, pe de o parte, şi britanici, scandinavi şi islandezi pe de altă parte". Centriştii pot deosebi în formularea lui Georges Pompidou o oarecare accentuare a nuanţei de conciliere. Totuşi, într-un interviu publicat de săptămînalul „L'Express" în ultimul său număr, fostul premier adăuga, nu fără umor, referindu-se la atitudini recente ale cercurilor guvernamentale de la Londra şi Bonn : „Generalul de Gaulle, cînd era la putere, reprezenta pentru mulţi un alibi care acum a dispărut, ceea ce ne va face, fără îndoială, să vedem reapărînd şovăieli la partenerii noştri actuali sau eventuali".

Paris. Gaston Palewski, preşedintele Consiliului Constituţional, anunţînd rezultatele oficiale ale primului tur de scrutin

În ceea ce îl priveşte, Alain Poher şi-a propus în această ultimă fază a competiţiei să împiedice alunecarea spre adversarul său a unei părţi din liderii şi alegătorii centrişti, de a justifica sprijinul pe care i-l acordă S.F.I.O. şi de a dobîndi încrederea unui anume electorat rural. De aci, ca să luăm tot problema Pieţei comune şi a adeziunii britanice, o oarecare deplasare de poziţie dar în sens invers decît a candidatului gaullist. Alain Poher este, după cum se ştie, un vechi partizan al integrării vest-europene. Totuşi, privind către satul francez deseori nemulţumit şi îngrijorat de mecanismele Pieţei comune, el declară: „Eu sînt partizanul intrării Marii Britanii în Piaţa comună pentru că sînt favorabil lărgirii Europei (vestice — n.n.) în numeroase sectoare", dar „dacă ni s-ar spune «Trebuie abandonată Piaţa comună agricolă pentru a face pe plac Marii Britanii ?» aş răspunde «nu»"...

Paralel cu interpretările nuanţate pe care cei doi candidaţi le dau în această ultimă etapă a competiţiei propriei lor poziţii, s-au înregistrat mişcări de translaţie a unor personalităţi politice dintr-o tabără în cealaltă. Preocupaţi de problema majorităţii parlamentare, oameni politici cu vechi state de funcţionare în sînul unei grupări preferă acum, în ceasul al unsprezecelea, pe reprezentantul altei grupări politice. „De ce dumneavoastră, centrist, vă temeţi de alegerea d-lui Poher ?" — a întrebat revista „L'Express" pe unul dintre aceşti „convertiţi", Joseph Fontanet, ani de zile unul dintre animatorii centrismului, suporter azi (alături de René Pleven şi Jacques Duhamel) al lui Georges Pompidou. Răspunsul lui Fontanet reflectă pe de o parte teama liderului centrist că reprezentantul acestui curent nu se va putea bizui, după eventuale alegeri legislative, pe o majoritate stabilă în parlament, pe de altă parte speranţa că promisiunea electorală a lui Georges Pompidou referitoare la „deschiderea" spre centru se va realiza. În acelaşi timp, un fost ministru în cabinetele Pompidou, Edgard Pisani, declară că la al doilea tur de scrutin îl va susţine pe Alain Poher, pe care-l vede ca pe un continuator al tradiţiilor radicalismului francez, şi-şi manifestă neîncrederea în majoritatea căreia i-a aparţinut şi pe care o consideră „diversă, contradictorie", dar în ansamblu „conservatoare".

Bilanţul scrutinului de la 1 iunie a înregistrat succesul cu totul remarcabil înscris de Jacques Duclos, reprezentantul P.C.F., în timp ce toate celelalte grupări ale stîngii au avut de suferit din cauza dezbinării. În faţa noului tur de scrutin, P.C.F. a recomandat alegătorilor săi abţinerea de la vot. Tot pentru abţinerea de la vot s-a pronunţat şi conducerea celei mai mari grupări sindicale franceze — Confederaţia Generală a Muncii (C.G.T.). Conducerea C.G.T. a declarat că „în faţa a doi reprezentanţi al aceleiaşi politici", abţinerea e singura atitudine de adoptat. Nici celelalte organizaţii sindicale nu manifestă un prea mare entuziasm faţă de alegeri. C.F.D.T., de pildă, pare favorabilă, fără o hotărîre oficială, lui Alain Poher. Recomandarea de a se abţine de la vot a fost adresată în ultimele zile aderenţilor săi şi de către U.N.E.F. (Uniunea naţională a studenţilor francezi).

Mai sînt puţine zile pînă la cel de-al doilea tur de scrutin ; campania electorală oficială se încheie mîine, vineri, la orele 24.

Ultimele sondaje indică un procentaj de 57—58 la sută în favoarea candidatului U.D.R. şi aproximativ 42 la sută pentru preşedintele interimar al Republicii.

Liana ENESCU

Corespondență din Geneva de la Ioan Maxim

Sesiunea O.I.M.

Programul mondial al utilizării resurselor umane

La 4 iunie, în marea sală de ședințe din Palatul Națiunilor și-a început lucrările cea de a 53-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii. Marcată de aniversarea a 50 de ani de la crearea Organizației Internaționale a Muncii, sesiunea se desfășoară într-o atmosferă specifică. Pe fundalul scenei sînt arborate drapelele celor 121 state membre ale O.I.M. În sala „pașilor pierduți" și pe celelalte culoare au fost expuse fotografii ce reprezintă diferite momente din istoria și activitatea Organizației, expoziții de documente și publicații ale O.I.M., timbre comemorative emise în statele membre. Ca președinte al sesiunii a fost ales în unanimitate reprezentantul grupului muncitoresc, Jan Mori (Elveția), vechi militant sindicalist și participant la toate sesiunile Conferinței O.I.M. din ultimii 22 de ani. Prin această alegere, ce are o dublă semnificație, s-a dat curs cererii juste a reprezentanților oamenilor muncii din Organizație, care au solicitat ca în acest an, cînd O.I.M. împlinește o jumătate de veac de existență, să fie ales ca președinte al Conferinței un delegat al celor în interesul cărora O.I.M. a fost creată, fiind totodată pentru prima dată în istoria Organizației cînd președintele Conferinței este ales dinafara grupului guvernamental. Printre cele 121 de state participante, la Conferință sînt prezente pentru prima oară delegațiile Cambodgiei, Republicii Populare a Yemenului de Sud și a Insulei Mauriciu, care au devenit membre ale Organizației Internaționale a Muncii în intervalul scurt de la sesiunea precedentă. Lucrările Conferinței sînt urmărite, de asemenea, de un mare număr de reprezentanți ai altor organisme internaționale, organizații sindicale și de patroni. O dată încheiate operațiunile procedurale de constituire a comisiilor de lucru, în număr de 10, și de alegere a organelor de conducere, la 7 iunie au început dezbaterile generale. Principala temă a acestora este raportul directorului general al Biroului Internațional al Muncii, David Morse, dedicat programului mondial de utilizare a resurselor umane.

Elaborarea și prezentarea acestui amplu program vin să răspundă unor cerințe deosebit de actuale. Utilizarea resurselor umane, în condițiile creșterii accelerate a populației globului, a devenit astăzi una dintre chestiunile ce preocupă în cel mai înalt grad toate țările. Prezentînd un caracter acut pentru o bună parte din statele lumii, această problemă a căpătat proporții îngrijorătoare mai ales pentru cele în curs de dezvoltare care, fiind nevoite să consacre între 30—70 la sută din rezultatele obținute de pe urma dezvoltării lor economice pentru a face față creșterii populației, nu le mai rămîn decît foarte puține resurse pentru a face noi investiții necesare continuării dezvoltării lor economice și ameliorării nivelului de trai. Oprindu-se asupra cauzelor acestor fenomene, raportul ajunge la concluzia că ele se datoresc într-o mare măsură dificultăților în utilizarea în mod productiv a resurselor celor mai abundente de care dispun aceste țări, forța de muncă, precum și faptului că ritmul progresului lor economic este mult în urma creșterii populației. Obiectivele pe care și le fixează programul, la a căror realizare își va aduce contribuția Organizația Internațională a Muncii, constau în sprijinirea țărilor ce au de făcut față acestor probleme în următoarele direcții : integrarea politicii de utilizare a resurselor umane în planurile generale de dezvoltare economică, crearea posibilităților de utilizare cît mai productivă a forței de muncă și de formare profesională în special pentru tineret, asigurarea pentru toate popoarele a condițiilor necesare pentru a putea beneficia de rezultatele progresului economic. Subliniind că utilizarea deplină a resurselor umane privește deopotrivă și țările dezvoltate, în raport se arată că în condițiile schimbărilor rapide ce au loc în procesele tehnologice, una din principalele căi de acțiune este adaptarea continuă a forței de muncă la noile situații, recalificarea în funcție de profesiunile și meseriile ce apar. După ce precizează rolul ce revine fiecărui stat pentru traducerea în viață a acestor principii, programul supus Conferinței pune în evidență importanța cooperării internaționale, a dezvoltării comerțului internațional și asistenței tehnice, factori ce pot exercita o mare influență asupra utilizării resurselor umane. Fără să manifeste pesimism și neîncredere în ceea ce privește posibilitățile de înfăptuire a programului, majoritatea vorbitorilor au ținut să atragă atenția asupra învățămintelor rezultate din nerealizarea obiectivelor primului deceniu de dezvoltare, considerînd că factorul-cheie de care depinde realizarea sa este asigurarea resurselor materiale și financiare necesare, desfășurarea unor acțiuni coordonate în care eforturile organismelor internaționale să fie asociate cu cele ale tuturor statelor.

Cu toate că dezbaterea din plenară polarizează în jurul său atenția delegațiilor prezente, o susținută activitate se desfășoară în comisiile de lucru în care se discută alte probleme de pe agenda Conferinței, cum sînt : inspecția muncii în agricultură, concediile plătite, mecanismele de fixare a salariilor minime, programele speciale de formare profesională a tineretului și altele. Una dintre cele mai active este comisia nr. 8 în care se dezbat rapoartele grupului de lucru cu privire la programul și structura O.I.M. Creat în anul 1964 în urma cererilor repetate ale țărilor socialiste și ale celor în curs de dezvoltare, acest grup de lucru a fost însărcinat să studieze și să prezinte propuneri cu privire la îmbunătățirea activității Organizației, a metodelor ei de lucru și a structurii sale. Cu toată opoziția cercurilor reacționare conservatoare, și-a găsit în cele din urmă unanima recunoaștere necesitatea înfăptuirii universalității Organizației, a înlăturării practicilor învechite ce au adus multe prejudicii activității Organizației.

Delegația Republicii Socialiste România participă în mod activ la toate comisiile de lucru, aducîndu-și prin propunerile și sugestiile făcute contribuția la elaborarea unor proiecte de convenții și recomandări cît mai adecvate scopurilor urmărite.

În cadrul acțiunilor organizate cu prilejul semicentenarului Organizației, la 10 iunie au luat cuvîntul în Conferință Papa Paul al VI-lea, iar la 11 iunie, împăratul Etiopiei, Haile Selassie, și Keneth Kaunda, președintele Zambiei. Pentru ziua de 18 iunie este prevăzută o ședință festivă la care vor lua parte U Thant, secretarul general al O.N.U., și conducători de instituții specializate și organizații internaționale.

Geneva, 9 iunie

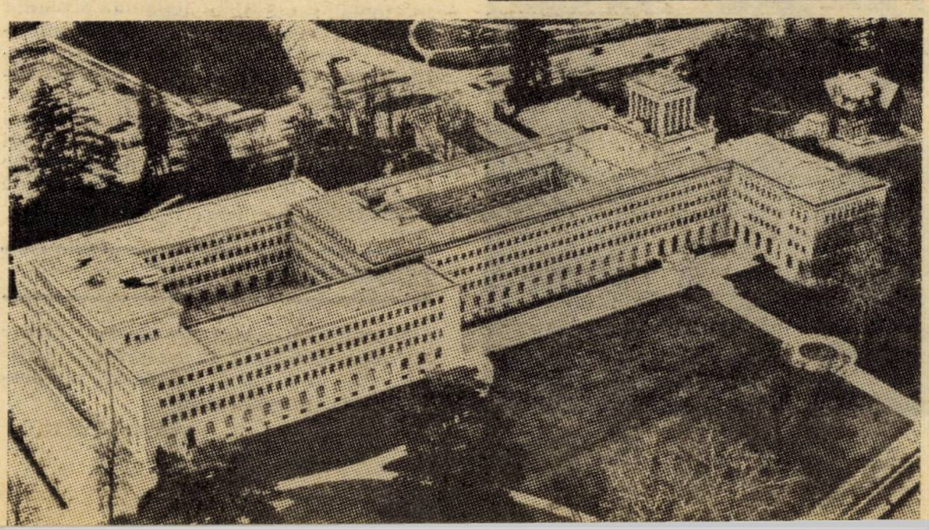

Geneva. Sediul O.I.M.

DOSARUL MIDWAY

Insula Midway. La jumătatea drumului între America și Asia. Într-un fel, centrul geometric al Pacificului. Pe lîngă această rezonanță geografică, insula are și una istorică: aci a avut loc, în ultimul conflict mondial, una dintre cele mai mari bătălii navale care aveau să decidă soarta războiului din Pacific. La Midway a fost stăvilită ofensiva japoneză. Bătălia s-a terminat la 7 iunie 1942.

După 27 de ani, numele insulei Midway revine de această dată în actualitatea diplomatică. Prin acele coincidențe stranii de care istoria nu duce lipsă, la 8 iunie, la Midway a avut loc o reuniune calificată drept „crucială" între președintele Nixon și șeful administrației saigoneze, Thieu. Evenimentul invită la unele reflecții. În primul rînd, schimbarea locului tradițional al conferințelor politico-militare în problema vietnameză din Hawai la Midway. Călătoriile „vietnameze" ale fostului președinte Johnson, inclusiv convorbirile sale cu diverși reprezentanți ai marionetelor saigoneze, se consumau la Honolulu, în vecinătatea altei localități intrată în analele istoriei ultimului război mondial — Pearl Harbor. Alegerea insulei Midway ar putea sugera o degajare formală a noului președinte american nu numai față de politica dar și față de obiceiurile predecesorului său, degajare pe care o proclamă de mai multă vreme.

În al doilea rînd — momentul ales. Și anume, după prezentarea planului F.N.E. în 10 puncte și a propunerilor americane în problema vietnameză. Cu alte cuvinte, după o intensificare a presiunilor opiniei publice mondiale, inclusiv americane, în direcția soluționării problemei vietnameze, a respectării drepturilor fundamentale ale poporului vietnamez.

În al treilea rînd, — scopul urmărit și, firește, rezultatele obținute.

„SĂ AȘTEPTĂM DUMINICA..."

Comentariile oficioase americane prezintă întrevederile care au avut loc la Midway ca un moment nou în relațiile Washington — Saigon. Ideea este cunoscută. Același lucru se afirma, de regulă, ori de cîte ori fostul președinte american se deplasa spre zona vietnameză. Au trecut practic 15 ani din momentul în care, în istoria anilor postbelici, se consemna imixtiunea militar-politică americană în Vietnamul de sud, perioadă asupra căreia și-a pus în mod deosebit amprenta războiul agresiv dus de Statele Unite începînd din 1963. Ce momente se pot desprinde, ce evoluție au urmat în acest interval relațiile dintre Statele Unite și Vietnamul de sud? Unii istorici americani încearcă să facă o asemenea periodizare în funcție de angajarea militară americană sau a diverșilor interpuși care s-au perindat în fruntea administrației saigoneze. În realitate, este vorba de o politică de acumulări pe un fundal lipsit de perspectivă.

Zece lovituri de palat la Saigon, patru schimbări în aparatul diplomatic american din Vietnamul de sud, o succesiune de trei comandanți supremi ai armatei americane și doi comandanți ai flotei din Pacific, la care se adaugă un număr greu calculabil de vizite de inspecție și coordonare la cele mai diferite nivele militare sau politice — toate acestea n-au modificat tabloul evenimentelor, finalitatea lor. S-a demonstrat, în schimb, cu prisosință impasul atît militar cît și diplomatic-politic al Statelor Unite în Vietnamul de sud, impas concretizat prin înfrîngerile pe cîmpul de luptă și prin izolarea diplomatică americană. Efectele negative ale politicii vietnameze ale vechii administrații și-au spus cuvîntul în noiembrie la alegerile prezidențiale.

Declarațiile și angajamentele asumate de noul președinte american în problema vietnameză sînt cunoscute, deși practic, intențiile sale programatice au devenit cunoscute de abia în discursul care cuprindea cele 8 propuneri. Premisele acestei cuvîntări merită reamintite: ele porneau de la recunoașterea imposibilității aplicării unei soluții militare în problema vietnameză. Pentru opinia publică americană, ca și pentru cea mondială, aceste declarații nu puteau însă răspunde satisfăcător cererilor insistente pentru încetarea războiului. Întîlnirea din insula Midway urma să ofere „surpriza politică". Președintele Nixon însuși declara în ajunul întîlnirii: „Este necesar ca America să restabilească pacea în Pacific și să facă tot ce stă în puterea ei pentru a evita ca un nou conflict să urmeze aceluia pe care îl deplîngem. Credem că întrevederea din Midway va constitui o etapă pe calea păcii, o etapă foarte importantă după cum vă veți putea da seama mîine, cînd veți lua cunoștință de rezultatele acestei conferințe și de consecințele sale" (Honolulu, 7 iunie).

De aceea, răspunsul invariabil al diverșilor purtători de cuvînt americani în toată săptămîna care a precedat întîlnirea era: „Să așteptăm duminica..." Atmosfera de efervescență politică era dublată de cele mai promițătoare declarații „din surse informate" despre intențiile administrației de a retrage chiar 100 000 de soldați americani din Vietnamul de sud și de a subscrie la ideea unui guvern de coaliție etc.

Demonstrație pe străzile New Yorkului pentru încetarea războiului din Vietnam

FREGĂTIREA...

Într-un fel, reuniunea de la Midway a fost mai bogată în ce privește semnificația pregătirii ei, decît în desfășurarea propriu-zisă.

Pentru Washington, pregătirea conferinței de la Midway a însemnat o operație importantă atît pe plan intern cît și extern. Președintele Nixon și echipa sa au trebuit să înfrunte un puternic și bine închegat val de critici la adresa politicii lor în Vietnam. Parlamentari influenți — ne referim, de exemplu, la senatorii Edward Kennedy, William Fulbright, Eugene McCarthy — au învinuit Administrația nu atît de șovăială cît de continuare a vechii politici, eșuate, a Statelor Unite în Vietnam.

Cum a reacționat Administrația la criticile împotriva politicii sale vietnameze? Atacînd indirect. Nu s-a vorbit de Vietnam, punîndu-se în discuție principiile politicii americane. În această direcție, a reținut atenția discursul rostit de președintele Nixon în preajma plecării spre Midway, la Colorado Springs, în care a condamnat pe acei pe care-i denumea „adepți ai neoizolaționismului". Declarațiile sale proclamau o afirmare netă a expansionismului american: „Unii consideră angajamentele pe plan mondial ale națiunii ca o formă de militarism, dar abandonarea lor ar însemna o renunțare la măreția Americii. Numai societățile care cred în ele însele pot să-și realizeze obiectivele. Să nu facem, deci, o alegere falsă între îndeplinirea răspunderilor noastre peste hotare și satisfacerea nevoilor poporului nostru în țară..." Acest discurs, încadrat de observatori în campania pregătitoare a conferinței de la Midway, a fost apreciat nu numai ca un atac împotriva moderaților, dar și ca una din cele mai dure intervenții ale noului președinte. Ca reacție, primul lucru subliniat a fost că ceea ce propune președintele american este o alegere falsă. „Investițiile americane în străinătate — scrie «Le Monde» —, războiul din Vietnam, intervenția în Republica Dominicană, ajutorul economic și militar prodigios acordat unor țări ca Tailanda, Coreea de sud, Laos, echilibrul terorii nucleare sînt suficiente pentru a demonstra că principala amenințare pentru Statele Unite a anului 1969 nu rezidă în utopia izolaționistă, ci în opusul său, intervenționismul". Este o concluzie care se impune prin logica sa deplină!

Pe plan extern, pregătirea diplomatică a momentului Midway s-a concretizat în lungul turneu al secretarului de stat Rogers, care a avut întrevederi la Saigon și a participat atît la o sesiune a pactului S.E.A.T.O., cît și la conferința pactului de la Manila. Dar nici în acest domeniu nu s-a mai putut înregistra „minunata armonie", pentru a parafraza declarațiile făcute de un participant la aceste întrevederi. Documentul pus în circulație la Bangkok de către americani — al „principiilor în problema politicii asiatice" — nu s-a bucurat de loc de rezultatul scontat.

Pentru Saigon, pregătirile pentru Midway s-au axat în genere pe planuri similare. În interior, principala chestiune care s-a pus și se pune regimului marionetă este găsirea unei formule oarecare de legitimizare, menită să camufleze prăpastia abruptă dintre acești interpuși americani și masele poporului vietnamez luptător pentru libertatea și independența sa deplină. Potrivit unui plan cunoscut de mai multă vreme, s-a procedat la o regrupare a acelor forțe nereprezentative și fărîmițate care sprijină administrația saigoneză. Este vorba de încercarea creării unui „front politic" din care să facă parte, inițial, șase partide. Această carte a „reunificării politice" pe care au jucat-o Thieu și Ky are drept țel respingerea oricărei participări progresiste, favorabile realizării scopurilor pentru care luptă poporul din Vietnamul de sud. „International Herald Tribune", comentînd manevra cercurilor diriguitoare de la Saigon, scria: „Ne putem întreba dacă noua alianță politică a președintelui Thieu, botezată în maniera obișnuită drept «frontul național social-democrat», va aduce ceva nou în Vietnam, mai precis altceva decît o mare confuzie și un sprijin marginal pentru regimul militar..."

Saigonul a jucat apoi principalul său atu în vizita făcută de Thieu la Seul și Taipe. Discursurile ținute, „comunicatele publicate" cuprindeau, în general, două idei: — nu trebuie admisă o retragere a trupelor americane din Vietnamul de sud; dacă americanii vor efectua retrageri de trupe, în locul lor vor sosi efective sud-coreene. Într-un fel, acesta era un sprijin acordat de Saigon elementelor reacționare extremiste din Statele Unite, care se opun oricărei reconsiderări de pe pozițiile rațiunii a actualei politici în Vietnam.

Cu aceste bagaje, Nixon și Thieu au plecat spre Midway.

LA MIDWAY — NIMIC NOU

Următoarele file ale „dosarului Midway" se referă la comunicatul oficial al întrevederilor și la scurtele declarații făcute de cei doi interlocutori. Comunicatul stipulează faptul că au fost trecute în revistă „evoluțiile de ordin politic, economic și militar din Vietnam, negocierile de la Paris și situația generală din Asia de sud-est". Care sînt, deci, principalele prevederi?

— Pe plan militar, a fost enunțat așa-numitul „principiu al înlocuirii", respectiv trecerea la „vietnamizarea" războiului. Președintele Nixon a anunțat hotărîrea de a retrage aproximativ 25 000 de oameni din Vietnamul de sud. Aceste trupe urmează să fie înlocuite de trupe saigoneze. Președintele american a precizat că noi hotărîri similare ar urma să fie luate în funcție de desfășurarea negocierilor de la Paris și de evoluția situației din Vietnamul de sud.

— Pe plan politic, s-a respins ideea necesității formării unui guvern de coaliție, Statele Unite dîndu-și în continuare girul pentru menținerea administrației nereprezentative de la Saigon.

— În ce privește conferința de la Paris, singurul amănunt pe care-l oferă comunicatul este așa-zisa propunere — care a fost respinsă de F.N.E. — privind „contacte directe" între Saigon și Frontul Național de Eliberare.

Dacă încercăm să pătrundem în esența comunicatului de la Midway, sîntem, firește, obligați să ne oprim asupra problemei retragerii contingentului militar anunțat, problemă care, de altminteri, este prezentată drept „un moment esențial" de către oficialitățile americane. În primul rînd, nu este vorba de retragere, **ci de înlocuire.** Măsura a fost adoptată la propunerea comandantului suprem american în Vietnamul de sud. „Statele Unite vor să dea Vietnamului de sud o mai mare răspundere **în ducerea războiului",** declară titularul Pentagonului, Melvin Laird. În al doilea rînd, ce forțe sînt afectate, ce militari ar urma să fie retrași? Din știrile existente, rezultă că se are în vedere retragerea unor forțe din care **doar o parte** (aproximativ o brigadă) sînt forțe combatante, restul fiind calificate de cercurile autorizate drept „trupe de înlocuire". În al treilea rînd, contingentul retras **nu va fi trimis în Statele Unite,** ci va fi ținut în rezervă pe Okinawa sau în Hawai, pentru ca, „în caz de nevoie, să poată fi trimis de urgență în Vietnam". (O declarație a unui reprezentant al Pentagonului, citată de agențiile de presă).

Chiar aceste prime elemente referitoare la hotărîrea americană de retragere mai mult decît simbolică a unor trupe din Vietnam demonstrează că ea **nu se adresează laturii militare a conflictului.** De altfel, Thieu propune să nu se folosească cuvîntul „retragere", deoarece el ar putea „afecta moralul" armatei saigoneze. Nu se pune problema încetării războiului agresiv, nu este satisfăcută cererea esențială de care depinde reglementarea problemei vietnameze — încetarea agresiunii și retragerea necondiționată a trupelor americane. Reducerea unor efective minime, necombatante, din Vietnamul de sud, are loc în contextul hotărîrii de a continua războiul agresiv.

Un al doilea obiectiv al întrevederilor sumare de la Midway (ele au durat doar două în locul celor cinci ore anunțate) este „consolidarea" regimului de la Saigon. Firește, aci este vorba de a înțelege acest proces cu toate implicațiile sale posibile. Ne referim la obiectivul consolidării unui **regim proamerican,** chiar dacă, de formă, la fel cum s-au petrecut lucrurile acum șase ani, Thieu ar fi înlocuit de un alt grup de interpuși americani. Și este la fel de interesant că, întorcîndu-se la Saigon, același Thieu a declarat că va lua măsuri împotriva oricui va folosi chiar expresia de guvern de coaliție.

JUMĂTATE DE DRUM, JUMĂTĂȚI DE MĂSURI

Ne putem pune întrebarea de ce a fost necesară întrevederea de la Midway, de ce a fost necesar zgomotul făcut în jurul ei? Răspunsurile sînt simple, iar primele ecouri, în urma acestei întrevederi, nu fac decît să sublinieze direcțiile principale ale obiectivelor urmărite.

Reprezentanții R. D. Vietnam și ai Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud nu consideră hotărîrile de la Midway drept altceva decît o simplă manevră. Purtătorul de cuvînt al delegației R. D. Vietnam la conferința de la Paris a calificat evenimentul drept o farsă prin care „președintele american dorește să mențină la putere clica Thieu-Ky-Huong, acest guvern de quislingi și ațițători la război". Iar purtătorul de cuvînt al F.N.E. a declarat: „Acest gest nu este decît un grăunte de nisip aruncat în ocean în scopul de a calma cererile insistente ale poporului american și de a înșela opinia publică mondială". Este formulată cererea îndreptățită și justă ca Statele Unite să retragă toate trupele americane și cele ale celor-

falte țări străine din Vietnamul de sud, fără să pună nici o condiție.

Pentru politica internă americană, momentul Midway ar putea fi apreciat drept „hrană pentru porumbei". „Întîlnirea de la Midway nu a fost decît un pretext pentru o inițiativă spectaculoasă... Anunțînd hotărîrea retragerii imediate a unei divizii din Vietnam, președintele Nixon a cedat unor imperative de politică internă..." Este opinia ziaristului francez Francis Lara, care l-a însoțit pe Nixon la întrevederile cu Thieu. Dar au putut oare satisface aceste acte simbolice cercurile politice americane? Senatorii Eugene McCarthy și George McGovern refuză să găsească „elemente semnificative" în acțiunea americană.

Este interesant faptul că, chiar și în condițiile grele impuse de regimul saigonez, un grup de 23 de personalități politice și religioase, dintre care doi parlamentari, au publicat în presa din Saigon un apel recomandînd încetarea imediată a războiului, instalarea unui guvern de reconciliere, promovarea de către Vietnamul de sud a unei politici de relații prietenești cu toate țările, retragerea tuturor trupelor nevietnameze. La Paris s-a anunțat că negocierile pentru formarea unui guvern provizoriu de coaliție sînt avansate și că Frontul Național de Eliberare menține contacte strînse cu un mare evantai de forțe politice din Vietnamul de sud și din rîndul emigranților sud-vietnamezi în străinătate.

■

După întrevederea de la Midway problemele rămîn deschise. Hotărîrea anunțată nu reprezintă nici măcar o jumătate de măsură. Reține atenția faptul că prin măsura luată, S.U.A. crează un precedent și anume retragerea acestui contingent militar se face fără a se insista asupra cererii absurde de „retragere mutuală", care echivalează cu recunoașterea implicită a inconsistenței acestui pseudoprincipiu. Totodată unele cercuri politice americane își exprimă speranța că măsura luată să însemne „o modificare a politicii americane care să se traducă prin noi reduceri de trupe" (după cum declara de pildă senatorul Edward Kennedy). Deocamdată însă după cum subliniază în primele lor comentarii unele ziare americane, hotărîrea președintelui are doar valoare simbolică. Atît și nimic mai mult. Ideea retragerii trupelor poate deveni un obiectiv care să ralieze în jurul său opinia publică americană numai dacă se urmărește, într-adevăr, esențialul — încetarea războiului cu bună credință și în afara oricăror manevre politice.

Opinia publică mondială continuă să aștepte din partea Statelor Unite acțiuni realiste. Încetarea agresiunii din Vietnam, retragerea întregului corp expediționar, respectarea drepturilor poporului vietnamez la pace și libertate; implicit, deci, un răspuns constructiv la propunerile formulate de reprezentanții poporului vietnamez.

Sergiu VERONA

Haiti

Scenă politică în schimbare?

Despre Haiti, știrile nu sosesc de obicei din Port-au-Prince. Europenii află veștile fie de la Washington, fie, cel mai des, de la Santo Domingo, capitala insulară vecină. Deci, de la Santo Domingo se anunțau cu o lună în urmă tulburări la Port-au-Prince, activizarea opoziției antiguvernamentale — certă în ultimii ani — confirmîndu-se la începutul lunii mai, cînd știri destul de contradictorii indicau o atmosferă de eventuale schimbări pe scena politică haitiană. François Duvalier, președintele pe viață a acelei mereu tulburi republici haitiene, suferise un atac de cord, complicat de o mai veche boală de diabet, ceea ce determina noi speranțe — contrazise pînă atunci de repetate eșecuri ale încercărilor de răsturnare a dictaturii duvalieriste — că imperiul puterii pe viață ar putea avea un sfîrșit, mai devreme decît încearcă să-l prelungească adepții lui destul de puțini dar și destul de fanatici.

Starea critică și tensiunea — contrazise insistent de Arthur Bonhomme, ambasadorul haitian la Washington — se conturau tot mai precis: Republica Dominicană lua la granița cu Haiti măsuri de urgență, iar coordonatorul principal al partidului haitian de opoziție, Uniunea națională democratică (N.D.U.), Pierre Rigan, chema — de la San Juan (Porto Rico) unde se afla în exil — la organizarea unui dialog urgent între grupările opoziționiste pentru formarea unui guvern provizoriu. Circulau zvonuri că armata intenționează să-l înlocuiască pe François Duvalier cu un guvern militar. Pe parcurs, date noi au completat cu alte coordonate scena politică haitiană: o răscoală antiguvernamentală a grupurilor de partizani — lor li s-au alăturat ofițeri superiori ai armatei și exilați politici reîntorși clandestin — a determinat trimiterea de trupe în nordul țării. Ca de obicei, asemenea acțiuni sînt urmate de violente represalii împotriva opoziției, arestări, foarte des chiar execuții.

Teroarea, cel mai frecvent atribut al duvalierismului, i-a urmărit în aceste zile și pe comuniștii, democrații și patrioții din Haiti. Atacuri ale gărzii prezidențiale asupra sediilor clandestine ale partidului s-au soldat cu moartea cîtorva conducători, printre care Gerard Wadestran, membru al Comitetului Central, Jacques Jeannot și Daniel Sansaricq, acesta din urmă singurul supraviețuitor al unei familii de 18 persoane masacrate în 1965. În închisorile unde deținuți politici de toate orientările, inclusiv preoți, sînt supuși torturilor, accesul oricăror persoane este practic de neconceput. Reprezentantul Crucii Roșii Internaționale, trimis recent în Haiti pentru a vizita aceste închisori, a primit refuzul sistematic al autorităților sub pretext că numai Duvalier, „cel imposibil de găsit", poate acorda această permisiune.

În cadrul ședinței Comisiei pregătitoare a Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești, participanții au adoptat în apărarea victimelor terorii din Haiti un apel al acestor partide în care se afirmă: „Adoptarea legii anticomuniste teroriste, arestarea tovarășului Joseph Roney, secretar general al C.C. al Partidului Unit al Comuniștilor Haitieni, a tovarășului Minklimbourg, secretar al partidului, a altor comuniști, democrați și patrioți, reprezintă o nouă crimă a regimului dictatorial al lui Duvalier — regim sprijinit de imperialiști, împotriva poporului din Haiti".

Este al treilea an cînd lunile mai și iunie înregistrează o creștere a atacurilor, orientate din diferite unghiuri, la adresa guvernării dictatoriale: 8 iunie 1967 — Duvalier însuși a prezidat batalionul de execuție a celor 19 ofițeri haitieni bănuiți de a fi participat la un complot împotriva persoanei sale; 20 mai 1968 — palatul prezidențial și aeroportul din Port-au-Prince au fost bombardate de două avioane B-52 neidentificate (o plîngere adresată Consiliului de Securitate lăsa destul de clar să se înțeleagă că S.U.A. sînt responsabile de aceste acțiuni, în orice caz au contribuit la ele), atac aerian urmat de altul terestru al unui grup de insurgenți exilați, care au debarcat la

Cap Haitien, al doilea oraş al ţării, eşuînd însă în încercarea lor de a-l răsturna pe François Duvalier ; 5 iunie 1969 — după mai multe săptămîni de tensiune intensă, guvernul haitian cere Consiliului O.S.A. (în virtutea tratatului de la Rio de Janeiro, de apărare mutuală) convocarea reuniunii consultative interamericane ca urmare a bombardării capitalei de un avion de tip „Constellation", care s-a oprit apoi în insulele Bahamas. Fără a da amănunte, unul din liderii haitieni în exil, colonelul René Leon — care acum se află arestat în închisoarea municipală din Miami, bănuit de a fi participat la bombardarea din avion a capitalei haitiene — vorbea chiar de o nouă debarcare, similară celei din luna mai a anului trecut, care ar avea ca scop „să pună capăt celor 12 ani de dictatură şi să restaureze libertatea şi justiţia". De data aceasta, protecţia Statelor Unite nu a mai fost ocolită ci, din contră, solicitată, Departamentul de Stat abţinîndu-se totuşi deocamdată de la orice comentarii. O atitudine relativ previzibilă, relaţiile bilaterale între S.U.A. şi Haiti fiind destul de ambigui în ultima vreme. Statele Unite au recurs la o oarecare repliere economică faţă de Haiti, admonestînd guvernul pe această cale de acţiunile prea arbitrare, direct compromiţătoare, pe plan intern. Din aceste motive, François Duvalier — fapt deja cunoscut — nu mai este de mult un aliat convenabil, aşa încît, în momentele de afirmare periculoasă a opoziţiei antiduvalieriste, nu s-a produs nici una din reacţiile aşteptate din partea S.U.A. Tăcerea Washingtonului a fost înţeleasă, în aceste condiţii, ca o incontestabilă complicitate. Dar în mod sigur, dacă este adevărat că se preferă o răsturnare a lui Papa Doc de înşişi adversarii săi — cei mai mulţi se află în exil, în interior fiind practic imposibilă supravieţuirea oponenţilor activi — nu este de loc de presupus că, în cazul unei reuşite, învingătorul nu va trebui confirmat de Statele Unite. O serie de firme nord-americane care acţionează în Haiti, comerţul avantajos cu cele cîteva materii prime locale, ralierea la poziţiile Statelor Unite pe plan extern — sînt cîteva din mobilurile păstrării unei anumite „faţade" a Washingtonului faţă de ţara „preşedintelui rebel".

François Duvalier nu are, în raport cu Statele Unite, interese de aceeaşi natură. Sprijinul pe care-l solicită se referă cu prioritate la apărarea scaunului său prezidenţial, problemele economice ocolind cu totul preocupările sale. De fapt, pentru actuala stare internă din Haiti ar fi insuficient chiar şi cel mai substanţial ajutor economic extern. Cu o populaţie majoritar analfabetă (90 la sută), o agricultură de subzistenţă, o industrie practic inexistentă în special din lipsa energiei electrice, cu cel mai scăzut venit naţional din America Latină şi cu resursele subsolului concesionate marilor monopoluri, Haiti bate toate recordurile dezastrului economic. Competenţa, inteligenţa nu găsesc teren de desfăşurare în interior, cei mai mulţi specialişti lucrînd în afara graniţelor ţării. Şi aceasta nu înseamnă că la Port-au-Prince sau Cap Haitien nu ar fi nevoie de ingineri şi medici (numai 300 la 5 milioane de locuitori), de cadre didactice şi tehnicieni, care într-un efort comun să ajute la abandonarea structurilor arhaice şi apoi la aducerea în secolul XX a populaţiei, majoritatea îndoctrinată de cultul preferat al preşedintelui Duvalier, aşa-numitul vudú.

Opoziţia antiduvalieristă consideră că de la venirea la putere a lui Papa Doc, situaţia internă s-a deteriorat mai mult ca oricînd. Sarcinile forţelor decise să lichideze regimul dictatorial apar cu atît mai complexe, cu cît un proletariat propriu-zis nu s-a format. Teroarea ca metodă de guvernare îngreunează o dată în plus orice activitate politică internă. „Washington Post" scria că „Haiti are nevoie de mai mult decît de o înlocuire a lui Duvalier : de o ridicare masivă a maselor şi de o conducere progresistă şi înaintată". Eventuala cădere a lui François Duvalier ar putea deci determina nu o obişnuită înlocuire a unui dictator cu altul, ci începutul unei perioade de transformări profunde în toate sferele vieţii interne haitiene.

Anca VOICAN

Partizani haitieni

reflector

MEMORIALE KENNEDY

Cel de-al 35-lea preşedinte al Statelor Unite, John Kennedy, s-a născut într-o casă cenuşie din Brooklyn, o suburbie a Bostonului. La 29 mai, în ziua în care el ar fi împlinit 52 de ani, mama sa, Rose Kennedy, împreună cu doi dintre copiii ei, Edward Kennedy şi Jean Kennedy Smith, au predat locuinţa Serviciului Parcurilor Naţionale pentru a fi transformată în casă memorială. Cumpărată de Joseph şi Rose Kennedy în anul 1914, casa a reprezentat locuinţa lor în primii şase ani de căsătorie. Apoi au vîndut-o. Familia Kennedy a răscumpărat-o în 1966. În 1967, Congresul a declarat-o monument istoric. De acum înainte va fi deschisă zilnic turiştilor.

Cu prilejul împlinirii unui an de la asasinarea lui Robert Kennedy, la Washington a avut loc un serviciu religios comemorativ. Ethel Kennedy şi cei 11 copii ai ei au invitat pe foştii prieteni ai senatorului la Hickory Hill. Stadionul districtului Columbia şi numeroase şcoli, poduri, pîrtii de schi şi capele răspîndite pe întreg teritoriul Statelor Unite au primit — la fel ca şi o rezervaţie de vînătoare din Tanzania — numele de Robert F. Kennedy. În anul care a trecut, mormîntul lui a fost vizitat de cinci milioane şi jumătate de persoane.

URANIUL PE TERMINATE

Dacă industria nucleară îşi continuă expansiunea actuală, în jurul anului 2000, sursele de minereu de uraniu ar putea să seace. De aceea oamenii de ştiinţă şi-au şi pus problema unor noi căi de obţinere a uraniului. Una din aceste căi ar fi transformarea, în reactoare speciale, a toriului 232 nefisionabil în uraniu 233 fisionabil, care să permită compensarea lipsei de uraniu natural.

PENTRU URMĂTORII... 6000 DE ANI

Un ceas atomic, închis într-un bloc de aur masiv, a fost instalat de curînd la Fort Knox, unde sînt păstrate rezervele de aur ale Statelor Unite. Ceasul, dotat cu o baterie nucleară, va trebui să indice exact ora şi minutul pentru următorii şase mii de ani. Într-o casetă de argint, introdusă în blocul de aur, se află o scrisoare în care urmaşii sînt rugaţi să nu întoarcă ceasul înainte de anul 7962. Experienţa are ca scop controlul eventualelor variaţii ale duratei zilelor, nopţilor, ale răsăritului şi apusului soarelui precum şi ale fazelor lunare.

PRIMA ETAPĂ A SCRISULUI ?

Săpăturile organizate de arheologi în apropierea localităţii Karanovo (Bulgaria) au dus la descoperirea unei tăbliţe de pămînt ars pe care sînt gravate diferite semne conice, despre care specialiştii emit părerea că ar reprezenta o formă necunoscută de scris, poate prima etapă a scrisului în Europa. Descoperirea a stîrnit un viu interes şi în rîndurile arheologilor din alte ţări.

PAGINĂ MEMORABILĂ ÎN CRONICA RELAȚIILOR ROMÂNO–SOVIETICE

Dr. Gheorghe Colț

În raporturile dintre România și Uniunea Sovietică, ziua de 9 iunie 1934 a înscris un eveniment de o profundă semnificație: la acea dată, țara noastră a stabilit pentru întîia oară relații diplomatice cu primul stat socialist din lume.

Actul stabilirii relațiilor diplomatice s-a încadrat în șirul logic al unor acțiuni majore de politică internațională. O dată mai mult se confirma principiul conform căruia „orice politică externă serioasă se bazează în primul rînd pe bunele raporturi cu țările vecine", principiu pe care îl sublinia, de altfel, și N. Titulescu în iunie 1934.

Acordul perfectat la 9 iunie 1934 se înscria cu profunde semnificații pe scena politică a României, în care se afirmau cu un rol crescînd lupta clasei muncitoare, în frunte cu partidul său comunist, mișcarea forțelor democratice și progresiste pentru drepturi și libertăți politice, pentru pace și progres. În perioada dintre cele două războaie, și mai ales în deceniul al treilea și al patrulea, opinia publică democratică și muncitorească a acționat cu vigoare în favoarea apropierii dintre Uniunea Sovietică și România. Comuniștii au desfășurat o intensă activitate împotriva propagandei cercurilor celor mai reacționare ale burgheziei. Din inițiativa partidului au fost înființate organizații și publicații care au răspîndit în rîndul maselor adevărul despre realitățile vieții poporului sovietic, care s-au pronunțat pentru dezvoltarea legăturilor între cele două popoare, în sprijinul restabilirii legăturilor diplomatice dintre cele două țări. O serie de personalități politice marcante românești, dînd dovadă de realism și luciditate, au înțeles importanța deosebită a cultivării unor raporturi prietenești și de colaborare româno-sovietice.

Rolul lui Nicolae Titulescu, diplomat realist, clarvăzător, animat de sentimente patriotice și îngrijorat de soarta independenței țării noastre, cel pe care Litvinov avea să-l numească, în 1935, „unul dintre cei mai mari oameni de stat de astăzi, adînc înțelegător al necesităților politice ale timpurilor noastre", iar „Pravda" avea să-l releve în 1936 drept „persoana în care pacea mondială a avut întotdeauna pe unul dintre cei mai perseverenți și adevărați apărători", a fost, indiscutabil, important în perfectarea acordului din iunie 1934, acord căruia i-a consacrat, din deplină convingere, o mare parte din activitatea sa. Titulescu însuși sublinia, de altfel, într-o declarație acordată ziarului „Izvestia" la 15 ianuarie 1935, că reluarea raporturilor diplomatice cu U.R.S.S. a constituit unul din cele mai importante acte din viața sa politică.

Activitatea mobilizatoare, susținută, a comuniștilor, acțiunea forțelor democratice și progresiste din țară au contribuit la crearea unei atmosfere politice care a favorizat stabilirea de relații diplomatice între România și U.R.S.S.

Prin schimbul de scrisori efectuat la Geneva între Nicolae Titulescu, ministrul de externe al României, și Maxim Litvinov, comisar al afacerilor externe al U.R.S.S., se făcea cunoscut că guvernele celor două țări „au decis să stabilească relații diplomatice normale" și să procedeze la numirea reciprocă de trimiși extraordinari și miniștri plenipotențiari. Ambii miniștri de externe își exprimau „ferma convingere că relațiile astfel stabilite vor rămîne pentru totdeauna normale și amicale și că națiunile noastre vor continua să coopereze pentru cel mai mare bine reciproc al lor, al menținerii păcii lumii".

Acest schimb de scrisori, din care rezultă că ambele state au luat inițiativa simultan, a fost completat cu notele identice schimbate, de asemenea, între cei doi miniștri de externe. Aceste note evidențiau caracterul raporturilor dintre cele două state, principiile pe care aveau să fie așezate relațiile româno-sovietice.

Opinia publică românească a salutat cu deosebită satisfacție acest eveniment. Este semnificativ Apelul adresat maselor muncitoare de un număr impresionant de personalități ale intelectualității românești, membri fondatori ai asociației „Amicii U.R.S.S.", înființată imediat după stabilirea relațiilor diplomatice cu U.R.S.S., sub îndrumarea P.C.R. În acest apel se arăta că „reluarea raporturilor cu U.R.S.S. constituie pentru pacea omenirii un fapt de o importanță covîrșitoare". Pe aceeași linie, istoricul Nicolae Iorga nota că această învoială „poate deschide un capitol mai fericit în viața acestor regiuni din sudul și sud-estul Europei".

Primele roade în domeniul relațiilor bilaterale s-au vădit în perfectarea raporturilor economice. Au fost reactivizate căile de comunicație dintre cele două țări, au intervenit o serie de înțelegeri și în alte domenii ale relațiilor bilaterale.

Cursul normal al relațiilor dintre cele două țări a fost rupt în mod brutal la începutul anilor patruzeci cînd, în ciuda existenței unei puternice stări de spirit antifascist în rîndul poporului român, forțele politice reacționare au instaurat dictatura antonesciană și au aruncat țara în brațele Germaniei naziste.

În acei ani grei, Partidul Comunist Român a unit în jurul său largi forțe democratice și patriotice, a organizat rezistența antifascistă. Manifestîndu-se ca cel mai consecvent și activ apărător al intereselor patriei, Partidul Comunist, în colaborare cu alte forțe politice patriotice, a organizat și a înfăptuit insurecția armată de la 23 August 1944, care a dus la ieșirea României din războiul antisovietic și

întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste.

Luptînd cot la cot cu armata Uniunii Sovietice, — care a purtat pe umerii săi greul războiului antifascist, binemeritîndu-şi pentru vitejia şi spiritul său de jertfă recunoştinţa tuturor popoarelor — armata română şi-a îndeplinit cu eroism misiunea sa de eliberare a întregului teritoriu al ţării, iar apoi de participare la eliberarea Ungariei şi Cehoslovaciei, pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei hitleriste. In focul acestor lupte duse în comun pentru victoria asupra fascismului, s-au cimentat prietenia frăţească dintre ostaşii români şi sovietici, alianţa trainică dintre România şi Uniunea Sovietică. Prin sîngele vărsat în comun s-au creat premise temeinice dezvoltării legăturilor multilaterale de prietenie cu vechi şi bogate tradiţii, de colaborare dintre poporul român şi popoarele sovietice. Un sfert de veac a confirmat cu prisosinţă acest lucru şi stă mărturie prin măreţele realizări ale celor două ţări pe drumul socialismului şi comunismului, prin relaţiile de colaborare fructuoasă pe tărîm politic, economic, cultural-ştiinţific, tehnic, al schimbului de experienţă în diferite sectoare de activitate. Aceste relaţii frăţeşti, bazate pe comunitatea orînduirii sociale, pe unitatea ţelurilor şi aspiraţiilor fundamentale, pe lupta comună pentru triumful socialismului şi păcii, pe principiile marxism-leninismului, ale independenţei, suveranităţii, egalităţii depline în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, se lărgesc şi se adîncesc continuu.

Recenta vizită în U.R.S.S. a tovarăşilor Nicolae Ceauşescu şi Ion Gheorghe Maurer a evidenţiat din nou preocuparea neabătută a ţării noastre de a dezvolta continuu prietenia şi colaborarea cu ţările socialiste — în cadrul cărora alianţa şi prietenia cu U.R.S.S. ocupă un loc deosebit de important. În cadrul discuţiilor s-au abordat o serie de probleme privitoare la relaţiile bilaterale dintre Republica Socialistă România şi Uniunea Sovietică — deschizîndu-se perspectiva intensificării în continuare a colaborării prieteneşti româno-sovietice pe plan economic, politic, tehnico-ştiinţific şi în alte domenii, în avantajul celor două ţări, al progresului operei de construcţie socială pe care o întreprind cele două popoare, al cauzei generale a socialismului şi păcii.

Cu prilejul celei de-a 35-a aniversări a stabilirii legăturilor diplomatice dintre România şi Uniunea Sovietică, poporul român, care nutreşte cele mai calde sentimente de prietenie faţă de popoarele Uniunii Sovietice, îşi exprimă încă o dată convingerea că relaţiile de prietenie româno-sovietice se vor dezvolta continuu, în folosul popoarelor noastre, al cauzei socialismului şi păcii în lume.

DEZBATERI CONSACRATE DEZVOLTĂRII SENEGALULUI

Preşedintele Senghor

Justin Mendy
redactor-şef al
săptămînalului „Afrique Nouvelle"

Un grup de tineri intelectuali senegalezi au creat de curînd la Dakar clubul politic „Naţiune şi Dezvoltare". Nu este vorba nici de un sindicat şi nici de un partid politic, deşi majoritatea membrilor săi sînt militanţi ai Uniunii Progresiste Senegaleze (U.P.S.), partidul de guvernămînt, al cărui secretar general este preşedintele republicii, Leopold Sedar Senghor.

Membrii clubului, care reprezintă cadre venite din diferite sectoare ale vieţii naţionale, îşi propun să dezbată relaţiile dintre organizarea socială, economică şi politică a ţării şi dezvoltarea acesteia.

Întemeierea clubului are loc într-un moment în care Senegalul trece printr-o perioadă dificilă. În ultimii ani, manifestaţiile populare (sindicale şi studenţeşti) s-au succedat într-un ritm accelerat. În păturile ţărăneşti domneşte tensiunea — efect al alinierii preţului arahidelor senegaleze la cursurile mondiale, ceea ce le-a provocat o pierdere anuală a veniturilor de cîteva miliarde de franci CFA.

Doudou Gueye, ziarist, fost redactor-şef al organului Partidului U.P.S., căruia i-a fost încredinţată sarcina de a crea viitorul „ziar naţional", şi care este considerat în general ca unul dintre consilierii personali ai preşedintelui Senghor, a precizat, într-un raport prezentat în cursul primei dezbateri, orientarea acestui club. Tema aleasă de Gueye a fost: „Naţiune şi Dezvoltare". Printre dificultăţile care caracterizează în momentul de faţă situaţia din Senegal, Doudou Gueye a scos în evidenţă trei, mai grave după părerea lui. În primul rînd, consideră raportorul, este vorba de o exercitare insuficientă a suveranităţii, autorităţile apărînd ipotecate în acest domeniu. Acest fapt, continuă el, ar explica atitudinile adoptate în ţară de către cercuri largi ale opiniei publice care nu pot concepe îndeosebi perpetuarea relaţiilor „privilegiate" pe care Senegalul le întreţine cu unele ţări, deşi acestea reduc continuu avantajele acordate Senegalului. În al doilea rînd, se pune problema blocării economiei. Poziţiile diferitelor cercuri străine în economia ţării sînt foarte puternice: iniţiativele senegaleze, particulare şi chiar publice, sînt frînate în faşă, controlate şi adeseori abătute din drumul lor şi aceasta ca urmare a influenţei capitalului străin, a structurilor şi instituţiilor asupra cărora acesta se exercită — bănci, credite, pieţe, comerţ exterior. În sfîrşit, este vorba de afectarea libertăţilor democratice, care a determinat o deteriorare a climatului politic. Se observă la aproape toate nivelurile o demobilizare a cadrelor şi o blocare a structurilor.

În faţa unei asemenea situaţii, Gueye consideră că alternativa reală şi justă constă în a întreţine relaţii cu alte ţări pe baza principiului egalităţii în drepturi şi al respectării intereselor şi demnităţii fiecărui partener.

La un interval de cîteva zile, a avut loc o a doua dezbatere. De data aceasta, tema — „Condiţiile politice prealabile dezvoltării" — a fost tratată de către Assane Diouf, procurorul Republicii. Diouf consideră că între principalele elemente care pot asigura dezvoltarea Senegalului sînt factorul uman, resursele proprii şi asistenţa tehnică. Ocupîndu-se de resursele umane, el a de-

Universitatea din Dakar

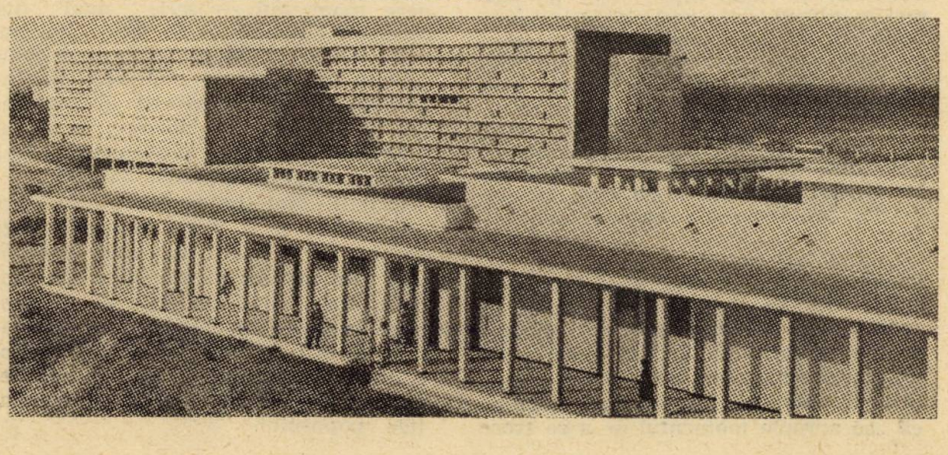

plîns faptul că Senegalul „nu a reușit în nici un fel să-și mobilizeze populația". În ceea ce privește resursele proprii, el a relevat atît o serie de progrese cît și dificultăți și a subliniat, în această privință, că „industrializarea țării apare sub auspicii dificile".

În ceea ce privește cel de-al treilea factor, oratorul s-a mulțumit să arate că această temă va fi dezvoltată cu prilejul celei de-a treia întruniri a clubului.

Cu același prilej, Gueye a făcut procesul sistemului parlamentarist, instaurat în Senegal de către fostele autorități coloniale și care a condus la evenimentele din 1962 (înlăturarea premierului de atunci — Mamadou Dia) și la punerea în aplicare a actualei forme constituționale. După ce a reamintit de caracteristicile perioadei anilor 1960 și 1962, oratorul s-a ocupat de problema reprezentării naționale în organele puterii, de care trebuie să se țină neapărat seama pentru a se obține o mai mare eficacitate a mecanismelor existente. Diouf a subliniat că, de pildă, Consiliul Economic și Social ar trebui să se caracterizeze, în esență, „printr-o compoziție care să excludă cu totul participarea reprezentanților intereselor străine". Părerile exprimate de el în aceste probleme au fost împărtășite de majoritatea participanților la discuții.

Un alt subiect care a atras atenția în cursul acestor dezbateri a fost, desigur, ceea ce în viața politică senegaleză se denumește „cazul U.P.S." Oratorul a analizat în mod critic activitatea partidului U.P.S., care nu reușește să mobilizeze masele. De aceea, consideră el, se pune întrebarea dacă nu ar fi nevoie să se reînnoiască în mod profund structura U.P.S. În această privință, părerile au fost împărțite și nu pare ca membrii clubului să fi căzut de acord asupra unei soluții.

În cursul dezbaterilor a fost criticată, de asemenea, problema asistenței tehnice. Chiar dacă această asistență ar reprezenta o necesitate stringentă în anumite sectoare social-economice ale țării, majoritatea membrilor clubului „Națiune și Dezvoltare" sînt de părere că utilitatea, aplicabilitatea și sfera ei de competență vor trebui reconsiderate. Cooperarea tehnică cu diferite firme străine, dacă este de dorit, nu trebuie totuși să se transforme — așa cum se întîmplă uneori — prin exercitarea de către acestea a influenței în adoptarea unor hotărîri ; rolul acestora trebuie să se rezume în mod strict doar la a coopera și nu a decide în locul autorității de stat senegaleze.

Întîlnirile din cadrul clubului s-au desfășurat într-o atmosferă destul de deschisă, în ciuda diferențelor de păreri manifestate de participanți în privința majorității problemelor fundamentale dezbătute. Este, într-un fel, un lucru logic, în măsura în care este vorba aici de un grup de analiză, format în esență din oameni veniți din medii diferite, dar care au drept unic obiectiv tendința de a participa la căutarea soluțiilor pe care le cer marile probleme ale națiunii senegaleze.

Clubul folosește în mare măsură coloanele publicației „Dakar-Matin", singurul cotidian senegalez considerat în general ca oglindind părerile oficioase ale guvernului. În coloanele sale, un ziarist senegalez, Bara Diouf, membru al clubului, își exprimă părerea că „se apropie momentul de a se trece la reforme instituționale profunde". Totuși, deși se declară în favoarea „unui transfer sporit de puteri" în mîinile autorităților și colectivităților regionale și a numirii unui prim-ministru, Bara Diouf susține în mod hotărît că „nu este de dorit revenirea la un bicefalism ambiguu și paralizant". Ziaristul de la „Dakar-Matin" continuă : „În perspectiva căutării unui sistem de guvernare mai echilibrat, în care Adunarea Națională, adunările regionale, guvernul și regiunea vor avea, fiecare în felul lor, un rol propriu de jucat — dar un rol pe care să-l joace din plin, fără ezitări și fără eschive — se impune căutarea de oameni capabili, reprezentativi și dezinteresați".

Crearea clubului „Națiune și Dezvoltare" a fost primită în mod diferit. Numeroase cadre tinere — afiliate sau nu la partidul U.P.S. — văd în existența clubului un mijloc de a-și exprima punctele de vedere cu privire la conducerea treburilor statului. Dar reacțiile rezervate sau ostile sînt cu mult mai numeroase. Ele provin de la cadre și intelectuali — „de la ceilalți", adică cei care nu au fost invitați la crearea clubului și care sînt destul de numeroși. Unii dintre aceștia analizează lista membrilor clubului și, luînd drept pretext pozițiile pe care le ocupă majoritatea acestora, merg pînă la a-l califica drept un sindicat pentru apărarea intereselor unei „elite" favorizată de autorități. Pe de altă parte, vechii militanți ai partidului U.P.S., „cei din prima oră", manifestă îngrijorare față de crearea unui club a cărui inițiativă nu a fost hotărîtă de U.P.S. Acestei probleme i-a fost consacrată o parte importantă a unei ședințe a Biroului Politic al U.P.S. Rezultatul : Biroul Politic a hotărît convocarea unei conferințe cu participarea principalelor cadre ale țării în vederea examinării situației politice, economice, sociale și culturale a Senegalului. Se pare, însă, că ar exista o înțelegere, cel puțin tacită la început, dacă nu între U.P.S. (luat ca entitate) și club, cel puțin între principalii săi conducători și membrii clubului.

Cercurile străine — în majoritatea lor franceze — care dețin poziții foarte puternice în comerț și industrie se mențin în espectativă. Ele nu văd, în general, cu ochi buni apariția unor tendințe care revendică, îndeosebi, pentru a cita expresia unui purtător de cuvînt al lor, „africanizarea sectorului particular". Dar clubul nu pare să se lase influențat de aceste reacții. De fapt, înființarea acestui club și declarațiile făcute în cadrul său de personalități care participă în mod nemijlocit la putere arată că Senegalul „trece printr-o perioadă deosebită, se află la o cotitură hotărîtoare care impune o alegere". „Nu a venit oare momentul — scrie unul din membrii clubului — să procedăm, așa cum spunea șeful statului, la o examinare rațională a realității, să întocmim un bilanț cinstit al succeselor și slăbiciunilor noastre, să le analizăm motivele profunde și să tragem concluziile pentru viitor ?"

Clubul „Națiune și Dezvoltare" are meritul de a fi inițiat această largă dezbatere, la care națiunea senegaleză este invitată să participe. Cu condiția, însă, ca dezbaterile să se propage la toate nivelurile și să se manifeste prin sinceritate, curaj și dorința de a contribui la dezvoltarea Senegalului, în conformitate cu năzuințele poporului.

MAI

FAȚA NEVĂZUTĂ A LUNII...

Montaj de Radu Cosașu

— *Adios..* îi spune Stafford lui Young ; modulul lunar — cu Stafford și Cernan — se desparte de Apollo 10 în care rămîne Young. (În timpul convorbirii, modulul se va numi Snoopy). La Guayamas, în Mexic, filmînd pentru filmul „Catch 22", operatorul John Jordon cade de la înălțimea de 1 300 metri. Pe șantierul unui apeduct din Franța, ca să se amuze, cîțiva muncitori umflă cu un compresor pe Jean-Louis Decret, 19 ani. Explozie a unui țesut intestinal.

SNOOPY : *Adios... Ne vom vedea peste 6 ore... Îți văd cilindrii scuipînd foc.*

YOUNG : *N-aveți idee ce spațiu am aici de cînd ați plecat...*

SNOOPY : *N-ai idee ce mic te vedem de aici...*

CAP COM (HOUSTON) : *Fratele cel Mare vă supraveghează...*

SNOOPY : *Să nu te plictisești, John. Și cît lipsim, nu accepta nici un rendez-vous...*

YOUNG : *N-aveți grijă... Acum, dacă nu vă supărați — gura ! Am nevoie de liniște...*

BERNARD GOIN (25 de ani, după ce a încercat să se sinucidă, culcîndu-se pe linia ferată Paris—Calais și așteptînd un rapid de 140 km/oră — mecanicul a frînat la timp) : Voi încerca din nou...

ALAN MARGOLIS O IUBEȘTE PE PENNY WISE ȘI S-AU CĂSĂTORIT AZI — iată ce scrie, duminică 11 mai, seara, din patru în patru minute, pe afișul luminos al lui Picadilly Circus din Londra printre flashuri externe și anunțuri publicitare.

SNOOPY : *Acest radar de aterizaj e într-adevăr extraordinar. E magnific.*

Drept înainte, puteți vedea un golf înconjurat de coline. E ca și cum ai naviga pe o mare cenușie... Sîntem atît de aproape că ne vine să deschidem trenul de aterizaj și să ne așezăm... Ne îndreptăm exact spre creasta... (neînregistrat). *În comparație cu....* (neînregistrat) *e un teren cu totul plat... Charlie, oricît ți-ar părea de surprinzător, nu ne deplasăm prea repede. E o viteză foarte plăcută.*

HOUSTON : *Snoopy, te pierdem. V-am pierdut vocea. Rămînem pe recepție...*

SĂ NU FURI ! — aceasta e tema predicii duminicale ținută duminică 4 mai, la Camden (Arkansas), de reverendul Dodson. După serviciul religios, pastorul constată că i s-a furat mașina.

JACKIE STEWART (după ce cîștigă, la Barcelona, marele premiu automobilist al Spaniei) : „După un mare premiu, ne sînt necesare două-trei zile pentru a ne regăsi echilibrul normal.. Tensiunea noastră arterială, în cursă, depășește tot ce s-a înregistrat vreodată !..." Pe un teren de golf din Nairobi, dl Ian Wotherspoon descoperă într-o gaură o cobră, gata să-l muște. O lovitură de crosă, șarpele e ucis, dl Wotherspoon continuă jocul și parcursul. La Livingstone, lîngă cascada Victoria, o mașină se ciocnește cu un hipopotam. Cei doi pasageri sînt omorîți, hipopotamul scapă fugind. La Rabat, miss Iugoslavia — Zaza Zajici, 20 de ani — e aleasă „Miss Europa". O nouă lege autorizează dreptul femeilor de a consuma în barurile din Connecticut — cu o condiție : să stea pe scaun.

„FEMEIE TÎNĂRĂ, 30 ANI, TURUL PIEPTULUI : 95, TURUL TALIEI 60, ȘOLDURILE : 90, caută domn 30—35 ani: pentru a se căsători..." — afiș pus de d-na Janet Morgan (mamă a 6 copii, divorțată de 2 luni), în vitrina unui coafor din Tipton (Anglia) : „E o metodă cu totul respectabilă de a căuta un soț..." La Viena, 600 de cazuri de tifoidă provocate de un negustor de înghețată care și-a spălat paharele în Dunăre. Negustorul e spitalizat. Dr. C. Barnard divorțează

ALAN MARGOLIS O IUBEȘTE PE PENNY WISE.

SNOOPY : *Baby, sîntem aproape ! Censoring e înconjurat de stînci uriașe.. ne apropiem de Bont Hill. Am la stînga Duke Island... Washbasin lîngă brațul drept, foarte ușor de observat... O.K., am la stînga izvorul Diamondback. Izvoarele astea nu par să aibă mai mult de 60 metri adîncime... Lasă-mă să fotografiez Diamondback... Afurisitul ăsta de Hasselblad* (aparatul-foto) *mi s-a defectat. Îți spun, bătrîne — e grozav !*

YOUNG : *Mai aveți 21 de minute pînă la manevra de întoarcere. Poziția mea mi se pare bună. Mă apropii de 270 de grade și sînt cu capul în jos...*

„Căutați-i omului urechea..." roagă un spital londonez Scotland-Yard-ul. Polițiștii găsesc într-adevăr o ureche la barul „Half Moon" — într-un coș de hîrtii — și o aduc victimei bătută măr „într-o discuție". Medicii cos urechea la loc ; la Santiago de Chile, inspectorii de poliție se chinuie amarnic cîteva zile ca să pună mîna pe doi gangsteri : în ziua de 2 mai, cei doi bandiți — reperați într-un hotel — pun pe fugă poliția și unul din inspectori e concediat ; la 3 mai, un suspect e împușcat în picior — suspectul se dovedește un înalt și nevinovat funcționar guvernamental ; 6 mai : la aeroport, convinși de izbîndă, inspectorii ridică din avion un pasager — judecător la o Curte de Casație din provincie ! Un raport cere modificarea celebrelor căști ale polițiștilor englezi : în locul formei rotunde — „plină de inconveniente pe timp de vînt puternic sau cînd agentul se găsește într-o mașină, în mare viteză" — se preconizează o cască plată, care-i va nenoroci pe caricaturiști. Oricum, la Cognac (Franța) se deschide în ziua de 25 mai al doilea Congres mondial al oamenilor cheli, cu vreo 40 de delegați, prezidat de dl H. Braye, un francez, directorul Casei de Economii din La Châtre ; la castelul Lignières, mai mulți participanți la Congres vor intra în Ordinul Buretelui (care înlocuiește pieptănul). Beatleșii nu reușesc să pună mîna pe acțiunile societății Northern Songs, deținătoarea drepturilor lor de autori. La Cairo, un copil se naște cu inima în afara pieptului. Medicii o pun la loc. Cu ocazia „Zilei copilului" — sărbătorită în Japonia, la 5 mai — un inginer din Okayama își face harakiri în fața palatului imperial.

ALAN MARGOLIS O IUBEȘTE PE PENNY WISE

YOUNG (către Houston) : *Nu-i mai recepționez, dacă li s-a întîmplat ceva trebuie să mi-o spuneți !*

— Hervé, ești prins, îl anunță comisarul pe Guy Hervé, tînărul gangster care ucisese un polițist și își vopsise părul în roșu.

— Nu trageți, mă predau. Îmi voi lăsa pistolul pe pat.

HOUSTON : *Totul e în ordine, Snoopy face numărătoarea pe dos.*

SNOOPY : *Sîntem în marșarier. Privește izvorul ! E fantastic de aproape !*

DR. JEAN BONELIN, consilier general al cantonului Montmirail (Franța) : Consiliul general al Marnei, luînd în considerație rărirea numărului de melci, dorește o reglementare mai strictă a culegerii lor, pentru a ocroti reproductorii de calibru mediu...

YOUNG : *100 a trecut. 78 a trecut. 50 a trecut. 20 a trecut. Fii gata, Tom. E frumos. E frumos. E frumos.*

HOUSTON (către Snoopy) : *Ați reușit aprinderea...*

CONSILIERUL CATTIER (*din cantonul* Verzy, raportor în aceeași problemă a melcilor) : Aceste mici animale cu coarne n-au nici o apărare, cele mai mici — și chiar cele mijlocii — n-au viteza necesară care să le permită a scăpa de urmăritori. Nimeni nu le apără, nici măcar Societatea pentru protecția animalelor. Doar la Tahure, melcii pot dormi liniștiți pentru că e pe aproape un poligon militar unde au loc trageri reale. Aceasta-i face pe vînătorii de melci să șovăie...

YOUNG : *Băieți, voiajul ăsta în modulul lunar, cu Luna ca fundal, e fantastic.*

SNOOPY... (inaudibil) *și avem în clipa asta un răsărit de Pămînt...*

YOUNG : *Sîntem împreună...*

COMANDANTUL FLOHIC (într-un parc aflat lîngă biserica din Colombey-les-deux-Eglises — celor veniți să-l vadă pe de Gaulle) : Generalul a ținut totdeauna să separe viața sa publică de viața privată. Astăzi, nu-i mai rămîne decît viața privată.

SNOOPY : *Aprindere completă !... Nu-ți poți închipui zgomotul — ai crede că bate o grindină cu boabe de 3 centimetri...*

La New York, două surori gemene, fiecare de 59 de ani, se aruncă împreună de la al șaselea etaj, deprimate de viață. La Ajaccio, doi liceeni se sinucid — Jean, 17 ani, Simone, 16 ani — fiindcă familiile se opuneau prematurei lor căsătorii.

— Scuzați-mă, sînt răcit, de aceea am venit îmbrăcat — spune dl Percy Wotford, 92 de ani, membrilor coloniei de nudiști din Midlands, adunați la Birmingham să-și sărbătorească președintele. Artista Lana Turner se căsătorește a șaptea oară. La Filadelfia, o copie după Declarația de independență a Statelor Unite se vinde la licitație cu 404 000 dolari. Festivitate la Nîmes cu ocazia a o sută de ani de la publicarea „Scrisorilor din moara mea" ale lui Daudet. În U.R.S.S. sînt numărați 21 708 de „oameni-peste-100-de-ani". Cuplul cel mai bătrîn are 102 ani de mariaj.

ALAN MARGOLIS O IUBEȘTE PE PENNY WISE...

YOUNG : *Snoopy este în brațele mele.*

SNOOPY : *Sîntem gata să trecem în modulul de comandă.*

HOUSTON : *O clipă, am vrea să ne aduceți trei lucruri : cele două „camere" și containerul de hidroxid... Aș vrea să puteți vedea zîmbetele celor de-aici. Ar putea înghiți o banană fără s-o atingă !*

PASTORUL DIN SAINT-JOHN — PENNSILVANIA (care în timpul verii e trapezist, scamator și clovn în circuri ambulante, pe gratis) : Oamenii circului au crezut prea multă vreme că biserica îi privește de sus, ceea ce e fals. Sînt aici pentru a umple un gol... În sala de concert din Milwaukee, acordul final al celei de-a patra mișcări din Simfonia Fantastică face să explodeze geamul unui reflector : „Am făcut asta cu un acord în sol major" — declară omul de la tubă, după concert. La 25 mai, opera din Viena împlinește o sută de ani — „Missa solemnis" de Beethoven, cu Leonard Bernstein la pupitru.

HENRY CLARK (deputat conservator care se opune modificării sistemului metric în Anglia) : Sistemul englez e întruchiparea simplității... Ce e complicat în a împărți o milă în 1706 yarzi, un yard în 3 picioare, un picior în 12 degete, un deget însemnînd, 2,54 centimetri ?

STAFFORD (din Apollo 10) : *Sîntem în modulul de comandă. E al naibii de bine acasă. Tunelul e închis. Sîntem gata să expediem LEM-ul în spațiu ! Îmi pare rău, Snoopy a fost un băiat bun...*

HOUSTON : *5, 4, 3, 2, 1* — foc ! Cîțiva sfinți și sfinte sînt excluși din calendarul catolic, fiind lipsiți de importanță ; printre „radiați" — sfintele Caterina și Margareta, ale căror voci au fost auzite cîndva — după cum zice legenda — de Ioana d'Arc. Ministerul elvețian al agriculturii instituie o primă de 15 franci pentru orice vulpe împușcată în departamentele Gex și Nantua ; la vremea dragostei, vulpile circulă turbate — „astă nu mai e dragoste, ci turbare", declară un consilier.

APOLLO 10 : *Snoopy a plecat ca un nebun. Bum ! A făcut Bum ! Se duce direct în soare. Babe, nu-ți poți imagina cum se duce drept în soare. Drept în soare... drept în soare...*

U THANT : Ne rămîn aproximativ 10 ani pentru a rezolva problemele care amenință omenirea !... În fața sediului O.N.U., printre trandafirii unde și-a dat foc Bruce Mayrock ca protest la genocidul nigerian, se găsește o inscripție : „Pacea e absența fricii".

ALAN MARGOLIS O IUBEȘTE PE PENNY WISE... (Margolis a închiriat pentru seara respectivă afișul luminos din Picadilly Circus).

Edgar TOPPIN

Comerțul cu sclavi

(2)

Mali a atins punctul culminant sub Mansa Musa (1307—1332). Ibn Batuta a vizitat imperiul în perioada în care era împărat fratele lui Musa, Suleiman (1336—1359). Într-o vreme cînd primul război de o sută de ani (1337—1453) perturba Franța, Ibn Batuta scria despre Mali : „Negrii... resimt o mai mare aversiune față de nedreptate decît orice alt popor... În țara lor, omul trăiește în deplină siguranță. Nici călătorul, nici locuitorul țării nu au a se teme de hoți sau de oameni violenți".

Pentru Sonaghay, apogeul l-a constituit domnia lui Sunni Ali (1464—1492) și a lui Askia Mohammad (1493—1528), contemporani cu Columb. În timpul domniei lui Askia, călătorul maur Leo Africanus a văzut „un templu măreț... un palat princiar... o curte bogată și rafinată... un mare număr de doctori, judecători, preoți și alți oameni învățați... Și cărți..." Songhay a fost capturat de armata marocană în 1591.

Acesta a fost, așadar, debutul îndelungatei și dificilei călătorii care avea să ducă un mare popor pe pămînturi îndepărtate, în sclavie, și al luptei sale fără preget pentru a-și redescoperi identitatea.

„UN LUCRU FOLOSITOR PRINȚULUI"

(Comerțul cu sclavi și sclavia latino-americană : 1441—1565)

Prințul Enrique Navigatorul îl trimisese pe căpitanul Antam Gonçalvez să aducă piei și uleiuri din Africa occidentală în Portugalia. Dar tînărul căpitan era ambițios; el a căutat să facă mai mult decît atît. Oamenii săi ezitau, temîndu-se că întrepridul căpitan ar putea să dea de bucluc dacă va depăși ordinele primite. Dîndu-și seama că ei șovăie, căpitanul Gonçalvez a încercat, după cum arată Azurara, cronicarul explorărilor portugheze, să-i convingă : „O, ce minunat ar fi dacă noi, care am venit pe

Vezi „Lumea" nr. 24

Sclavi la bordul unui vas britanic (gravură de la jumătatea secolului trecut)

aceste pămînturi doar pentru a transporta o încărcătură de mărfuri neînsemnate, am avea norocul să aducem primii captivi în fața prințului nostru".

Îmboldiți de zelul lui și de perspectivele de a obține aur și glorie, oamenii au căzut de acord. Căpitanul a ales nouă dintre ei și a coborît ceva mai jos de Capul Bojador (acum în Sahara spaniolă, la 150 mile sud de insulele Canare), în căutare de încărcătură umană. După ce au străbătut vreo 12 mile, ei au întîlnit un african care urmărea o cămilă rătăcită. El a luptat vitejește, folosindu-și sulița, dar, după, ce a fost lovit cu sabia de un portughez, a trebuit să se predea. Apoi, au capturat o maură neagră care se rătăcise de grupul de africani a căror sclavă era. În noaptea următoare, ajutat de oamenii de pe vasul căpitanului Nuno Tristam, portughezii au atacat prin surprindere grupul de 40 de africani din care proveneau primii doi captivi. Patru africani au fost uciși, zece au fost capturați, iar restul au scăpat.

EUROPENII INTRĂ ÎN ACȚIUNE

Cei 12 captivi pe care căpitanul Gonçalvez i-a adus în Portugalia în 1441 au marcat începutul implicării europene directe în comerțul cu sclavi africani. Pînă atunci, comerțul european cu Africa occidentală se făcea prin intermediul nord-africanilor. Caravanele arabe cutreierau regiunea, schimbînd țesături sau mărfuri europene pentru aur, sidef și sclavi africani. Acum, vasele portugheze începuseră să patruleze de-a lungul coastei Africii occidentale. Forța care le punea în mișcare era prințul Enrique Navigatorul (1394—1460), unul din fiii monarhului portughez. Din 1415 și pînă la moartea sa, Enrique a trimis în continuare vase, în cursul domniei tatălui său (Ioan I), a fratelui său mai mare (Eduard I) și a nepotului său (Afonso V).

Prințul Enrique căuta o cale de apă directă către Extremul Orient, care să ocolească orașele-state italiene și teritoriile arabe din Orientul Mijlociu. Negustătorii italieni luau caimacul din profiturile comerțului cu Extremul Orient, iar conducătorii arabi cereau impozite mari caravanelor.

Fiecare vas trimis de Enrique pătrunde mai departe decît predecesorul său. În 1448, portughezii au ajuns în locurile unde se află astăzi Sierra Leone. Nu s-au oprit, însă, acolo. În 1475, treceau de delta Nigerului, în 1482 ajungeau la fluviul Congo, iar în 1487, Bartolomeo Diaz înconjura Capul Bunei Speranțe ; în 1498, Vasco da Gama ajungea în India, după ce navigase în jurul Africii. Căutarea de către portughezi a unei rute directe spre Extremul Orient luase sfîrșit.

În același timp, Portugalia descoperise comerțul foarte profitabil cu sclavi africani, fără ajutorul negustătorilor arabi de sclavi. Negustorii portughezi de sclavi îi tratau pe negri ca pe niște mărfuri. În 1444, un anume Lançarote a obținut prima licență emisă de prințul Enrique care îi permitea să facă comerț cu negri. Cînd Lançarote a revenit cu 46 de captivi, cronicarul Azurara se afla în portul portughez în care aceștia fuseseră debarcați. El a fost deosebit de impresionat văzîndu-i „cu capetele plecate și fețele scăldate în lacrimi". La împărțirea captivilor, Afonso al V-lea a venit în port pentru a-și lua partea : o cincime. Azurara a descris felul în care au fost despărțiți membrii aceleași familii : „De îndată ce erau plasați în una din părți, fiii, văzîndu-și tații în cealaltă parte, se ridicau cu mare energie și se repezeau spre ei ; mamele își strîngeau copiii în brațe și se trînteau la pămînt împreună cu ei, primind lovituri, numai ca să nu fie despărțite de ei".

La început, portughezii au pătruns pe continent pentru a captura africani. Curînd, însă, ei au renunțat la acest sistem, datorită suspiciunii și ostilității pe care le provoca. Au găsit, în schimb, că este mai convenabil și mai puțin riscant să cumpere sclavi de la conducătorii africani, obișnuiți să-și vîndă surplusul de sclavi negustorilor arabi.

De obicei, europenii rămîneau în forturi și în posturile instalate de-a lungul coastei africane. Agenții societăților europene pentru comerțul cu sclavi erau numiți „factori", iar posturile lor erau denumite „factorii". Regii locali desemnau agenți numiți „caboceri" care să acționeze pentru ei. Pentru ca lucrurile să se facă la timp, trebuiau plătite șperțuri. Un comerciant de

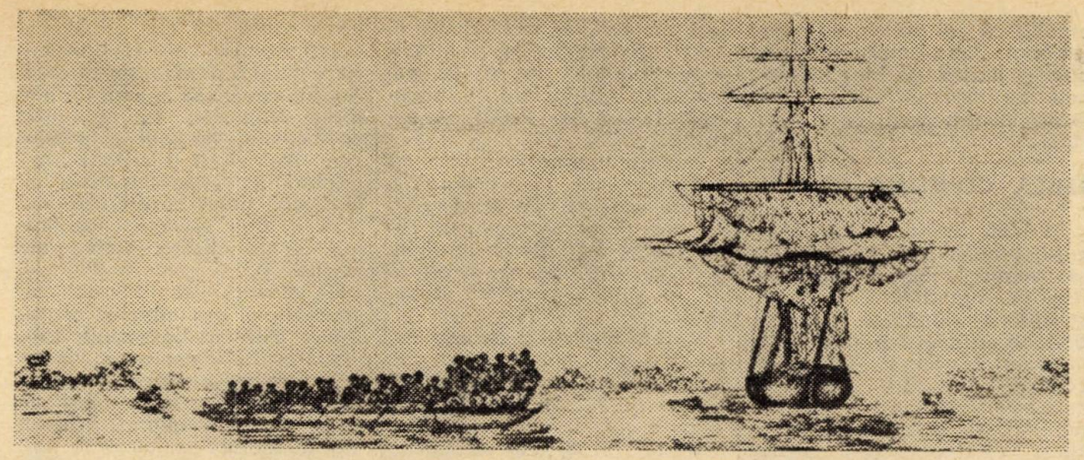

Desen de epocă înfățișînd o luntre cu sclavi care urmează să fie îmbarcați pe un bric portughez

sclavi francez, John Bardot, relata că era obiceiul ca „europenii să-i dea regelui contravaloarea în mărfuri a 50 de sclavi pentru a obține permisiunea de a face comerț... iar fiului regelui contravaloarea a doi sclavi pentru privilegiul de a obține apă și de patru sclavi pentru acela de a obține lemn".

Arabii făcuseră comerț cu aur, fildeș, condimente, alune, ulei de palmier, toate de origine africană, ca și sclavii. Pînă la descoperirea Lumii Noi, europenii se interesau și ei de diferite produse africane. Întocmai ca și Portugalia, Spania căuta o rută nouă spre Extremul Orient și, în mod accidental, a descoperit Americile, la jumătate de secol după ce căpitanul Gonçalvez capturase pentru prima oară sclavi din Africa.

Africanii rezolvau atît de bine problema mîinii de lucru pentru Lumea Nouă încît europenii s-au concentrat asupra cumpărării de sclavi, reducîndu-și comerțul cu celelalte produse.

Pentru a preveni certurile dintre Spania și Portugalia, Papa Alexandru al VI-lea a împărțit noile teritorii. El a atribuit Americile Spaniei, iar Africa și Indiile răsăritene le-a lăsat Portugaliei, făcîndu-l astfel pe regele Franței să spună : „Vreau să văd clauza din testamentul lui Adam care mă exclude de la împărțirea lumii".

Întrucît Spania a fost exclusă din Africa, regii spanioli au acordat licențe altor țări care să procure sclavi africani pentru coloniile lor. S-au dus chiar războaie pentru obținerea acestor licențe profitabile, numite **asiento.** Multe averi au fost strînse din comerțul cu sclavi. Portul Liverpool își datora importanța și prosperitatea acestui comerț. S-a creat un comerț triunghiular care corespundea perfect evoluției comerciale și mercantilismului.

COMERȚUL TRIUNGHIULAR

În cadrul unui comerț triunghiular, vasele din Europa transportau în Africa produse manufacturate, inclusiv puști și textile. Comerțul cu sclavi a contribuit, astfel, indirect la dezvoltarea unor centre manufacturiere ca Manchester și Birmingham. În Africa, aceste mărfuri erau schimbate pe sclavi. În cea de-a doua latură a triunghiului, sclavii erau transportați în Indiile occidentale și vînduți cu mari beneficii. O parte din banii astfel obținuți erau folosiți pentru cumpărarea de mărfuri tropicale — zahăr, tutun și cafea — care erau transportate înapoi în Europa.

Un alt comerț triunghiular includea vasele din Noua Anglie care transportau rom și alte produse în Africa. După ce aceste mărfuri erau schimbate pe sclavi, încărcătura de negri era transportată în Indiile occidentale, unde era vîndută. O parte din sumele obținute erau folosite pentru a se cumpăra zahăr și melasă, iar acestea erau transportate înapoi în Noua Anglie, unde erau transformate în rom.

Pentru a spori beneficiile, căpitanii îngrămădeau cît mai mulți sclavi în cale, în cursul celei de a doua faze. Tot timpul călătoriei, care dura mai multe luni, sclavii erau ținuți în lanțuri, legați unul de altul sub punte, zi și noapte, doar cu o scurtă perioadă zilnică de exercițiu pe punte. Fiecare dintre ei dispunea de mai puțin spațiu decît dacă ar fi fost într-un coșciug. Un reformator englez, reverendul John Newton, a declarat că „sclavii zăceau în două straturi, unii deasupra celorlalți, de fiecare parte a vasului, înghesuiți unul în altul, ca niște cărți pe un raft".

Mulți pereau, media fiind de 12% la fiecare călătorie și erau aruncați peste bord.

Sclavii africani au apărut în Lumea Nouă încă din 1501. Apoi, Spania a impus restricții la importarea lor. În 1517, Bartolomeu de Las Casas l-a convins pe regele Carol să admită din nou sclavi africani în locul oprimaților sclavi indieni, pe plantațiile din Caraibe.

La acțiunile de explorare a pămînturilor americane au participat și cîțiva negri. Diego el Negro a fost un membru al echipajului în ultima călătorie a lui Columb (1502—1504). Cînd Balboa a ajuns în Pacific în 1513 avea alături de el un negru, pe nume Nuflo de Olano. Muncitorii indieni și africani au construit prima șosea de-a curmezișul statului Panama. Cortes și Pizarro au luat negri în expedițiile lor. Indienii îl obligau pe un sclav spaniol să-și spele mereu fața pentru a vedea dacă nu cumva se va albi.

Cel mai mare explorator negru a fost Estevanico. El a făcut parte din expediția Nervaez care a părăsit Spania în 1527 și a debarcat în Golful Tampa în Florida, în 1528. Continuîndu-și călătoria pe uscat și pe apă, expediția a naufragiat pe insula Galveston, în largul Texasului. Supraviețuitorii — Cabeza de Vaca, Castillo Dorantes și sclavul acestuia din urmă, Estevanico — au trăit opt ani în mijlocul indienilor, devenind îngrijitori ai bolnavilor. Ajutați de indieni, ei s-au îndreptat spre Vest. Cabeza de Vaca spunea despre Estevanico : Negrul stătea tot timpul de vorbă cu indienii, culegînd informații despre drumul pe care voiam să-l urmăm, despre orașe și despre alte lucruri pe care doream să le știm".

POVEȘTI DESPRE ORAȘE DE AUR

În cele din urmă, în 1536 au ajuns în Golful Californiei. Ei au provocat curiozitatea înalților funcționari spanioli din Mexico City, povestindu-le ceea ce auziseră de la indieni despre cele șapte orașe de aur din Cibola.

Francesco Coronado a primit misiunea de a cuceri Cibola. În 1539, el a trimis un grup condus de călugărul Marcos, dar avîndu-l drept ghid pe Estevanico. Marcos l-a trimis pe Estevanico în recunoaștere, astfel încît acest negru a devenit descoperitorul Arizonei și al Noului Mexic. Indienii Zuni din Cibola l-au ucis însă pe Estevanico, iar ceilalți s-au retras. Cînd Coronado a ajuns la Cibola, în 1540, el a găsit doar locuințe zidite pe înălțimi care, din depărtare, păreau aurite.

Așadar, negrii au participat alături de spanioli la explorarea pămînturilor americane.

„NEGRUL ERA AL LUI PE VIAȚĂ"

Sclavajul în coloniile britanice (1619—1763)

Anthony Johnson era furios pentru că Samuel Goldsmith și Robert și George Parker îl privaseră de serviciile lui John Casor. Din această cauză, Johnson i-a dat în judecată, în 1654, la Tribunalul districtual Northampton.

Casor, un negru care locuia în Virginia din 1640, a declarat în fața tribunalului că „a venit în Virginia pe timp de șapte sau opt ani, pe baza unui contract de servitute și totuși... stăpînul său, Anthony Johnson... l-a ținut în serviciu cu șapte ani mai mult decît era obligat să stea". Johnson a negat că ar fi văzut vreodată contractul de care vorbea Casor și a pretins că „negrul era al lui pe viață". Conflictul a început în noiembrie 1653, cînd Casor i-a solicitat sprijinul lui Goldsmith. Acesta din urmă i-a asociat la această acțiune și pe cei doi Parker, care au sprijinit afirmațiile lui Casor, declarînd că „știau că numitul negru avea un contract". Ei l-au avertizat pe Johnson că, drept despăgubiri, va fi obligat de tribunal să-i dea lui Casor toate vacile sale. Johnson l-a eliberat. Furios, însă, că după aceea Casor s-a angajat la Robert Parker, Johnson l-a dat în judecată pe Parker, pretinzînd că acesta „deține pe un anume John Casor, un negru, servul reclamantului, sub pretextul că numitul John Casor ar fi om liber".

În martie 1655, s-a dat sentința : „Tribunalul... constată că... Robert Parker reține pe nedrept pe numitul negru John Casor care aparține, de fapt, stăpînului său Anthony Johnson... Se dispune deci ca... numitul Casor... să fie de îndată readus în serviciul stăpînului său Anthony Johnson..." Parker a fost obligat să plătească cheltuielile de judecată.

Acesta a fost primul proces civil în care un tribunal din Virginia a transformat un serv negru angajat pe bază de contract, într-un sclav. Casor i-a fost înapoiat lui Johnson în condițiile menționate de acesta și anume, că era slujitorul lui pe viață. Cel mai curios este că Anthony Johnson, stăpînul, era el însuși negru. Goldsmith și cei doi Parker erau albi și, totuși, Robert Parker a pierdut procesul.

NEGRUL JONHSON E SCUTIT DE IMPOZITE

Deși este un personaj cu totul obscur, Johnson simbolizează un fapt prea puțin cunoscut în legătură cu negrii din Virginia colonială : mulți dintre ei erau oameni liberi. Johnson venise la Jamestown în 1621 ca serv angajat prin contract, dar, atunci cînd și-a terminat perioada contractuală, a devenit om liber și proprietar de pămînt.

El s-a căsătorit cu negresa Mary, care venise în aceeași colonie în anul 1622. În 1651, Johnson a adus în țară cinci servi angajați pe bază de contract și li s-au acordat 250 acri de pămînt pe malul rîului Pungoteague. Alți negri liberi s-au stabilit în apropiere, formînd prima comunitate neagră din America.

După ce au fost sărăciți de un incendiu, Johnsonii au cerut printr-o petiție adresată tribunalului districtual să li se acorde o reducere de impozite. La 28 februarie 1652, tribunalul a dispus ca, „ținîndu-se seama de... munca lor grea și de serviciile lor cinstite, ca locuitori ai districtului timp de 30 de ani", Johnsonii „să fie scutiți și eliberați de plata impozitelor și taxelor percepute în regiunea Northampton".

În momentul cînd Johnson l-a dat în judecată pe Parker, negrii locuiau în Virginia de 35 de ani. Scriindu-i lui sir Edwin Sandys, trezorier al lui London Company, care a înființat Jamestown, John Rolfe nota că, în august 1619, a sosit la Jamestown un vapor olandez, aducînd „douăzeci și ceva de negri" care au fost vînduți coloniei.

Există unele idei greșite în privința acestor africani care au venit la Jamestown în 1619, adică la 12 ani după întemeierea orașului. În primul rînd, mulți presupun că ei ar fi fost primii negri aduși în Lumea Nouă. După cum am arătat însă, africanii au trăit în America Latină încă din 1501 și un negru, Estevanico, a explorat Florida, Texasul, Arizona și Noul Mexic, înainte de 1540. Un număr de negri au locuit în colonia spaniolă înființată în 1526 în apropiere de locul în care se află astăzi Georgetown, în South Carolina. La 8 septembrie 1565, cînd Menendez de Aviles a întemeiat cea mai veche așezare permanentă din Statele Unite, și anume St. Augustine din Florida, printre coloniști se aflau și sclavi negri.

În al doilea rînd, unii presupun că africanii din 1619 erau sclavi. Rolfe afirma că ei au fost cumpărați de oficialități ; dar servii cu contract erau și ei „cumpărați". Unii autori afirmă că acești negri erau servi angajați pe bază de contract pentru că, înainte de 1660, în Virginia nu existau legi privitoare la sclavaj. Alții pretind că sclavajul a existat în Virginia cu mult timp înainte de a fi fost legalizat. Între 1619 și 1640, existau servi negri pe bază de contract, ca Anthony Johnson și, după cîte se pare, și cîțiva sclavi. Începînd din 1640 pînă în 1660, sclavajul a devenit într-o tot mai mare măsură sistemul obișnuit. Primul caz de transformare a unor oameni liberi în sclavi s-a produs în cursul unui proces din 1640, cînd tribunalul general a condamnat trei servi fugiți care aveau contracte în curs. Doi dintre acuzați erau albi. Au fost obligați să slujească patru ani peste durata contractului, dar tribunalul a stabilit că „al treilea, un negru pe nume John Punch, va trebui să-l slujească pe stăpînul său sau pe urmașii acestuia pe toată durata vieții sale naturale..."

LEGEA CONFIRMĂ OBICEIUL

În 1660, legea s-a pus de acord cu obiceiul : o măsură care se referea la fugarii negri, „aflați în imposibilitate de a da satisfacție stăpînului lor prin adăugarea unei perioade suplimentare la timpul stabilit în contract", a fost prima recunoaștere statutară a sclaviei negrilor. O lege din 1667 declara că botezarea „copiilor care sînt sclavi din naștere" nu modifică statutul acestora. În 1670, un statut stabilea că negrii veniți din Africa erau sclavi, dar crea o situație de servi cu contract pentru cei ce veneau din coloniile învecinate. Legea din 1682 a transformat în sclavi și această ultimă categorie. În 1705, parlamentul din Virginia îi asimila pe sclavi cu „bunurile imobiliare".

Sclavia a evoluat în Virginia pe nesimțite. S-a încercat întîi sistemul servilor albi angajați pe bază de contract, dar sclavii africani s-au dovedit mai avantajoși pentru stăpîni. În 1649, în Virginia existau 349 de negri. În 1671, erau 6 000 de servi albi față de 2 000 de sclavi negri ; în 1683, proporția era 12 000 față de 2 700. Ulterior, sclavia a depășit cu mult sistemul servituții, deoarece era mult mai greu și mai costisitor să se obțină servi albi. În 1708, Virginia dispunea de 18 000 servi albi și 12 000 de sclavi. În 1756, cei 120 000 de negri — din care mai puțin de 3 000 erau liberi — reprezentau o proporție de 41 la sută din totalul populației de 293 000 de oameni.

Ce a fost mai întîi, prejudecata sau sclavia ? Oare albii au avut de la bun început prejudecăți în ceea ce-i privește pe negri și din această cauză i-au redus la sclavie ? Sau prejudecata s-a dezvoltat treptat, după ce albii i-au observat pe negri trăind în sclavie? Istoricii nu se pot pune de acord. Carl Degler și Wesley Frank Craven îmbrățișează primul punct de vedere, dar Oscar și Mary Handlin, precum și Kenneth Stampp, adoptă cea de-a doua părere.

Menționînd legi și obiceiuri care refuzau negrilor dreptul de a purta arme, le obligau pe femeile lor să muncească la cîmp și interziceau relațiile maritale interrasiale, Winthrop Jordan ajunge la concluzia că sclavia și prejudecata au fost „în același timp cauză și efect... dîndu-și mîna pentru a-l împinge pe negru pe calea degradării totale".

Maryland nu se asemăna, în această privință, cu Virginia. Negrii, veniți aici imediat după înființarea coloniei în 1634, par să fi fost considerați sclavi chiar de la început. Totuși, ca și în Virginia, prima lege din Maryland care a recunoscut sclavia nu a apărut decît mult mai tîrziu, în 1664. În 1760, negrii din colonie, mulți dintre ei sclavi pe plantațiile de tutun, erau în număr de 40 000, reprezentînd 29 la sută din populația totală de 140 000 de oameni.

Înființată cam prin 1654, de emigranți mai săraci din Virginia, Carolina de nord avea cel mai redus procentaj de negri dintre coloniile din sud. În 1760, cei 16 000 de negri formau 17 la sută din totalul populației.

Deși în Virginia se găseau mai mulți negri decît în orice altă colonie, Carolina de sud, cu întinsele ei plantații de orez, era singura colonie cu o majoritate neagră. În 1763, la un secol după înființarea sa, statul avea 70 000 de negri și 30 000 de albi. Sclavia a fost consfințită de la început. „Constituțiile fundamentale" ale Carolinei — întocmite în 1669 de faimosul teoretician politic, John Locke — prevedeau în articolul 110 : „Orice om liber din Carolina va avea o putere și o autoritate absolută asupra sclavilor săi negri". Patru din cei opt proprietari ai Carolinei erau directori ai lui „Royal African Company" care se ocupa de comerțul cu sclavi. Locuitorii Carolinei se temeau de tulburări provocate de sclavi, de felul acelora care avuseseră loc în America Latină, unde sclavii fugiți, denumiți „maroons", formaseră comunități independente numite „quilombos" și atacau și jefuiau plantațiile. Cea mai mare quilombo, Republica Palmares din provincia Pernambuco, din Brazilia de nord-est, adăpostea 20 000 de fugari care, între anii 1630 și 1697, și-au avut propriul lor guvern, o agricultură și un comerț propriu. Cînd autoritățile au distrus Palmares, și aceasta după numeroase încercări, liderii negri ai republicii s-au aruncat de pe o stîncă.

GEORGIA NU AVEA NEVOIE DE SCLAVI

Pentru a-i ține pe sclavi sub control, legea din Carolina de sud, adoptată în 1712, prevedea că „fiecare stăpîn... va dispune ca toți sclavii săi negri să fie percheziționați... o dată la două săptămîni... pentru a se constata că nu au puști, săbii, bîte sau orice alte arme periculoase". Dar această măsură nu a împiedicat revoltele. În conspirația Cato din 1739 sclavii de la plantația Stone (la 20 de mile de Charleston) au ucis doi paznici, au jefuit un arsenal și „l-au ales pe unul dintre ei căpitan". Apoi, „cu stindardele fluturînd și tobele bătînd... au jefuit și au incendiat toate casele" în drumul lor spre libertate în Florida spaniolă. Înainte de a putea fi opriți, ei au ucis 30 de albi. Au pierit în lupte sau au fost executați 44 de negri.

James E. Oglethorpe (1696—1785) a întemeiat Georgia în 1733 pentru a oferi persoanelor merituoase, dar care fuseseră închise pentru neplata datoriilor, posibilitatea de a începe o nouă viață. El s-a gîndit ca acești coloniști să se concentreze asupra produselor pe care Anglia trebuia să le importe din țările tropicale, ca mătasea, portocalele, strugurii și măslinele. Atît el cît și ceilalți proprietari au interzis sclavia și rezidenții negri au prohibit romul și alte băuturi alcoolice tari și au limitat întinderea moșiilor.

Oglethorpe nu se opunea sclaviei ; el era director al lui „Royal African Company", formată în 1672, pentru a monopoliza comerțul englez cu sclavi. Dar negrii și sclavia nu-și aveau locul în Utopia sa. Sclavia era de natură să ducă la neînțelegeri și inegalități între coloniștii albi. Sclavii trebuiau păziți, ceea ce ar fi redus rolul de tampon militar pe care-l reprezenta Georgia pentru Carolina, în fața atacurilor din Florida spaniolă.

Neexistînd culturi de orez, tutun sau trestie de zahăr, munca sclavilor nu era necesară ; pînă și femeile și copiii puteau să aibă grijă de creșterea viermilor de mătase și de duzi. Iar dacă Georgia nu avea negri, fugarii din Carolina puteau să fie depistați mai ușor. Coloniștii s-au plîns de restricțiile aplicate, au cerut desființarea lor și le-au ocolit, aducînd prin contrabandă băuturi tari și închiriind negri din Carolina pe termen de 100 de ani. Oglethorpe a trebuit să cedeze, punînd capăt experienței sale : alcoolul a fost permis în 1742, deținerea de sclavi în 1749, iar posedarea de întinderi nelimitate de pămînt în 1750. În 1760, o treime din cei 9 000 de locuitori ai Georgiei erau negri.

Locuitorii din sud simțeau că au nevoie de sclavi ; unii locuitori din Noua Anglie tînjeau după sclavi. În 1645, Emanuel Downing din Massachusetts îi scria cumnatului său, guvernatorul John Winthrop : „Nu știu cum vom putea s-o scoatem la capăt dacă nu vom obține un stoc de sclavi care să ne facă toate treburile, căci... servii noștri (albi angajați prin contract) doresc libertatea de a deveni plantatori independenți și dacă acceptă să rămînă o fac pentru salarii foarte mari... Am putea avea 20 de negri la un preț mai ieftin decît cel al unui singur serv englez".

Toată Noua Anglie avea sclavi, iar în Massachusetts ei erau prezenți încă din 1638. Puritanii explicau că negrii păgîni vor fi convertiți de stăpînii lor creștini. Majoritatea sclavilor din Noua Anglie erau servitori, muncitori în porturi sau muncitori urbani. Cei mai mulți se aflau în Rhode Island ; în 1760, numărul negrilor se ridica aici la 12 la sută din totalul populației (4 700 de negri față de 36 000 de albi) ; proporția era de 3 la sută în Connecticut (3 600 de negri față de 128 000 de albi), 2 la sută în Massachusetts (4 500 de negri față de 195 000 albi) și 1 la sută în New Hampshire (633 negri la 52 000 de albi).

(Va urma)

Le Monde

PARIS

S. F. I. O. ŞI ROADELE DIVIZĂRII

CU OCAZIA alegerilor prezidenţiale din decembrie 1965 şi, mai ales, a celor legislative din 5 şi 12 martie 1967, se putuse observa în ce măsură unitatea ar fi fost avantajoasă pentru stînga. Există, de asemenea, o „dinamică a divizării" pe care scrutinul de duminică 1 iunie o ilustrează perfect — şi nu fără cruzime pentru toţi cei care, autori sau mai bine-zis ucenici vrăjitori ai acestei divizări, au devenit victimele ei.

Dacă Jacques Duclos a progresat faţă de legislativele din martie 1967 şi iunie 1968, Michel Rocard a pierdut o mică porţiune de teren (3,66 la sută din sufragii în loc de 3,94 la sută la 23 iunie 1968), iar Gaston Defferre s-a prăbuşit. Astfel, s-a dovedit că, atunci cînd stînga este unită, fiecare din componentele ei are de cîştigat, în timp ce, atunci cînd ea se dislocă, partidul comunist este singurul care nu are de suferit din această situaţie.

Pare stabilit faptul că Jacques Duclos, senator de Sena-Saint-Denis, a apărut în ochii multor necomunişti drept „candidatul unic" al stîngii, deşi nu a fost, şi că spre numele lui s-au îndreptat voturile unui destul de mare număr dintre cei pe care îi dezamăgiseră sau îi revoltaseră tactica centristă şi „operaţiile" anti-unitare efectuate de statul major al noului „partid socialist".

Sînt prea puţine şanse ca, la 15 iunie, evenimentele să dea dreptate secretarului general al fostei S.F.I.O., Guy Mollet : decizia pe care o luase, de a respinge ofertele de unitate ale P.C.F. şi ale Convenţiei instituţiilor republicane, se bazase pe speranţa şi dorinţa de a asigura la al doilea tur de scrutin o victorie a lui Alain Poher asupra lui Georges Pompidou, ipoteză care apare astăzi destul de improbabilă. Alegătorii socialişti au primit această tactică cu un asemenea „entuziasm", încît rezultatul a devenit foarte îngrijorător pentru noul „partid socialist" : port-drapelul său, Gaston Defferre, i-a adus un scor (5,07 la sută din sufragiile exprimate) care este cu mult inferior celui mai scăzut dintre toate cele pe care le-a obţinut S.F.I.O. din 1945 (12,53 la sută la 18 noiembrie 1962). Se poate înţelege, deci, de ce Pierre Mauroy, responsabil al noii formaţii, constată cu o pudică tristeţe : „Curentul socialist e împărţit". De fapt, acest curent a fost părăsit de alegătorii care îi sprijineau.

Gaston Defferre şi Pierre Mendès-France apar, din această cauză, ca marii învinşi ai actualei competiţii. Vrînd să demonstreze că stînga necomunistă poate obţine „mai mult decît P.C.F.", ei au făcut, de fapt, o teribilă demonstraţie a contrariului : deşi sprijinit de fostul preşedinte de consiliu, primarul Marsiliei a obţinut cu 3 653 789 voturi mai puţin decît Jacques Duclos. „Tandemul" Defferre—Mendès-France a fost abandonat deopotrivă de cei care l-au sprijinit de la început pe Alain Poher, împinşi de dorinţa de a vota „eficient", ca şi de cei care îi consideră pe Defferre şi pe Mendès-France răspunzători de divizarea stîngii.

Raymond BARRILLON

Defferre, marele învins al primului tur de scrutin

International Herald Tribune

Published with The New York Times and The Washington Post

UN AN FĂRĂ ROBERT KENNEDY

S-A ÎMPLINIT un an de cînd a fost împuşcat Robert Kennedy.

Amintirile nu au îndeobşte un caracter solemn sau sentimental, deşi unii oameni, consideraţi altminteri sceptici, folosesc, atunci cînd vorbesc despre el, cuvîntul dragoste. Ceea ce ne lipseşte este vitalitatea lui Robert Kennedy, forţa personalităţii lui care făcea cu neputinţă să-l ignorezi sau să-l consideri ca ceva de la sine înţeles.

Robert Kennedy avea multe calităţi contradictorii. Putea să fie morocănos şi exuberant, blînd şi dur, să se autoironizeze într-un mod tăios şi în acelaşi timp să fie îngrozit la gîndul că unii oameni l-ar putea urî. Era un realist şi un visător, un om care cunoştea, cum puţini cunosc, amploarea dificultăţilor în care se zbate societatea noastră, dar care susţinea totuşi că, într-un fel sau altul, trebuie să li se facă faţă ; era, aşa cum a spus cineva, ultimul dintre romantici.

reflector

OPINII CANADIENE PRIVIND SUVERANITATEA ASUPRA ZONEI ARCTICE

Dintr-o dată, nordul sumbru şi îngheţat al Canadei a ajuns să fie rîvnit. Descoperirea unor mari zăcăminte de petrol dincolo de platoul arctic al Alaskăi creează convingerea că există zăcăminte similare şi dincolo de platoul arctic al Canadei, unde condiţiile geologice sînt asemănătoare. În zona arctică a Canadei se desfăşoară o gigantică şi foarte costisitoare goană după petrol, finanţată în special cu fonduri americane. Dintr-o dată, Canada descoperă că drepturile ei în regiune, suveranitatea ei pînă la Polul Nord nu sînt cîtuşi de puţin certe. Suveranitatea Canadei asupra insulelor Arhipelagului Arctic Canadian este acceptată de întreaga lume, declară primul ministru Trudeau. Dar suveranitatea Canadei asupra apelor dintre insule este pusă la îndoială...

Situaţia este complexă. La conferinţa de la Geneva cu privire la dezarmare, Statele Unite insistă pentru suveranitatea dincolo de platoul continental la o distanţă mai mare decît cele 100 de mile acceptate în mod obişnuit. Statele Unite nu pot să aibă şi una şi alta. Dacă Washingtonul poate stabili o limită de 200 de mile în largul coastelor lui, sau chiar şi o limită de 100 de mile, Canada poate proceda la fel. Dar aceasta nu rezolvă cîtuşi de puţin problema insulelor exterioare. Se poate stabili şi pentru ele aceeaşi prelungire la 100 de mile în afara fiecărei insule ? Vina nu o poartă numai Canada pentru că a neglijat multă vreme teritoriile ei nordice. Dreptul internaţional cu privire la acest subiect este foarte vag. Canada este vital interesată în clarificarea lui.

(După **The Montreal Gazette**)

Canada a suferit de multe ori în trecut deoarece nu a acţionat suficient de repede pentru a preîntîmpina manifestarea tendinţelor acaparatoare ale vecinului ei din sud. Noi am pierdut în toate conflictele de frontieră pe care le-am avut vreodată cu această ţară şi dacă vom permite iniţiative americane, navelor americane şi echipelor de explorare americane să invadeze în voie regiunile noastre arctice, într-o bună zi vom constata că ne-au dat o mare lovitură. Poate că, măcar acum, Canada va fi dîrză în privinţa suveranităţii ei.

(După **The Whig-Standard** — Kingston, Ontario)

Ne temem că între Statele Unite şi Canada se va produce un conflict serios în legătură cu nordul îndepărtat şi cu apele din acea regiune. Suveranitatea Canadei asupra insulelor de nord este clară şi ea nu a fost contestată în mod formal de zeci de ani, în ciuda faptului că în trecut noi nu ne-am consolidat drepturile legale printr-o prezenţă fizică efectivă. Apele care despart insulele şi o mare interioară atît de întinsă ca Golful Hudson sînt altceva. Totuşi, acceptarea dreptului Canadei de a exploata resursele submarine ale platoului continental ne conferă o răspundere vădită şi specială.

(După **The Montreal Star**)

Robert Kennedy

Romantismul său, dacă putem vorbi de romantism, nu se baza pe elementele din care cei mai mulţi dintre noi, optimiştii liberali, ne tragem seva. Nu-l prea inspirau teoriile politice sau abstracţiunile filozofice şi nu se refugia în muzică sau pictură. Ceea ce îi dădea vigoare erau copiii — într-adevăr orice copii — şi familia, precum şi înfruntarea de dragul înfruntării.

Rezultă că n-ar fi putut să fie un om politic convenţional. Nu avea talentul să construiască paravanele după care se ascund în general politicienii americani, faţade inspirînd încredere. Emoţiile, îndoielile, regretele lui se exprimau prea deschis.

Toate acestea sînt vechi de un an şi par îndepărtate. Dar pe scena americană continuă să subziste întrebarea dacă un om reprezentînd ceea ce a reprezentat Robert Kennedy este acceptabil sau necesar astăzi în societatea noastră.

A existat desigur — şi continuă să existe — o oboseală pe plan naţional, un refuz de a ne lăsa antrenaţi spre ţeluri sociale eroice. Robert Kennedy reamintea mereu americanilor despre dificultăţile şi lipsurile din ţara lor, despre nedreptăţile vieţii, şi este de înţeles că multă lume prefera să fie lăsată în pace. Numeroşi activişti liberali au tendinţa să declare astăzi că Statele Unite au ajuns într-o perioadă în care au nevoie de o pauză. Ei aprobă tonul lipsit de dramatism al preşedintelui Nixon. Au tendinţa să gîndească că un secretar de stat republican mai puţin angajat este de preferat unui democrat ; avocat neobosit, eficient şi sincer al politicii care ne-a adus acolo unde ne aflăm astăzi, în Vietnam.

Unii spuneau că aveam nevoie de pauza pe care a reprezentat-o Eisenhower şi că acum avem nevoie de o altă asemenea pauză. Dar acest punct de vedere include şi un avertisment. Căci indiferent cum sînt apreciaţi anii Administraţiei Eisenhower, ei au reprezentat, de asemenea, o perioadă de acţiune insuficientă în problema rasială — fapt pentru care Statele Unite vor plăti la nesfîrşit.

Care este elementul imponderabil al actualei politici de acalmie ? Care ar putea fi preţul ei ? Frămîntările mereu prezente ale problemei rasiale, sărăciei, idealismului frustrat al tineretului nu vor dispărea.

În acest domeniu, datorită uimitoarei sale personalităţi, Robert Kennedy ar fi putut să reprezinte ceva nou. Deposedaţii şi nemulţumiţii Americii aveau oarecum posibilitatea să se identifice cu el. Se pare că el le oferea speranţă, într-o măsură în care nimeni altul din cadrul sistemului nostru nu o putea face. Şi viaţa fără speranţă produce obligatorju frustrare.

Cineva, cîndva, va trebui să încerce din nou să găsească o viziune comună pentru cei dinafara şi dinăuntrul societăţii. Acesta ar fi putut fi rolul lui Robert Kennedy.

Anthony LEWIS

EL TIEMPO

BOGOTA

ROLUL CAPITALULUI NAŢIONAL

RECENT, preşedintele Columbiei, Carlos Lleras Restrepo, a adresat un amplu mesaj conducerilor naţionale ale partidelor liberal şi conservator, în care a făcut un bilanţ al celor trei ani ai guvernării sale şi a indicat direcţiile principale ale politicii viitoare a „Frontului de Transformare Naţională" (format, în 1958, din cele două partide).

O atenţie deosebită este acordată în document politicii economice a guvernului columbian. Mesajul evidenţiază unele realizări obţinute în ultimii ani în domeniul minier şi petrolier, rezultatele pozitive ale activităţii organismelor de stat create în aceste sectoare (Institutul Naţional de Cercetări Geologice-Miniere, Institutul Naţional de Ştiinţă şi Tehnologie, Ecopetrol). Sînt enunţate unele modificări ale legislaţiei columbiene în această materie, menite să contribuie la întărirea controlului asupra bogăţiilor ţării şi dezvoltarea economiei naţionale. „Nu putem să acceptăm la infinit — subliniază mesajul — ca bogăţiile care nu pot fi prelucrate în ţară să fie exportate ; este necesar să dezvoltăm în Columbia ramuri adecvate care să asigure transformarea lor în ţară. Pe planul relaţiilor economice externe se impune cu necesitate să rupem cu practica colonialistă de a menţine ţările în curs de dezvoltare ca simpli exportatori de materii prime şi produse alimentare care să fie prelucrate în exterior". Referindu-se la participarea capitalului naţional la diferitele exploatări miniere, în mesaj se arată că există încă neajunsuri în legislaţia ţării „de care se prevalează" întreprinderile străine pentru a încerca să reducă la minimum beneficiile pe care le poate obţine ţara de pe urma bogăţiilor ei. Columbia trebuie să lupte împotriva acestei tendinţe, nu numai prin reforma propriei legislaţii, dar şi prin promovarea de acorduri cu alte ţări în curs de dezvoltare. Este indispensabil un front comun de apărare faţă de capitalismul internaţional, un fond de apărare fondat pe baze realiste şi echitabile. Actualul guvern va continua în perioada pînă la expirarea mandatului său (mai 1970) „activitatea internaţională orientată spre realizarea acestui obiectiv". Mesajul recomandă Congresului Naţional adoptarea următoarelor măsuri : naţionalizarea tuturor minelor de pe teritoriul columbian, fără a prejudicia însă drepturile acordate legal unor societăţi ; autorizarea guvernului de a întreprinde exproprierile pe care le consideră necesare în interesul dezvoltării industriei miniere naţionale, eliminarea regimului ju-

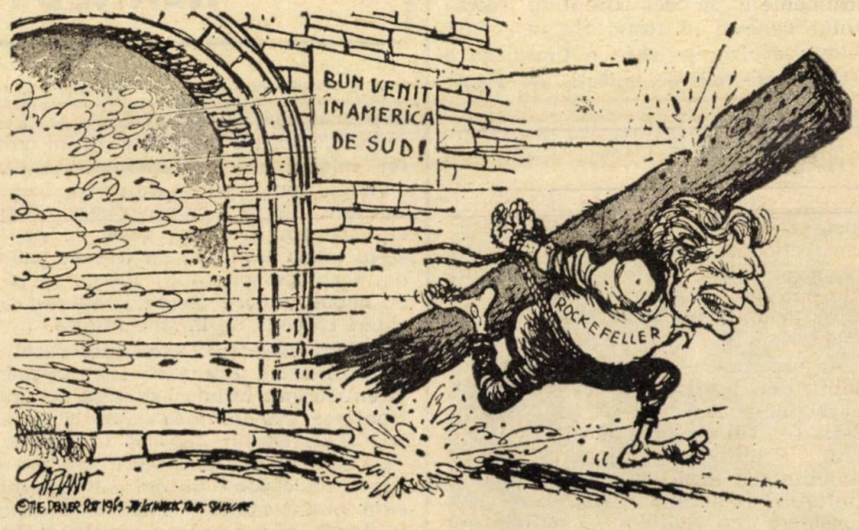

Nelson Rockefeller, la întoarcerea sa din turneul latino-american : „A fost un enorm succes în ce priveşte descoperirea a ceea ce gîndeşte poporul..."

(Din The Denver Post)

ridic al licitației ; încurajarea întreprinderilor miniere naționale.

În domeniul petrolier, se subliniază rolul întreprinderii de stat „Ecopetrol" pentru dezvoltarea acestei ramuri. Proiectul de lege prezentat deja în fața parlamentului autorizează guvernul să declare rezervă națională orice perimetru din țară, cu scopul de a crea statului posibilitatea să formeze societăți care să exploreze, exploateze și administreze zăcămintele petroliere în asociere cu capitalul privat sau străin. În mesaj se exprimă, de asemenea, necesitatea unor măsuri protecționiste pentru dezvoltarea industriei naționale și limitarea situațiilor privilegiate de care se bucură monopolurile străine.

Le Monde diplomatique

PARIS

DUELUL SCHILLER — STRAUSS

CRIZA MONETARĂ, provocată de afluxul în Germania federală a unor devize străine evaluate la peste patru miliarde dolari și atrase în speranța unei revalorizări a mărcii, a suscitat frămîntări profunde în guvernul Kiesinger. Cele două partide la putere s-au înfruntat violent, creștin-democrații optînd pentru menținerea parității actuale a monedei, iar social-democrații pronunțîndu-se în favoarea revizuirii ei.

În sînul actualului guvern, ministerul economiei constituie de asemenea un post-cheie și un simbol. Titularul lui, Schiller, a devenit atuul cel mai prețios al partidului social-democrat, de vreme ce a reușit să depășească recesiunea apărută în 1966 — 1967 (prin mijloace care au entuziasmat mai mult patronatul decît sindicatele, invitate să-și modereze revendicările). Datorită reputației lui, social-democrații speră să cîștige viitoarele alegeri, atrăgînd alegători pînă în prezent reticenți. Recenta criză, care a expus pe ministrul economiei la atacurile puternice ale adversarilor, era deja și în primul rînd o acțiune preelectorală.

Argumentele tehnice și argumentele politice se întrepătrund în mod strîns, astfel încît este greu să fie despărțite. Cerînd revalorizarea mărcii cu 6,25 la sută, Schiller intenționa să mențină stabilitatea monedei, amenințată de „inflația importată". Astfel, Schiller consideră că „stabilitatea mărcii este serios amenințată" de o creștere a prețurilor. Revalorizarea propusă de el avea drept scop reducerea încordării pe piața internă, prin frînarea exporturilor și încurajarea importurilor. Încă în noiembrie trecut, cu prilejul primului val de febră speculativă, ministrul economiei era de o altă părere. Pe atunci, guvernul a apărat în unanimitate punctul său de vedere împotriva cererilor de revalorizare formulate de țările occidentale ; solemn, cancelarul a jurat că nu va subscrie „niciodată" la o asemenea măsură.

Acest acord în sînul guvernului este acum de domeniul trecutului. Deși adversarii lui Schiller se folosesc deseori de aceleași cuvinte, se pare că argumentarea lor se caracterizează în mod mai clar prin opoziții politice. Conducătorul acestei grupări nu este cancelarul, care șovăie, ci ministrul finanțelor, Strauss, pentru care o revalorizare eventuală a mărcii vest-germane nu ar fi decît o „concesie unilaterală" a Republicii federale și, în plus, o hotărîre care „ar întări tendința din țările deficitare de a nu depăși dificultățile comerțului lor exterior prin măsuri adecvate, ci de a aștepta mai degrabă la inițiative mereu noi din partea noastră".

În această afacere, Strauss este sprijinit de marile batalioane ale industriilor de export și ale agriculturii, cărora li s-a alăturat președintele Băncii Federale, Abs, dornic să mențină exporturile la un nivel ridicat sporind concomitent investițiile de capitaluri vest-germane în străinătate. Un mare număr de specialiști eminenți, ca președintele Băncii Federale, Blessing, s-au pronunțat însă în favoarea unei revalorizări. Această părere este împărtășită de aproximativ 100 de profesori de economie politică : „Hotărîrea intervenită la 9 mai va avea drept consecință să dezintegreze încă puțin sistemul monetar internațional, afirmă ei. Nu ne vom putea opune voinței oamenilor muncii de a-și asigura veniturile reale printr-o majorare a salariilor lor fără să ne expunem acuzației justificate de a favoriza în mod unilateral pe deținătorii de capitaluri. Considerăm că este urgent să se ia neîntîrziat măsuri pentru înființarea unui sistem monetar ale cărui cursuri de schimb ar fi stabilite în afara grupurilor de interese și a considerentelor electorale". Această opoziție, recurgînd la teze de pură tehnică economico-financiară, a fost foarte puțin apreciată de cancelar și de ministrul finanțelor. Strauss a acuzat pur și simplu pe profesori că s-au servit de metode „teroriste" și că, erijîndu-se în „suprapapi", uită că criteriile politice „nu se potrivesc totdeauna cu doctrine științifice".

Care sînt criteriile politice care, totuși, călăuzesc pe adepții nerevalorizării ? În aceste criterii obiectivele politicii externe și interne sînt amestecate. Partizanii unei orientări mai rigide a politicii externe au profitat de prilejul febrei monetare pentru a rezista la presiunile sprijinite de principalele țări occidentale : le era plăcut să reziste măcar o dată unor guverne care de cîtva timp li se par deosebit de vulnerabile la critici. Afirmația lui Strauss că ar trebui să se ajungă la o „soluție multilaterală", bazată pe un acord monetar care să angajeze mai multe țări, nu poate fi, desigur, calificată drept o simplă eschivare, de vreme ce este clar că dificultățile financiare internaționale depășesc puterile de intervenție ale unei singure țări și că, în plus, Germania federală nu poartă principala răspundere pentru ele. Dar în concepția ministrului, alți factori joacă un rol la fel de important : Strauss, judecînd cu iritare politica dusă de occidentali, este de părere că intereselor țării sale nu li se acordă atenție suficientă ; considerînd că țara sa este tratată cam de sus, el nu a fost nemulțumit să acționeze pe un teren propice pentru a arăta forțele dinamice de care dispune Republica federală. Obiectivele de politică internă au fost și ele prezente. În cursul dezbaterilor parlamentare, un prieten al ministrului finanțelor, Pohle, a spus lucrurilor pe nume declarînd că revalorizarea „ar fi nepopulară într-un an electoral".

Învingătorul momentan este, desigur, impetuosul lider bavarez, care face totul pentru a se pune în valoare. Uniunea creștin-socială prezidată de el lansează o campanie zgomotoasă pentru a-l prezenta drept apărătorul unei „mărci vest-germane tari". Strauss dorește să pară reprezentantul unei politici „dure" atît pe plan intern cît și pe plan extern. Avînd sprijinul prețios al numeroaselor ziare aparținînd lui Springer, el se pregătește să ia conducerea cruciadei împotriva social-democraților — în locul lui Kiesinger pe care îl consideră prea slab și al lui Schroeder a cărui sănătate pare mai puțin solidă. Încă de la ultimul congres al partidului social-democrat, Strauss reușise să atragă asupra lui fulgerele cele mai violente ale partenerilor săi din guvern.

Afacerea este departe de a se fi încheiat. Opoziția întîmpinată de hotărîrea de la 9 mai nu se limitează, s-o spunem din nou, la social-democrație. Însuși ziarul „Frankfurter Allgemeine", de obicei apropiat de Uniunea Creștin-Democrată, subliniază că propunerea lui Schiller cu privire la o revalorizare cu 6,25 la sută a fost „extrem de moderată, poate chiar prea moderată..." Și cotidianul din Frankfurt critică aspru pe Strauss pentru că „a stimulat speculația datorită unor declarații nefericite". Poziția Uniunii Creștin-Democrate, consolidată pentru moment, nu este deci definitiv stabilizată. Problemele financiare și economice se mențin, iar Uniunea Creștin-Democrată este departe de a fi recîștigat încrederea pierdută în rîndul unor sectoare importante ale vieții economice, care se bazează mai mult pe măsurile clasice ale lui Schiller decît pe vastele speculații economico-politice ale lui Strauss.

Karl Schiller

Franz-Josef Strauss

jeune afrique

DIFICULTĂȚILE REGIMULUI TOGOLEZ

ÎN MARTIE 1968, șefii de stat din Togo și Ghana au căzut de acord asupra unui comunicat care consemnează „necesitatea de a întări supravegherea la frontiera dintre cele două țări". Ca urmare, Bonito Herbert Olympio, fiul lui Sylvanus Olympio (fost președinte al Republicii Togo, asasinat în 1963), a fost rugat la 15 mai să „părăsească Ghana (unde se exilase) în timp de 48 de ore, pentru a fi conspirat în vederea răsturnării guvernului militar togolez".

Într-adevăr, în capitala Ghanei s-a instalat un număr mare de opozanți ai regimului din Lomé. Descoperirea complotului proiectează o lumină în plus asupra dificultăților pe care le încearcă Togo în regăsirea stabilității politice după lovitura de stat din 1963 (prima în Africa neagră francofonă).

Militarii care răsturnaseră regimul lui Olympio n-au propus nici un program precis care să-l înlocuiască pe cel al guvernării precedente. Pentru ei, era vorba mai înainte de toate de a restabili echilibrul etnic intern prin promovarea intereselor regiunilor lor de origine (nordul), concomitent fiind urmărite ocrotirea și, într-o oarecare măsură, întărirea unității naționale. Astfel, ei au apelat la Nicolas Grunitsky pentru constituirea unui guvern regrupînd reprezentanți ai diferitelor tendințe politice ale țării. Au urmat însă patru ani de imobilism.

Lomé. Monumentul independenței

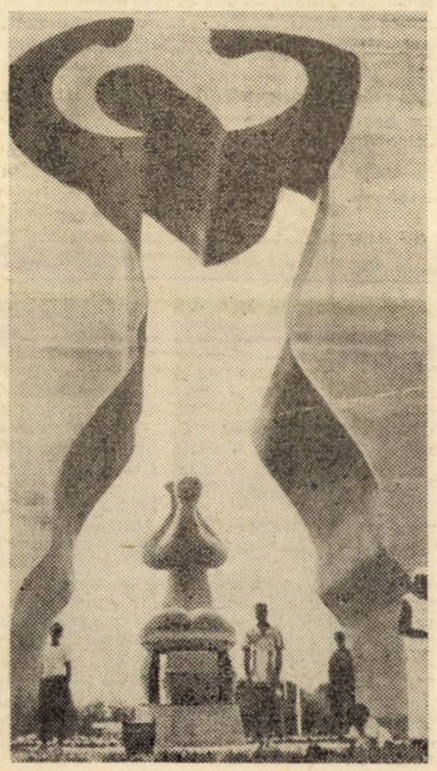

Conducătorii togolezi s-au ciocnit întotdeauna de acest fenomen comun mai tuturor țărilor continentului: tribalismul, care se manifestă adesea printr-o rivalitate acută între nord și sud. Lider incontestat al populației Ewés din sud, Sylvanus Olympio a fost înlăturat și asasinat pentru că nu știuse să se ridice deasupra intereselor păturii sale sociale și a grupului său etnic. Această atitudine i-a convins pe reprezentanții nordului că în ochii compatrioților săi din sud ei continuau să rămînă cetățenii unei zone de importanță secundară. Această impresie era răspîndită cu atît mai mult cu cît regiunea lor era cea mai puțin dezvoltată din întreaga țară. Sînt de înțeles, în aceste condiții, dificultățile pe care conducătorii succesivi ai țării au trebuit să le întîmpine pentru menținerea unui anume echilibru între nord și sud.

Economia Togo-ului cunoaște totuși astăzi un anume progres, în urma planului cincinal de dezvoltare (1966—1970) ale cărui orientări generale se înscriu într-o perspectivă îndelungată (20 de ani). Nu sînt așteptate, de altfel, rezultate spectaculare pentru 1970. E vorba mai degrabă de un plan intermediar destinat refacerii finanțelor și economiei țării în scopul pregătirii drumului pentru planurile ulterioare.

În schimb, situația politică rămîne confuză. Proiectul generalului Eyadéma privind crearea unei formații politice noi care să se substituie fostelor partide nu s-a realizat. Pe de altă parte, deși interzise, începînd cu 12 mai 1967, fostele formații politice par să fi păstrat adepți în întreaga țară, mai cu seamă în administrație. E cazul orașului Lomé. Această opoziție afirmă că sprijinul popular pe care se bizuie regimul e artificial și speculează faptul că militarii n-au reușit să acopere vidul politic actual. Aceștia trebuie să lupte împotriva activităților mai mult sau mai puțin deschis „subversive" ale politicienilor, dintre care cel mai activ rămîne Noé Kutu Klui, din Partidul Unitatea Togoleză (partidul lui Olympio), în prezent în exil voluntar în Ghana.

Se poate considera că autorii complotului sperau să beneficieze de sprijinul anumitor personalități din sud care se simțeau frustrate și care admiteau cu greu autoritatea unui conducător implicat direct în moartea lui Olympio. Care erau însă șansele de reușită ale unei asemenea revolte cu caracter tribal? Nu s-au aflat încă, deși guvernul consideră tribalismul ca „problema nr. 1 a Togo-ului".

În ianuarie trecut, cînd generalul Eyadéma, conform unei vechi promisiuni, își anunțase public intenția de a remite puterea cît mai curînd posibil în mîinile civililor, după adoptarea unei noi constituții, din diferite regiuni ale țării au venit moțiuni cerîndu-i să nu acționeze în acest sens. Oricum, recenta descoperire a unui complot antiguvernamental ar putea întîrzia întoarcerea la un regim civil.

Jos Blaise ALIMA

profil

Abu Bakr AWADALLAH

primul ministru al Sudanului

După răsturnarea guvernului condus de Mohammed Ahmed Mahgoub, în urmă cu două săptămîni, Consiliul Comandamentului Revoluției Sudaneze l-a desemnat pentru funcția de prim-ministru pe Abu Bakr Awadallah.

Actualul premier, în vîrstă de cincizeci și trei de ani, doctor în drept al Universității din Khartum, fost lider al Partidului Național Unionist (partid al vechii coaliții guvernamentale), a prezidat întîiul parlament național al Sudanului care, în 1956, a proclamat independența țării. În 1964, a fost unul din conducătorii insurecției populare care a determinat prăbușirea dictaturii militare a generalului Ibrahim Abboud, instaurată în urma loviturii de stat reacționare din 1958 ; a refuzat postul de prim-ministru oferit de coaliția guvernamentală care a succedat generalului Abboud și a fost numit președinte al Înaltei Curți de Justiție, post din care demisionează în mai 1967 ; cauza principală a demisiei era diferendul existent între Înalta Curte de Justiție și guvern privind interzicerea Partidului Comunist Sudanez, interdicție pe care Curtea Supremă o considera ilegală.

În noul guvern instalat la 25 mai, pe lîngă funcția de prim-ministru, Abu Bakr Awadallah deține și pe aceea de ministru de externe. Intențiile noului guvern sudanez — potrivit declarațiilor lui Awadallah — merg în sensul acordării de prioritate rezolvării problemelor economice, prin măsuri energice de redresare a industriei și agriculturii și printr-o planificare rațională. În concepția oficialităților de la Khartum, încurajarea capitalului național și lărgirea relațiilor cu țările socialiste și arabe pe baza unor acorduri bilaterale ar putea „salva țara de haos și fluctuații economice". În problema sudului, nerezolvată de guvernele anterioare, premierul sudanez declara că noul guvern intenționează să încerce soluționarea ei prin mijloace pașnice, în spiritul „echității și al unității țării".

În ceea ce privește politica externă, premierul Abu Bakr Awadallah a declarat că nu vor interveni schimbări fundamentale față de politica anterioară și s-a pronunțat pentru dezvoltarea unor relații cu toate țările.

S. Ț.

poșta redacției

CRONOLOGIE NIGERIANĂ

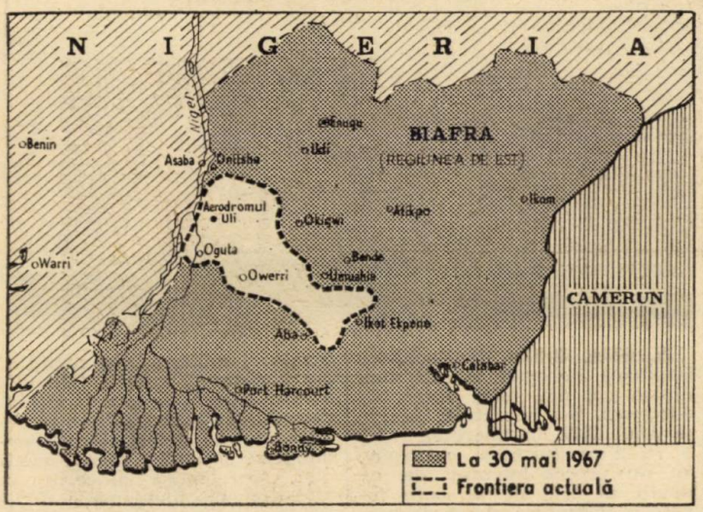

Costel Bălan, Huși. 1) Adăugăm, numeroaselor articole despre războiul civil din Nigeria publicate de revista noastră, cronologia pe care o solicitați și o hartă oglindind situația actuală a fronturilor. Primele tulburări au izbucnit în Nigeria după alegerile locale din regiunea de vest de la 11 octombrie 1965. Rezultatele alegerilor au fost, s-a afirmat, falsificate, pentru a favoriza acele elemente ale tribului yoruba care se bucurau de sprijinul liderilor regiunii nordice, dominate de triburile musulmane hausa-fulani. În săptămînile următoare, peste 150 de persoane au fost ucise în ciocniri cu caracter local. Guvernul federal a refuzat să intervină. La 14 ianuarie 1966, liderii coaliției de nord-vest se reunesc pentru a discuta modalitățile de prevenire a unei lovituri de stat pregătite de ofițeri. Ei nu izbutesc s-o zădărnicească : la 15 ianuarie, ofițerii se revoltă, asasinează pe primul ministru al țării (originar din nord) și pe premierii regiunilor de nord și de vest, aliații săi politici. Președintele Nigeriei, Nnamdi Azikiwe, lider al tribului ibo, reușește să scape și se refugiază la Londra. La 16 ianuarie, un alt membru al tribului ibo, generalul J.T.U. Aguiyi-Ironsi, își asumă conducerea țării, numește în fruntea regiunilor guvernatori militari și respinge ideea federalistă, susținind conceptul „Nigeriei unitare". În mai 1966, izbucnesc revolte anti-ibo în regiunea de nord, ai cărei locuitori consideră că au ajuns sub dominația ibo. Membrii tribului ibo se refugiază în răsăritul țării. La 29 iulie, elementele nordice din armată se revoltă, generalul Ironsi este ucis și se instalează un nou guvern militar condus de locotenent-colonelul Yakubu Gowon. În lunile septembrie și octombrie, răscoalele anti-ibo se intensifică, provocînd un mare număr de victime. Exodul locuitorilor ibo spre răsărit capătă un caracter de masă. Ruptura dintre regiunea de răsărit, dominată acum de tribul ibo, și restul țării se adîncește ; regiunea de est boicotează conferința constituțională de la Lagos. Conducătorii regiunii răsăritene refuză să-i întîlnească pe reprezentanții guvernului federal pe teritoriul nigerian. La 4—5 ianuarie 1967, se organizează la Aburi, în Ghana, o reuniune a guvernatorilor militari, la care participă și locotenent-colonelul C. Odumegwu Ojukwu, guvernatorul regiunii răsăritene. Se realizează un acord în nouă puncte pentru remedierea sciziunii, dar, ulterior, divergențele izbucnesc cu și mai multă forță, ca rezultat al interpretării diferite a acordurilor de la Aburi. Regiunea răsăriteană începe să ducă o politică de secesiune economică, la care guvernul central ripostează prin măsuri de blocadă. La 27 mai 1968, guvernul federal proclamă starea de urgență, împarte Nigeria în 12 provincii, din care trei în partea de răsărit, și anunță sancțiuni economice împotriva provinciilor din răsărit. La 30 mai, colonelul Ojukwu declară secesiunea estului și constituirea „Republicii Biafra". Războiul civil începe la 6 iulie. Inițial, forțele federale pătrund adînc pe teritoriul biafrez. La 9 august, biafrezii, în contraofensivă, cuceresc Benin, capitala provinciei din vestul mijlociu, și se îndreaptă spre Lagos. Din septembrie pînă în decembrie, trupele federale resping înaintarea biafreză, recuceresc orașul Benin, cuceresc portul Calabar și capitala Biafrei, Enugu. În anul 1968, activitatea militară a fost caracterizată prin cucerirea de către forțele federale a orașului Onitsha, în martie, a principalului port biafrez, Port Harcourt, în mai, și a orașelor Owerri și Obilagu, în septembrie. Pe plan diplomatic, Biafra a fost recunoscută în 1968 de guvernele Tanzaniei, Zambiei, Gabonului și Coastei de Fildeș. Apar diverse inițiative diplomatice pentru rezolvarea conflictului. Negociatorii nigerieni și biafrezi se întîlnesc la Kampala, în Uganda (23—31 mai 1968), la Niamey, în Niger (15—26 iulie) și la Addis Abeba (5—31 august), fără a ajunge, însă, la vreo înțelegere. Tot în 1968, își face apariția cutremurătoarea problemă a refugiaților și a foametei. În 1969, pe plan militar, după o aparentă acalmie, forțele federale cuceresc în aprilie Umuahia, capitala provizorie a Biafrei ; în schimb, biafrezii recuceresc, în mai, Owerri. Noile eforturi de reglementare pașnică întreprinse în ianuarie, la conferința Commonwealthului de la Londra, și în aprilie, la Monrovia, capitala Liberiei, eșuează. 2) George Wallace nu deține în prezent nici o funcție politică, dar intenționează să candideze din nou pentru postul de guvernator din partea partidului creat de el și intitulat „Partidul american independent".

PROBLEMA ANGUILLEI

Viorel Tismăneanu, Iași. Pentru rezolvarea crizei declanșate acum cîteva luni în Federația St. Kitts-Nevis-Anguilla, s-a hotărît acum să se creeze o comisie care să găsească o soluție pe termen lung pentru problemele Anguillei. Primul ministru al Federației, Robert Bradshaw, care refuza să trateze cu anguillezii, considerîndu-i rebeli, a acceptat în cele din urmă propunerea în acest sens a ministrului de externe britanic, Michael Stewart. Liderul anguillez Ronald Webster insistă ca în comisie să fie reprezentate principalele țări ale Indiilor de vest : Trinidad-Tobago, Jamaica și Barbados. Problemele micii federații fiind, în primul rînd, de ordin economic, Marea Britanie s-a arătat dispusă ca, pentru menținerea coeziunii ei, să-i acorde un ajutor financiar mai substanțial. Pentru început, insula St. Kitts va primi un milion de lire sterline pentru construirea unui aeroport ultramodern, iar insula Nevis un ajutor de dezvoltare de 150 000 de lire sterline.

KUWEIT

Nicolae Slăvescu, student, Craiova. Kuweitul, în trecut protectorat britanic, a devenit independent la 19 iunie 1961. Marea sa bogăție, petrolul, a fost descoperită pentru prima oară în 1938. Exportul a început în 1946. În prezent, Kuweitul ocupă locul al doilea pe lista țărilor exportatoare de petrol și locul al cincilea pe lista țărilor producătoare. Redevențele și impozitele încasate de pe urma exploatării petrolului trec de 560 de milioane de dolari anual, reprezentînd 98 la sută din venitul național. Venitul pe cap de locuitor — peste 3 000 de dolari pe an — este unul dintre cele mai mari din lume. Numărul locuitorilor este de 467 789 (recensămîntul din 1965). Moneda națională este dinarul kuweitian valorînd aproximativ o treime dintr-un dolar american. Guvernul a constituit un fond de 200 de milioane de dinari kuweitiani pentru ajutorarea altor țări arabe. Învățămîntul și asistența medicală sînt gratuite, fiind subvenționate din veniturile statului. Alte amănunte — într-un viitor articol.

MANDATUL PREZIDENȚIAL

Elena Vizureanu, Bîrlad. 1) Mandatul președintelui Charles de Gaulle ar fi expirat, în mod normal, în 1972. În articolele publicate în revista noastră, s-au explicat pe larg motivele demisiei sale, determinate de insuccesul referendumului în problemele reformei împărțirii administrative și a senatului. Plecarea sa în Irlanda pe durata actualei perioade electorale a fost explicată prin dorința de a nu participa la procesul electoral în curs, altfel decît prin exprimarea votului său, pe care l-a trimis în plic închis. 2) Nu înțelegem întrebarea dv. privitoare la triburi. E vorba de triburile de indieni din Statele Unite sau de triburile primitive de pe alte continente ?

LIMBI ROMANICE

Nicolae Plăcintar, Turda. 1) Celelalte limbi romanice sînt spaniola, vorbită de 179 milioane de oameni, portugheza (97 de milioane), franceza (75 de milioane), italiana (58 de milioane). Există și cîteva dialecte romanice vorbite de un mare număr de oameni : provensala (7 milioane), catalana (4 milioane), dialectele reto-romane etc. 2) Marea majoritate a popoarelor de origine latină sînt de religie romano-catolică.

REPORTAJE

Adrian Man, Cluj. De acord cu punctul dv. de vedere că rubrica „Reportaj pe glob" trebuie să prezinte treptat toate țările și zonele în care se petrec evenimente de oarecare importanță ; reținem propunerea de a publica reportaje din Canada, Corsica, Irlanda de Nord. Reportajul din Elveția, apărut în nr. 23/1969, cuprindea și referiri la populația romanșă.

KAISERUL WILHELM

A. Antonovici, Ploiești. 1) Ex-kaiserul Wilhelm a murit în Olanda, la 4 iunie 1941. 2) Capitolul din „raportul Condon" în care se demonstrează caracterul neconcludent al fotografiilor de așa-zise „farfurii zburătoare" a fost expus în „Lumea" nr. 14 și 15/1969. 3) Firma Krupp a fost, într-adevăr, desființată, dar aceasta nu înseamnă că uzinele ei ar fi fost închise. După cum s-a explicat pe larg în materialul citat de dv., ele și-au schimbat doar proprietarul. Arndt Krupp și-a rezervat dreptul de a primi renta de jumătate de milion de dolari anual.

poșta redacției

MARILE ORAȘE

Prof. Nic. Popescu, comuna Dăești, județul Vîlcea. Nu sînteți primul cititor care sesizează contradicția dintre clasificarea și cifrele publicate de noi și cele apărute în diverse agende, manuale etc. Precizăm din nou că cel mai mare oraș din lume este considerat Tokio, care are, împreună cu zona metropolitană, potrivit ultimului recensămînt, 11 027 000 de locuitori. New Yorkul avea, în 1967, 8 125 000 de locuitori. Sînt incluse în această cifră toate cele cinci componente ale metropolei: Manhattan, cu 1 750 000 de locuitori, Bronx (1 470 000), Brooklyn (2 650 000), Queens (1 985 000) și Richmond (270 000). Greșeala surselor citate de dv., care se referă la 14 sau 15 milioane de newyorkezi, provine, probabil, din confundarea orașului New York cu „zona urbană" a New Yorkului care include, pe lîngă metropola propriu-zisă, o parte a populației sau toată populația a opt districte din statul New Jersey și a cinci districte din statul New York. În acest caz, totalul este 14 114 927. El rămîne, însă, inferior totalului populației „zonei urbane" a orașului Tokio, care include Tokio, Yokohama și alte cîteva orașe mai mici și însumează 14 770 727 locuitori.

Prof. Irina Boldog, București, Mihai Nueleanu, comuna Aninoasa, județul Gorj. Vă mulțumim pentru atenta sesizare. Informația publicată la rubrica „Reflector" în nr. 24/1969 fiind într-adevăr incompletă, revenim cu lista orașelor de pe glob cu peste 3 milioane de locuitori: Tokio — (11 027 000), Paris (9 811 171), New York (8 125 000), Londra (7 880 760), Șanhai (6 900 000), Moscova (6 507 000), Bombay (4 784 136), Cairo (4 196 998), Sao Paulo (4 098 000), Pekin (4 010 000), Rio de Janeiro (3 909 000), Seul (3 800 000), Hongkong (3 739 000), Chicago (3 550 404), Leningrad (3 341 000), Tientsin (3 220 000), Osaka (3 156 222), Manila (3 100 000), Calcutta (3 049 316), Saigon (3 000 000). Menționăm că am folosit datele celor mai recente recensăminte, dar nu toate sînt din același an.

VIITORUL BAHREINULUI

Dumitru Neagu, Cluj. Problema Bahreinului a fost evocată din nou cu prilejul reuniunii de la 26—27 mai a pactului C.E.N.T.O. După conferință, care a avut loc la Teheran, ministrul de externe iranian, Ardeshir Zahedi, i-a informat pe ziariști că Iranul și-a reafirmat drepturile asupra arhipelagului Bahrein, în prezent protectorat britanic, care va deveni independent în 1971, cînd forțele armate engleze își vor părăsi bazele din Golful Persic. Ministrul de externe a reamintit, însă, o recentă declarație a șahului, în sensul că Iranul nu va încerca să-și anexeze Bahreinul prin forță, „dacă aceasta ar fi împotriva voinței declarate a poporului Bahreinului". Anglia a sugerat să se organizeze un plebiscit sub supravegherea O.N.U., pentru a se stabili dacă Bahreinul dorește să se alăture Iranului sau să devină un stat arab independent și, ultima ipoteză, dacă dorește să adere la Federația emiratelor și șeicatelor din regiunea Golfului Persic. Răspunzînd unui ziarist care îl rugase să comenteze această propunere, ministrul de externe iranian a spus că e prematur să se discute despre un plebiscit sau despre o altă formă de consultare populară în Bahrein.

CELE TREI REICHURI

Gheorghe-Dide Ignătescu, comuna Vădastra, județul Olt. 1) Primul Reich începe, în istoria Germaniei, cu Henrik I Păsărarul, din dinastia saxonă, urcat pe tron în anul 919, și durează pînă la abdicarea lui Ferdinand I, din casa de Habsburg, în timpul revoluției din 1848. Cel de-al II-lea Reich este inaugurat de Kaiserul Wilhelm I, care proclamă crearea lui la 18 ianuarie 1871, la Versailles, și durează pînă la abdicarea lui Wilhelm al II-lea, la 9 noiembrie 1918. Cel de-al treilea Reich, după cum știți, a fost proclamat în 1933 de Adolf Hitler, care și-a asumat titlurile de „Führer și Reichskanzler" (conducător și cancelar al imperiului) și a durat pînă la înfrîngerea definitivă a regimului hitlerist, la 9 mai 1945. 2) Cealaltă întrebare a dv. și-a găsit răspuns în nr. 24/1969 sub titlul „Regimuri franceze".

MONOGRAFII

Prof. Petre Chichifoi, Botoșani. S-ar putea ca arhiva comunei Bălăceana din județul Suceava, la a cărei monografie lucrați, să se afle la Arhivele Statului din Iași. Vă mai puteți adresa și profesorului C. C. Giurescu, de la Universitatea din București, care a cercetat, anul trecut, multe din fondurile de arhivă românească aflate la Viena.

Preot Ioan Traian, comuna Vulturu, județul Vrancea. Este vorba de o greșeală de tipar: transportul sării cu vaporul „Prințul Vogoride" se făcea, în 1858, de la Vadul Roșca (nu Rașcu), la Galați. Pentru monografia acestui sat pe care, după cum ne comunicați, v-ați propus s-o alcătuiți, vă recomandăm să consultați Buletinul Societății politehnice nr. 10 și 11 din anul 1931, în care veți găsi date mai amănunțite referitoare la activitatea locuitorilor lui în perioada marelui export de sare către Serbia. Alte surse nu ne sînt cunoscute.

Lucica Dumitrașcu, elevă, Pitești. Am citit cu plăcere scrisoarea dv. Credem că vă numărați printre cele mai tinere cititoare ale revistei noastre. Așteptăm însă alte întrebări întrucît, după cum am răspuns și cu alte prilejuri, nu obișnuim să furnizăm adrese pentru corespondență.

CRUCIȘĂTORUL POTEMKIN

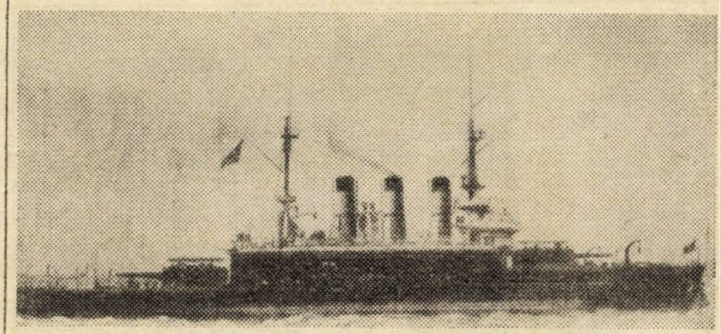

A. Stan, Brăila. 1) Zacharias Basileios Zaharoff a fost unul dintre cei mai mari financiari europeni. S-a născut în Grecia, în anul 1849. În tinerețe, a dus o viață aventuroasă, culminînd cu un proces intentat de un unchi al său, de la care furase o însemnată sumă de bani pentru a pleca din Grecia și a se stabili la Londra. Reîntors în patrie, în anul 1877, obține reprezentanța pentru Balcani a fabricii de armament „Nordenfeldt". Așa a început fantastica lui carieră. La începutul secolului nostru, Zaharoff era unul dintre marii acționari ai uzinei de armament „Vickers", care avea să livreze pentru frontu-rile primului război mondial șapte nave mari, 53 de submarine, 65 de nave de război diferite, 2400 de tunuri și 5500 de avioane. Cea mai mare parte din capitalul de 270 de miliarde de mărci, pe care-l avea atunci „Vickers", era deținută de Zaharoff, „europeanul misterios", cum a fost denumit din momentul cînd a devenit, în calitatea sa de fabricant de muniții, principalul consilier al amiralității britanice și al marilor cercuri financiare londoneze, iar, mai tîrziu, al guvernelor franceze. A jucat din umbră un însemnat rol la conferința de pace din 1919. Din imensa lui avere, strînsă din furnituri militare, din petrol și din construcții navale, Zaharoff a subvenționat Grecia, în timpul războiului din Balcani, cu multe milioane de dolari. După terminarea primului război mondial, și-a extins afacerile în alte domenii, ajungînd și stăpînul cazinoului de la Monte Carlo. S-a căsătorit la vîrsta de 75 de ani, în Franța, cu o nobilă spaniolă. A murit la Monte Carlo, în anul 1936. 2) Crucișătorul de escadră din flota rusă a Mării Negre, cunoscut sub numele de „Kneaz Potemkin", era, la începutul secolului nostru, unul dintre cele mai moderne din lume. Avea 113 metri lungime și 32 m lățime. Deplasamentul — 12 500 de tone. Viteza — 16 noduri. Dispunea de 48 de tunuri de bord și de 5 lansatoare de torpile. A fost construit în Germania și a fost dat în folosință în anul 1903. În iunie 1905, echipajul său, format din 730 de oameni, s-a răsculat în timp ce se afla în portul Odessa. La 25 iunie, marinarii au debarcat, în portul Constanța și au rămas apoi în România ca emigranți politici. La 26 iunie 1905, două cuirasate și patru torpiloare rusești, plecate în urmărirea lui „Potemkin", au sosit la Constanța și l-au preluat, operațiunea decurgînd fără nici un incident.

Paul Stancu, elev, comuna Potcoava, județul Olt. După cum reiese din articolul despre Sudan publicat în nr. 24/1969, presupunerile colegului dv. nu sînt îndreptățite.

Emilian Holubiuc, București, Alex. M. Ionescu, Alexandria. Toate cererile de cumpărare a unor numere vechi din „Lumea" au apărut la „Poșta redacției". Spațiul nu ne permite să publicăm și oferte de vînzare.

Iosif Bardasz, comuna Urmeniș, județul Bistrița-Năsăud. Adresați-vă Institutului de biologie al Academiei Republicii Socialiste România.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Ion Cârje

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10, Internațional 18.50.05, și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

UZINA DE PRODUSE SODICE

OCNA MUREȘ

livrează:

- Sodă calcinată ușoară 99% Na_3CO_3 ;
- Sodă calcinată grea 99% Na_2CO_3 ;
- Sodă caustică 98% NaOH ;
- Bicarbonat de sodiu industrial ;
- Bicarbonat de sodiu alimentar ;
- Bicarbonat de sodiu farmaceutic ;
- Silicat de sodiu solid ½ și ⅓ ;
- Silicat de sodiu lichid 38/40° Be și 58/60° Be;
- Silicat de sodiu lichid tip C, D și E ;

livrează:

- Clorură de calciu tehnică hidratată ;
- Clorură de calciu cristalizată pentru scopuri alimentare ;
- Ionosil ;
- Sodil ;
- Carbonat bazic de magneziu tehnic și farmaceutic ;
- Oxid de magneziu tehnic și farmaceutic.

Fabrica de rulmenți

BÎRLAD

produce și livrează:

Rulmenți de construcție specială
Rulmenți radiali și axiali cu bile
Rulmenți oscilanți cu role butoi
Rulmenți radiali cu role cilindrice

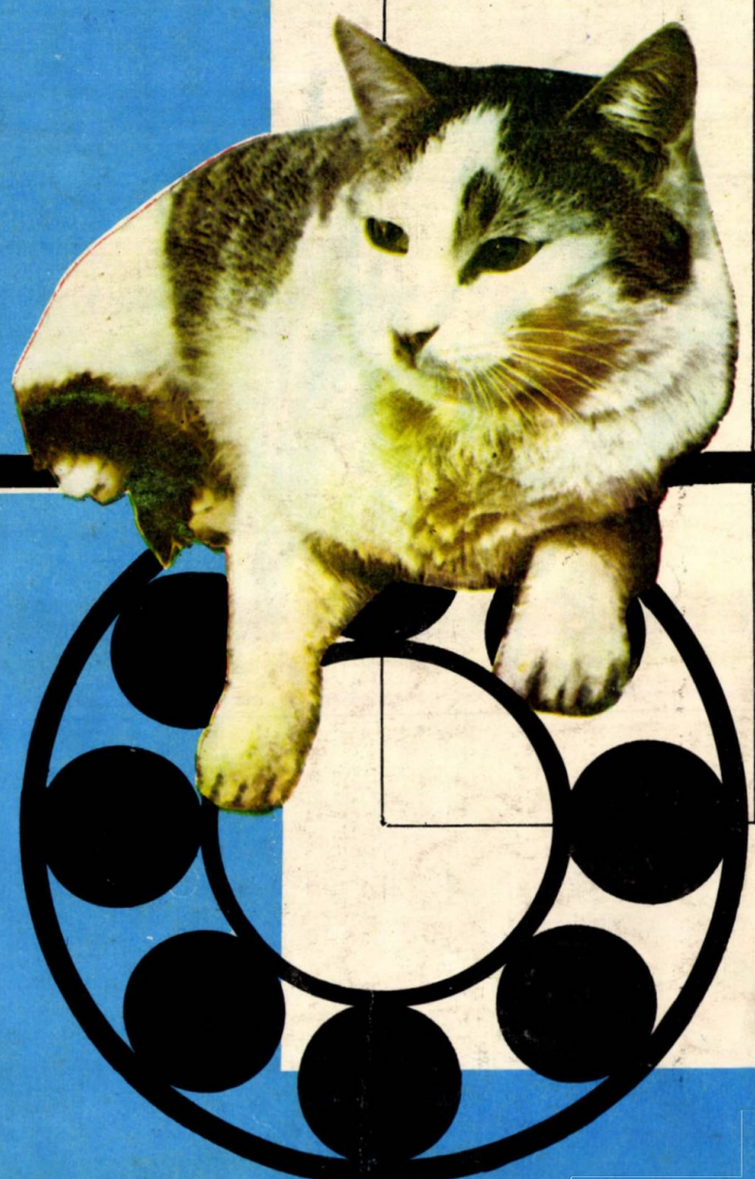

Lei 2

Nr. 27 26 iunie 1969

LUMEA

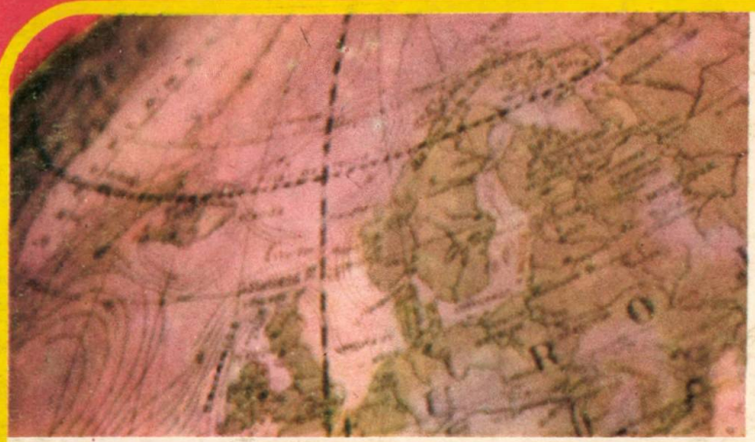

Avancronică politică franceză

S. U. A. Confruntări între Administrație și Congres

reportaj pe glob

KINSHASA

Dezvăluirile doctorului Kersten

Din țările socialismului

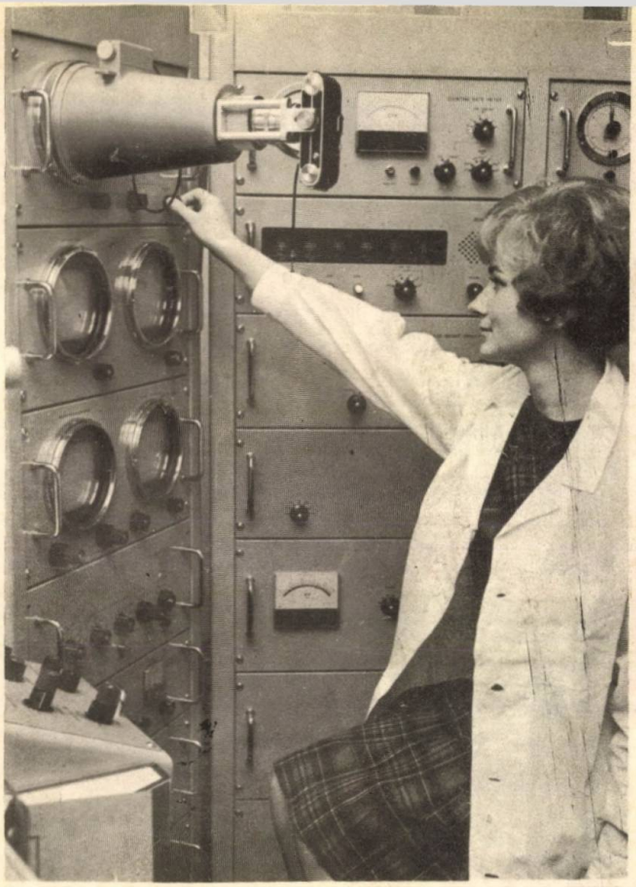

Microanalizorul cu raze X al Institutului pentru metalurgia oțelului din Gliwice (voievodatul Katowice), unul din institutele de cercetări cu cea mai modernă aparatură din R.P. Polonă.

Bacuri pentru transportul mărfurilor produse de uzina „Ivan Milutinovici" din Belgrad, întreprindere specializată în construcții și amenajări portuare.

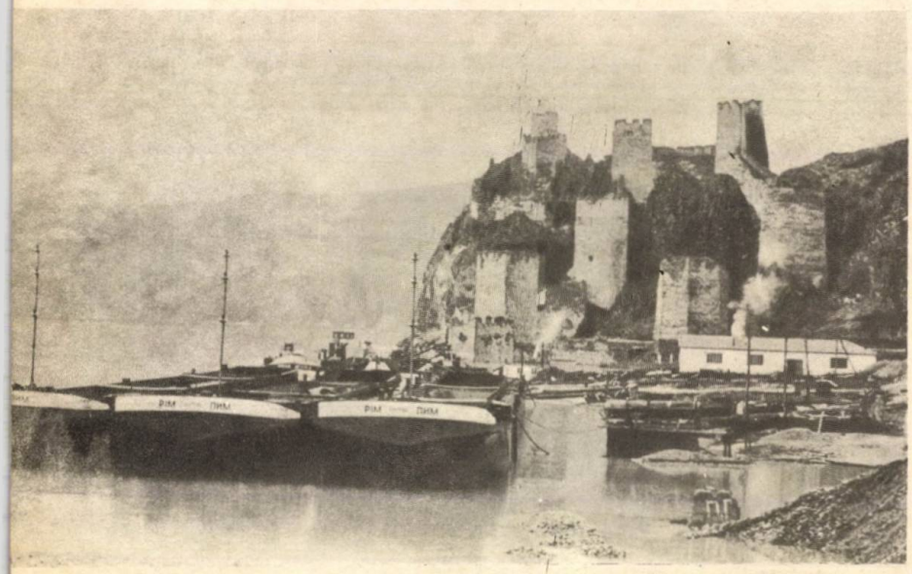

Elaborarea unei șarje noi la uzinele Kim Dong, o puternică bază a industriei siderurgice din R.P.D. Coreeană.

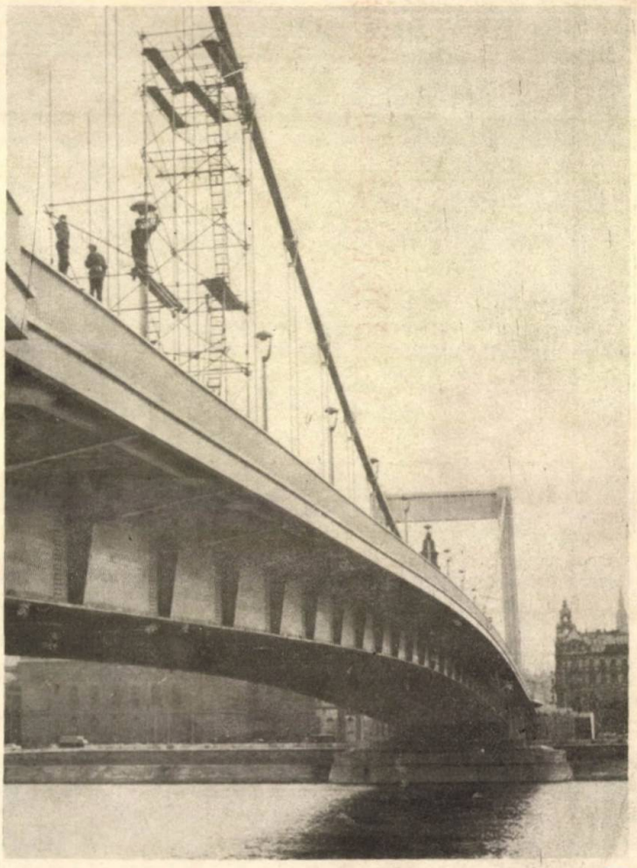

O imagine de la lucrările de renovare a podului Elisabeta de peste Dunăre, întreprinse recent la Budapesta.